

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/21-10/13
URBROJ: 613-01-07-1-22-13
Zagreb, 25. srpnja 2022.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Gospodarenje komunalnim
otpadom u trgovačkom
društvu Zagrebački
holding d.o.o., Podružnica
Čistoća, Zagreb**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM	6
GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O., PODRUŽNICA ČISTOĆA, ZAGREB	9
Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom	12
Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada	22
Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom	32
Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu	43
Nadzor postupanja s komunalnim otpadom	54
Izobrazno-informativne aktivnosti	58
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O., PODRUŽNICA ČISTOĆA, ZAGREB	63
OČITOVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O., PODRUŽNICA ČISTOĆA, ZAGREB	66
Prilog 1 Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad sakupljen u okviru javne usluge putem spremnika na javnim površinama i na obračunskom mjestu korisnika usluge za 2019. i 2020.	70
Prilog 2 Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad sakupljen u reciklažnim dvorištima za 2019. i 2020.	71
Prilog 3 Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad sakupljen u mobilnim reciklažnim dvorištima za 2019. i 2020.	73

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM
OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O.,
PODRUŽNICA ČISTOĆA, ZAGREB

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Čistoća, Zagreb (dalje u tekstu: Društvo).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 3. studenoga 2021. do 25. srpnja 2022.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom.

Subjekt revizije je Društvo kao davatelj javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s javnom uslugom na području Grada Zagreba.

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom u svrhu ispunjavanja preuzetih obveza na području pružanja usluge te ostvarenja planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom.

Posebni ciljevi revizije su:

- provjeriti uspostavu pravnog i planskog okvira za učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom
- ocijeniti ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom
- provjeriti uspostavu sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada u skladu s propisima
- provjeriti uspostavu odgovarajućeg i transparentnog financiranja sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi sve sudionike poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada
- ocijeniti uspostavu učinkovitog evidentiranja i praćenja podataka o komunalnom otpadu
- ocijeniti uspostavu učinkovitog nadzora nad gospodarenjem komunalnim otpadom
- provjeriti provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u području gospodarenja komunalnim otpadom te transparentnost i javnu dostupnost podataka o komunalnom otpadu.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa, javno objavljeni podaci o Društvu te podaci o komunalnom otpadu koje objavljuje Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) te podaci o komunalnom otpadu objavljeni na mrežnim stranicama Grada Zagreba.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi te stručni i drugi dostupni materijali u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom
- analizirani su podaci iz izvješća o komunalnom otpadu, odlagalištima i odlaganju otpada koje objavljuje Ministarstvo i Grad Zagreb
- obavljen je uvid u informacijski sustav gospodarenja otpadom u Društvu i druge baze podataka te su analizirani navedeni podaci
- obavljani su sastanci / intervjui / elektronička prepiska s predstavnicima Društva

- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom
- pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba Društva o pojedinim aktivnostima u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u Društvu utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom. Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: pravni i planski okvir, ostvarenje planskih ciljeva, sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada, financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom, evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu, nadzor postupanja s komunalnim otpadom te izobrazno-informativne aktivnosti i javne objave podataka o komunalnom otpadu.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– Je li gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Je li poslovanje Društva uspostavljeno u skladu s pravnim i planskim okvirom?
- Je li poslovanje Društva uspostavljeno na način da omogućava ostvarenje planskih ciljeva?
- Je li uspostavljeno sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada u skladu s propisima?
- Je li financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom uspostavljeno na način da sve sudionike potiče na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada?
- Je li uspostavljeno učinkovito evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu?
- Je li uspostavljen učinkovit nadzor postupanja s komunalnim otpadom?
- Provode li se izobrazno-informativne aktivnosti te objavljuju li se podaci o komunalnom otpadu na mrežnim stranicama Društva kako bi bili transparentni i javno dostupni?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Pravni i planski okvir gospodarenja komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ uspostavljen je pravni okvir gospodarenja komunalnim otpadom ○ doneseni su potrebni akti i planski dokumenti za uređenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom ○ poslovnim planom Društva zasebno su planirane aktivnosti i ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom ○ utvrđeni su planski ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
1	2	
		<ul style="list-style-type: none"> ○ ciljevi Društva pridonose ostvarivanju ciljeva utvrđenih strateškim i planskim ciljevima na državnoj razini
2.	Ostvarenje ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo provodi mjere i aktivnosti predviđene planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba za koje je određeno kao nositelj ili sunositelj ○ planirane aktivnosti obavljaju se u skladu s utvrđenim rokovima ○ postižu se utvrđeni ciljevi u gospodarenju komunalnim otpadom ○ Društvo donosi godišnje izvješće o poslovanju ○ u godišnjim izvještajima o poslovanju iskazani su podaci vezani za djelatnost gospodarenja komunalnim otpadom
3.	Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo ispunjava propisane uvjete za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom ○ Društvo je ishodilo odgovarajuće dozvole za postupke gospodarenja otpadom ○ Društvo je upisano u propisane očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom ○ obavljanje javne usluge utvrđeno je odlukom ○ Društvo obavlja javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i uslugu povezanu s javnom uslugom na području Grada Zagreba ○ određeno je područje i način pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
4.	Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ cijena javne usluge utvrđena je na propisani način ○ prije primjene cjenika pribavljena je suglasnost izvršnog tijela ○ u cijenu javne usluge uključeni su troškovi nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, prijevoza i obrade otpada, troškovi nastali radom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta, troškovi prijevoza i obrade glomaznog otpada koji se prikuplja u okviru javne usluge te vođenja propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi s javnom uslugom ○ cijena usluge osigurava ekonomski održivo poslovanje društva te sigurnost, redovitost i kvalitetu usluge ○ Društvo je osiguralo knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti gospodarenja komunalnim otpadom i organizacijsko razdvajanje obavljanja djelatnosti ○ Društvo ostvaruje prihode od odvojeno prikupljenog otpada
5.	Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo sastavlja propisanu dokumentaciju o otpadu ○ Društvo vodi propisane evidencije o prikupljenom komunalnom otpadu i odvojeno prikupljenom komunalnom otpadu ○ vodi se elektronički Očevidnik o nastanku i tijeku otpada (e-ONTO) ○ podaci u dokumentaciji o otpadu su potpuni, točni i vjerodostojni ○ podaci o otpadu dostavljaju se na propisanim izvješćima nadležnim tijelima te su dokumentirani i kontrolirani
6.	Nadzor postupanja s komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se upravljački nadzor obavljanja svih postupaka gospodarenja otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom ○ primjenjuju se upute za rad iz Elaborata gospodarenja otpadom i prati se njihova provedba ○ provodi se nadzor nad vođenjem dokumentacije o nastanku i tijeku otpada ○ provodi se nadzor nad dostavljanjem propisanih izvješća nadležnim tijelima
7.	Izobrazno-informativne aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo provodi izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s odvojenim prikupljanjem komunalnog otpada ○ izobrazno-informativne aktivnosti provode se kontinuirano i u dovoljnoj mjeri ○ prati se učinak provedbe izobrazno-informativnih aktivnosti ○ Društvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje informacije o lokacijama reciklažnih dvorišta i spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini te druge značajne informacije ○ na mrežnim stranicama Društva objavljena je poveznica na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni Zakon o održivom gospodarenju otpadom i Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ na mrežnim stranicama Društva objavljene su odluke Grada Zagreba o načinu pružanja javne usluge ○ na mrežnim stranicama Društva objavljen je cjenik javne usluge ○ na mrežnim stranicama Društva istaknuta je obavijest o načinu podnošenja prigovora sukladno obvezama iz propisa kojim se uređuje zaštita potrošača

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **učinkovitim**, ako je poslovanje Društva uspostavljeno u skladu s pravnim i planskim okvirom te omogućava ostvarenje planskih ciljeva, uspostavljeno je obavljanje djelatnosti sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada u skladu s propisima, financiranje sustava uspostavljeno je tako da sve sudionike potiče na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, uspostavljeno je evidentiranje i praćenja podataka o komunalnom otpadu i izvješćivanje, uspostavljen je učinkovit nadzor postupanja s komunalnim otpadom, provode se izobrazno-informativne aktivnosti te transparentno i javno objavljuju podaci o komunalnom otpadu na mrežnim stranicama Društva.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na gospodarenje komunalnim otpadom.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **djelomično učinkovitim** ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom i provedbu aktivnosti te su potrebna značajna poboljšanja.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom i provedbu aktivnosti te su potrebna značajnija poboljšanja, kako bi se provodili u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM

Gospodarenje komunalnim otpadom u Republici Hrvatskoj uređeno je nacionalnim propisima, međunarodnim ugovorima i aktima Europske unije (dalje u tekstu: EU) te strateškim i planskim dokumentima vezanim za područje gospodarenja komunalnim otpadom.

Društvo je pri gospodarenju komunalnim otpadom obvezno postupati u skladu s propisima. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), koji je bio na snazi tijekom 2019. i 2020.¹, utvrđene su mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš na način smanjenja količina otpada u nastanku i/ili proizvodnji te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz korištenje vrijednih svojstava otpada. Pod pojmom gospodarenje otpadom smatraju se djelatnosti sakupljanja, prijevoza, oporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima i nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik. Navedenim Zakonom utvrđen je red prvenstva u gospodarenju otpadom: 1. sprječavanje nastanka otpada, 2. priprema za ponovnu uporabu, 3. recikliranje, 4. drugi postupci oporabe, npr. energetska oporaba i 5. zbrinjavanje otpada.

Prema odredbama navedenog Zakona, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je na svom području, između ostalog, osigurati obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada² i usluge povezane s javnom uslugom te odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira i kartona, metala, stakla, plastike i tekstila, krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način propisan navedenim Zakonom i provedbenim propisima. Javna usluga prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada te usluga povezana s javnom uslugom podrazumijeva prikupljanje tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada i smatra se uslugom od općeg interesa, a pruža ju davatelj javne usluge. Javnu uslugu mogu obavljati trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica, odnosno udjela, javne ustanove koje osniva jedinica lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji, a davatelj javne usluge utvrđuje se odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

Odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine 50/17, 84/19 i 14/20 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske) detaljnije je uređen sadržaj odluke o načinu pružanja javne usluge, način gospodarenja komunalnim otpadom odnosno standardi u sakupljanju komunalnog otpada u okviru javne usluge, obveze davatelja i korisnika javne usluge u vezi s odvojenim prikupljanjem komunalnog otpada (otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, problematičnog otpada i glomaznog otpada), prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, način izračuna granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja, način i uvjeti određivanja i obračuna naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, način obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada, vođenje evidencije o preuzetom komunalnom otpadu te način utvrđivanja cijene javne usluge.

---

¹ U srpnju 2021. na snagu je stupio Zakon o gospodarenju otpadom (Narodne novine 84/21), kojim se uređuje gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj. Stupanjem na snagu navedenog Zakona prestao je biti na snazi Zakon o održivom gospodarenju otpadom.

² Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, biorazgradivi komunalni otpad je komunalni otpad koji u svom sastavu sadrži otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom. Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Prema odredbama Uredbe, kao usluga povezana s javnom uslugom utvrđeno je odvojeno prikupljanje komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta, spremnika na javnim površinama i kod korisnika usluge te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, a kao reciklabilni komunalni otpad otpadna plastika, otpadni metal i staklo te kad je to prikladno i druge vrste otpada koje su namijenjene recikliranju (npr. otpadni tekstil, otpadno drvo).

Odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom (Narodne novine 117/17) propisani su uvjeti za gospodarenje otpadom, poslovi osobe odgovorne za gospodarenje otpadom, način rada reciklažnog dvorišta, sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje, odnosno izmjenu dozvole, način izračuna iznosa osiguranja od štete koja može nastati kao posljedica gospodarenja otpadom, sadržaj Elaborata gospodarenja otpadom, uvjeti za sustav upravljačkog nadzora, sadržaj, način vođenja, način upisa te sadržaj i izgled potvrde o upisu u očevidnik prijevoznika otpada, očevidnik posrednika u gospodarenju otpadom, očevidnik trgovaca otpadom, očevidnik reciklažnih dvorišta, očevidnik određenih osoba koje skladište vlastiti proizvodni otpad i očevidnik energetskih oporabitelja određenog otpada, sadržaj i izgled obrasca za dostavu podataka o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište te obrasca o masi otpada odloženog na neusklađeno odlagalište, obrazac pratećeg lista proizvođača i posjednika otpada, uvjeti i način vođenja očevidnika o nastanku i tijeku otpada te dostave podataka u očevidnik, način vođenja dostave podataka u mrežnu aplikaciju za vođenje očevidnika o nastanku i tijeku otpada i drugo.

Odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom (Narodne novine 81/20) koji je na snagu stupio u srpnju 2020., propisani su uvjeti za gospodarenje otpadom, poslovi osobe odgovorne za gospodarenje otpadom, način rada reciklažnog dvorišta, sadržaj, način vođenja te sadržaj rješenja o upisu u Očevidnik prijevoznika otpada, Očevidnik posrednika u gospodarenju otpadom, Očevidnik trgovaca otpadom, Očevidnik reciklažnih dvorišta, Očevidnik uvoznika otpada koji ne podliježe notifikacijskom postupku te Očevidnik izvoznika otpada koji ne podliježe notifikacijskom postupku, Očevidnik uporabe otpada za koju nije potrebno ishoditi dozvolu za gospodarenje otpadom, Očevidnik nusproizvoda, Očevidnik ukidanja statusa otpada, postupci uporabe, vrste i količine otpada za koje nije potrebno ishoditi dozvolu za gospodarenje otpadom, sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje ili izmjenu dozvole za gospodarenje otpadom, način izračuna iznosa osiguranja ili jamstva banke za pošiljku otpada koja podliježe notifikacijskom postupku, sadržaj Elaborata gospodarenja otpadom te uvjeti za sustav upravljačkog nadzora. Nadalje, propisan je sadržaj i izgled obrasca za dostavu podataka o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište te rokovi za dostavu podataka i obrazac pratećeg lista, oblik, izgled i način vođenja Očevidnika o nastanku i tijeku otpada, način vođenja i dostave podataka u taj očevidnik, oblik, struktura, sadržaj, način vođenja, rada i dostave podataka u mrežnu aplikaciju za vođenje navedenog Očevidnika, način obračuna troškova koji nastaju radom te mrežne aplikacije i dostupnost podataka sadržanih u toj mrežnoj aplikaciji.

Vrste komunalnog otpada utvrđene su Pravilnikom o katalogu otpada (Narodne novine 90/15), prema kojem je otpad razvrstan u numerički označene grupe i podgrupe prema djelatnostima i tehnološkim procesima u kojima nastaje te nazivima otpada, odnosno vrstama tvari ili predmeta koje imaju status otpada. Prema navedenom Pravilniku, komunalni otpad svrstan je u grupu 20, u tri podgrupe: 20 01 odvojeno prikupljeni sastojci komunalnog otpada, osim odvojeno prikupljene ambalaže iz komunalnog otpada (30 vrsta otpada), 20 02 otpad iz vrtova i parkova, uključujući otpad s groblja (tri vrste otpada) i 20 03 ostali komunalni otpad (sedam vrsta otpada između kojih i miješani komunalni otpad), a odvojeno prikupljena ambalaža iz komunalnog otpada svrstana je u grupu 15, podgrupu 15 01 (deset vrsta otpada).

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, planski dokumenti u gospodarenju otpadom su Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Plan sprječavanja nastanka otpada i planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te se na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom utvrđenih navedenim Zakonom i propisanih ciljeva za pojedine sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpada, određuju mjere za unaprijeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i drugih postupaka oporabe i zbrinjavanja otpada. Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave moraju biti usklađeni s odredbama navedenog Zakona, propisa donesenih na temelju navedenog Zakona i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a između ostalog, obvezno moraju sadržavati analizu i ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, mjere prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, popis projekata važnih za provedbu odredaba Plana, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja Plana.

U siječnju 2017., na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. (Narodne novine 3/17 i 1/22) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022.), u privitku koje se nalazi navedeni Plan i njezin je sastavni dio. U svibnju 2017. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o implementaciji Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. U navedenom Planu navedene su mjere koje je potrebno provesti za ostvarenje ciljeva. Za svaku mjeru određene su aktivnosti i podaktivnosti, nositelji provedbe mjere, izvori financiranja, ciljane vrijednosti te rok provedbe.

U tablici broj 2 daju se ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015., prema navedenom Planu, a u čijem ostvarenju sudjeluje Društvo i Grad Zagreb.

Tablica broj 2

Ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015.

Redni broj	Cilj	Podcilj	Opis
1.	Cilj 1: Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5,0 %
		Cilj 1.2.	Odvojeno prikupiti 60,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i drugo)
		Cilj 1.3.	Odvojeno prikupiti 40,0 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4.	Odložiti na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Cilj 5: Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		

GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O., PODRUŽNICA ČISTOĆA, ZAGREB

Trgovačko društvo Zagrebački holding d.o.o. osnovano je u listopadu 1995. na temelju Izjave o osnivanju, a posljednje izmjene izjave o osnivanju su iz rujna 2021. Navedeno trgovačko društvo upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu, a jedini osnivač je Grad Zagreb. Od 16. lipnja 2015. do 14. lipnja 2021. predsjednica Uprave trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. je Ana Stojić Deban, od 14. lipnja 2021. do 4. listopada 2021. predsjednik Uprave je Nikola Vuković, a od 4. listopada 2021. i u vrijeme obavljanja revizije, predsjednik Uprave trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. je Ivan Novaković.

U okviru trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o., na području Grada Zagreba otpadom gospodari Društvo (podružnica), sa sjedištem u Gradu Zagrebu, Radnička cesta 82. Od 18. siječnja 2018. do 2. svibnja 2019. voditelj Društva je Goran Bradić, od 2. svibnja 2019. do 11. studenoga 2021. voditelj Društva je Jure Leko, a od 11. studenoga 2021. i u vrijeme obavljanja revizije voditelj Društva je Davor Vić.

Upisane djelatnosti Društva iz područja gospodarenja komunalnim otpadom su održavanje čistoće, postupanje s opasnim otpadom, transfer znanja iz područja postupanja s otpadom i zaštitom okoliša, održavanje i popravak komunalne opreme, održavanje javnih površina, reciklaža, sakupljanje otpada za potrebe drugih, prijevoz otpada za potrebe drugih, posredovanje u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada u ime drugih, djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada, reklama i promidžba i drugo.

Osim Društva, u Gradu Zagrebu otpadom gospodare i Podružnica Zrinjevac, Podružnica Zagrebačke ceste, Podružnica ZGOS (današnja Služba upravljanja odlagalištem u okviru Društva) te Zagrebački centar za gospodarenje otpadom d.o.o. (dalje u tekstu: ZCGO).

Podružnica Zrinjevac, u svrhu održivog gospodarenja zelenim otpadom koji nastaje u procesu održavanja javnih zelenih površina, u kompostanama Prudinec i Markuševac oporabljuje zeleni otpad iz svoje djelatnosti te ga kao kompost vraća na zelene površine Grada Zagreba i u proces proizvodnje bilja. Slobodni kapacitet kompostana koristi se za prihvata biootpada s tržnica Grada Zagreba, iz trgovačkih centara i proizvodnih djelatnosti.

Podružnica Zagrebačke ceste obavlja djelatnost sakupljanja i uporabe neopasnog otpada postupcima R 5 i R 13. Na radnoj jedinici Reciklirani građevni otpad zaprima se neopasni građevni otpad (od građenja, rušenja ili uređivanja građevinskih objekata), od kojeg se proizvode reciklirani agregati koji se upotrebljavaju u cestogradnji i nasipavanju. Također, otpad se upotrebljava za dnevno prekrivanje miješanog komunalnog otpada na odlagalištu Prudinec/Jakuševac.

Podružnica ZGOS zbrinjava otpad postupkom odlaganja otpada na odlagalište otpada Prudinec/Jakuševac na temelju dozvole i rješenja za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom. ZGOS d.o.o. utemeljen je 1998. sa zadaćom vođenja pogona i sanacije odlagališta otpada Prudinec/Jakuševac. U srpnju 2006. ZGOS d.o.o. postaje Podružnica ZGOS u sastavu Gradskog komunalnog gospodarstva d.o.o., a koje u siječnju 2007. postaje podružnica Zagrebačkog holdinga d.o.o. Uprava Zagrebačkog holdinga d.o.o. je 24. rujna 2021. donijela Odluku o prestanku i brisanju Podružnice ZGOS iz sudskog registra. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, Podružnica ZGOS pripojena je Društvu i od rujna 2021. djeluje kao Služba upravljanja odlagalištem u okviru Društva.

ZCGO osnovan je 2014. u cilju uspostave sustava održivog gospodarenja otpadom Grada Zagreba i provođenja projekta izgradnje centra za gospodarenje otpadom na području Grada Zagreba.

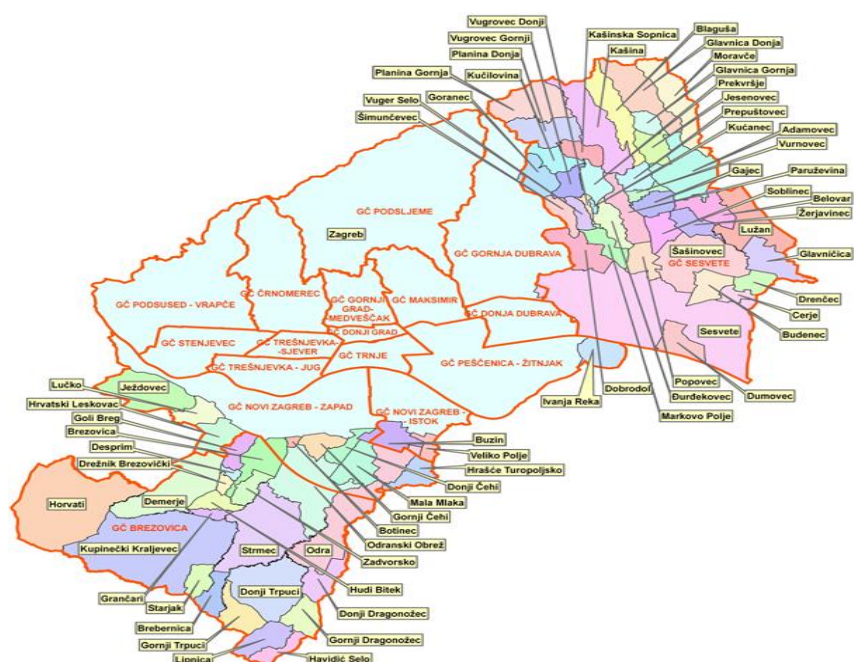
Unutarnje ustrojstvo i način rada Društva regulirani su Pravilnikom o organizaciji Zagrebačkog holdinga d.o.o., Podružnice Čistoća, iz rujna 2021. Pravilnikom se uređuje organizacija Društva, djelokrug rada pojedinih organizacijskih jedinica, sistematizacija radnih mjesta i drugo. Poslovanje Društva obavlja se kroz sljedeće sektore: Ured voditelja Društva, Sektor odvoza otpada, Služba upravljanja odlagalištem, Služba za potporu, Služba održavanja javnih površina, Služba za gospodarenje otpadom, zaštitu okoliša, kvalitetu usluga i razvoj, Služba za komercijalne poslove, Služba za računovodstvo, financije i kontroling, Služba pravnih poslova i upravljanja ljudskim resursima, Služba podrške zajedničkim poslovima i Operativno-komunikacijski odjel. Navedenim Pravilnikom utvrđeni su poslovi i uvjeti kojima trebaju udovoljavati zaposleni na pojedinom radnom mjestu, a nije predviđen potreban broj zaposlenika. Godišnjim planom poslovanja Društva planira se potreban broj zaposlenika.

Prema Godišnjem planu poslovanja Društva, planirani broj zaposlenih u Društvu na koncu 2020. je 2 006, što je 3,1 % više u odnosu na 2019. Povećanje zaposlenika planirano je zbog povećanja obujma usluga za nove programe odvoza – sakupljanje papira, biorazgradivog otpada te plastične i metalne ambalaže od vrata do vrata (komunalni radnici, vozači, radnici na zaprimanju i unosu oko 400 000 izjava korisnika usluga). Prema podacima Društva, na koncu 2020. u Društvu je bilo ukupno 1 977 zaposlenika, od kojih 1 240 zaposlenika radi na poslovima javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom. Za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, odnosno sakupljanja i prijevoza otpada, na koncu 2019. Društvo raspolaže s ukupno 235 vozila, a na koncu 2020. s ukupno 242 vozila.

U području djelatnosti gospodarenja otpadom, Društvo je u 2019. i 2020. obavljalo javnu uslugu prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i uslugu povezanu s javnom uslugom na području Grada Zagreba. Na slici broj 1 daje se prikaz gradskih četvrti Grada Zagreba³, prema Odluci o granicama područja i sjedištima gradskih četvrti (Službeni glasnik Grada Zagreba 7/09, 5/17 i 28/20), na području kojih Društvo obavlja javnu uslugu.

Slika broj 1

Gradske četvrti Grada Zagreba na području kojih Društvo obavlja javnu uslugu

³ <https://aktivnosti.zagreb.hr/mjesna-samouprava/gradske-cetvrti/granice-podrucja-gradskih-cetvrti/12917>

Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba za razdoblje 2018. – 2023.⁴ donesen je u svibnju 2018. U Planu gospodarenja otpadom Grada Zagreba daje se analiza i ocjena postojećeg stanja u gospodarenju otpadom, procjena količina otpada, razvoj cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, ciljevi gospodarenja otpadom, mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva, popis aktivnosti i projekata važnih za provedbu Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba do 2023., izvori i iznos procijenjenih financijskih sredstava za provedbu planiranih mjera te rokovi i nositelji izvršenja aktivnosti. Grad Zagreb, Društvo i ZCGO određeni su kao nositelji provedbe, odnosno sudionici provedbe mjera.

Društvo je izradilo Plan poslovanja Društva za 2019. i Plan poslovanja Društva za 2020. Prema Planu poslovanja Društva za 2020., strateška odrednica poslovne politike Društva je nastavak provedbe zakonskih i podzakonskih akata kojima je definirano poslovanje Podružnice. Ciljevi poslovne politike su povećanje recikliranja / ponovnog korištenja komunalnog otpada, povećanje udjela izdvajanja određenih vrsta komunalnog otpada te postupno smanjivanje odlaganja materijala pogodnih za recikliranje. Kako bi se ostvarilo navedeno, Društvo planira proširenje mreže spremnika za odvojeno prikupljanje otpada daljnjim provođenjem aktivnosti za širenje infrastrukture i unaprjeđenje poslovnih procesa. Navedene aktivnosti korisnicima usluga omogućit će smanjivanje količina miješanog komunalnog otpada koje odlažu u svoje spremnike, što će rezultirati smanjenjem veličine spremnika koji koriste, odnosno smanjenjem broja mjesečnih odvoza.

Prema Planu poslovanja Društva za 2020., ulaganja su planirana u iznosu od 94.491.503,00 kn. Odnose se na prenesena ulaganja iz 2019. koja su u postupku realizacije u iznosu od 70.864.903,00 kn te na nova ulaganja u iznosu od 23.626.600,00 kn. U okviru prenesenih ulaganja, najveća ulaganja odnose se na prijevozna sredstva i vozila za sakupljanje otpada (36.900.000,00 kn), građevinske objekte, građenje garaža i otvorenih natkrivenih skladišta s pripadajućom infrastrukturom na Servisno operativnom centru Jakuševac (10.576.000,00 kn), dostavna i teretna vozila (6.300.000,00 kn), spremnike za sakupljanje otpada (2.826.120,00 kn), komunalnu opremu – kante za biootpad (2.378.430,00 kn), sigurnosni sustav vozila za vožnju unazad (2.000.000,00 kn), kante i posude za otpad (1.465.603,00 kn), viličare (1.140.000,00 kn), servisno-radioničku opremu i kontejnere za posebne namjene (1.000.000,00 kn), bicikle i tricikle s pomoćnim motorom (950.000,00 kn) i drugo.

Od novih planiranih ulaganja, najznačajnija su ulaganja u komunalnu opremu, informatičku opremu i prijevozna sredstva. Komunalna oprema odnosi se na urbanu opremu – zamjena starih košarica s novim unificiranim košaricama na javnim prometnim površinama Grada Zagreba (10.000.000,00 kn), pokretnu opremu za sakupljanje otpada – mobilna i pokretna reciklažna dvorišta i ograde (2.450.000,00 kn) te spremnike za sakupljanje otpada (500.000,00 kn). Ulaganja u informatičku opremu odnose se na računalnu opremu (600.000,00 kn), nadogradnju Integralnog informacijskog sustava Imperios (500.000,00 kn) te nadogradnju informatičke mreže (500.000,00 kn). Ulaganja u prijevozna sredstva odnose se na nabavu mobilne drobilice za usitnjavanje otpada (3.000.000,00 kn). Od ukupno planiranih sredstava kojima se financiraju ulaganja u iznosu od 94.491.503,00 kn, putem kreditnih sredstava financiraju se ulaganja u iznosu od 54.571.503,00 kn (57,8 %), putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) u iznosu od 8.420.000,00 kn te putem financijskog *leasinga* u iznosu od 1.500.000,00 kn. Rokovi za realizaciju pojedinih aktivnosti nisu planirani.

4

Također, Društvo se s Gradom Zagrebom i Podružnicom Zrinjevac prijavilo na Javni poziv za provođenje interventne mjere za smanjenje odlaganja komunalnog otpada nastalog u Gradu Zagrebu, u skladu s mjerom 1.4.3. Plana gospodarenja otpadom i Programom smanjenja odlaganja komunalnog otpada u Gradu Zagrebu 2015. – 2020. Javni poziv objavilo je Ministarstvo, a ostvaruje se putem Operativnog programa Konkurentnost i Kohezija 2014. – 2020. (Zaštita prirode i okoliša). Ukupan raspoloživ iznos bespovratnih sredstava iznosi 76.000.000,00 kn, a udjel sredstava po projektnom prijedlogu iznosi najviše 85,0 % ukupnog iznosa prihvatljivih troškova projekta. Cilj poziva je uspostava odvajanja otpada na mjestu nastanka radi povećanja odvojenog prikupljanja i recikliranja komunalnog otpada, smanjenja udjela biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta i smanjenja odlaganja miješanog komunalnog otpada, prema obvezama propisanim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i ciljevima iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2017. – 2022. Prihvatljive aktivnosti u okviru poziva su, primjerice, nabava spremnika za odvojeno prikupljanje biorazgradivog i reciklabilnog komunalnog otpada, nabava opreme za obradu odvojeno prikupljenog biootpada, nabava vozila za odvojeno prikupljanje i prijevoz biootpada i komunalnog otpada, nabava mobilnih reciklažnih dvorišta, informatički sustav za unaprjeđenje praćenja količina otpada i drugo. Krajnji rok za dostavu projektnog prijedloga je ožujak 2021.

U planovima poslovanja Društva za 2019. i 2020. navedeno je da se, između ostalog, planira povećanje recikliranja/ponovnog korištenja komunalnog otpada, povećanje udjela izdvajanja određenih vrsta komunalnog otpada te postupno smanjivanje odlaganja materijala pogodnih za recikliranje, kao ciljeva poslovne politike Društva, a u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U planovima poslovanja nisu navedene ciljane kvantitativne vrijednosti u smanjenju količina otpada koji se odlaže na odlagališta i povećanju količina odvojeno prikupljenog otpada te mjere i aktivnosti kojima bi se navedeno trebalo postići.

S obzirom na to da je u srpnju 2021. stupio na snagu Zakon o gospodarenju otpadom, kojim su utvrđeni dugoročni ciljevi za gospodarenje komunalnim otpadom, odnosno do 2035., potrebno je, u okviru nadležnosti Društva, i ciljeve Društva odrediti na dulji rok u skladu s očekivanjima osnivača te kako bi se pridonijelo ostvarivanju ciljeva utvrđenih na državnoj razini.

Državni ured za reviziju preporučuje godišnjim planom poslovanja planirati ciljeve te mjere i aktivnosti za ostvarenje planiranih ciljeva u gospodarenju otpadom, koji bi pridonijeli ostvarenju planskih ciljeva utvrđenih na državnoj razini.

Preporučuje godišnjim planom poslovanja Društva utvrditi visinu financijskih sredstava, rokove za realizaciju planiranih aktivnosti te izvore financiranja.

Preporučuje ciljeve Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom odrediti na dulji rok, u skladu s očekivanjima osnivača, kako bi se pridonijelo ostvarivanju ciljeva u gospodarenju otpadom utvrđenih na državnoj razini.

Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2017. – 2022. i Planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba 2018. – 2023. na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu, određeni su ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015.

U vezi s ostvarenjem mjera i aktivnosti u gospodarenju komunalnim otpadom, Grad Zagreb, Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša (od siječnja 2022. Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje) izradio je Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu za razdoblje 1. 1. 2019. – 31. 12. 2019. (svibanj 2020.)⁵ te Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu za razdoblje 1. 1. 2020. – 31. 12. 2020. (travanj 2021.)⁶. Također, Društvo je izradilo godišnja izvješća o poslovanju Društva za 2019. i za 2020., u okviru kojih su iskazani podaci o djelatnosti gospodarenja komunalnim otpadom.

Vežano za ostvarenje cilja smanjenja ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5,0 % u Republici Hrvatskoj, u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015., revizijom je obuhvaćena proizvedena količina komunalnog otpada koja je sakupljena u okviru javne usluge u 2019. i 2020. Prema podacima Društva, ukupno sakupljena količina komunalnog otpada u okviru javne usluge za 2019. iznosi 258 291,770 t, a za 2020. iznosi 267 216,765 t. U odnosu na 2015. kada je iznosila 255 804 t, ukupno sakupljena količina komunalnog otpada se u 2019. povećala za 1,0 %, a u 2020. za 4,5 %, iz čega je vidljivo da se cilj ne ostvaruje u dovoljnoj mjeri.

U okviru ostvarenja navedenog cilja, Društvo je provodilo izobrazno-informativne aktivnosti (opisano pod naslovom ovog Izvješća – *Izobrazno-informativne aktivnosti*).

Vežano za mjeru kućnog kompostiranja, Društvo putem izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom, uz odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima (papir, staklo, plastika, metal), promovira i sprječavanje nastanka biootpada te poticanje kompostiranja. U suradnji sa ZCGO-om provodi akciju kućnog kompostiranja. Od početka Projekta kućnog kompostiranja, koji je započeo 2017., podijeljeno je ukupno 18 350 kompostera građanima koji imaju okućnicu.

Također, u okviru ostvarenja navedenog cilja, Planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba predviđa se uspostava centra i mreže za ponovnu uporabu, bez određene lokacije centra, a izgradnja centra za ponovnu uporabu za Grad Zagreb navedena je kao jedna od aktivnosti i projekata važnih za provedbu navedenog Plana. U Planu je navedena i procjena ukupno potrebnih ulaganja za izradu projektne dokumentacije centra i mreže za ponovnu uporabu u iznosu od 3.000.000,00 kn, a nositelji su Grad Zagreb i Društvo. Procijenjena su ukupno potrebna ulaganja za izgradnju objekta i druge aktivnosti centra i mreže za ponovnu uporabu u iznosu od 8.000.000,00 kn, nositelj provedbe je Grad Zagreb, sudionik provedbe je Društvo, a početak radova je ožujak 2020.

Vežano za ostvarenje cilja odvojenog prikupljanja 60,0 % proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i drugo) do 2022., revizijom je obuhvaćena količina ukupno sakupljenog komunalnog otpada, miješanog komunalnog otpada te odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u 2019. i 2020. Prema podacima Društva, u okviru javne usluge u 2020. odvojeno je prikupljeno 94 992,265 t ili 35,5 % ukupno sakupljenog komunalnog otpada, što je porast od 13,3 postotna boda u odnosu na 2019., kad je odvojeno prikupljeno 57 368,170 t ili 22,2 % ukupno sakupljenog komunalnog otpada.

5

<https://eko.zagreb.hr/UserDocsImages/arhiva/dokumenti/okoli%C5%A1/otpad/IZVJE%C5%A0%C4%86E%20o%20prove%20dbi%20Plana%20gospodarenja%20otpadom%20GZ%20za%202019.%20godinu-18.5.2020..pdf>

6

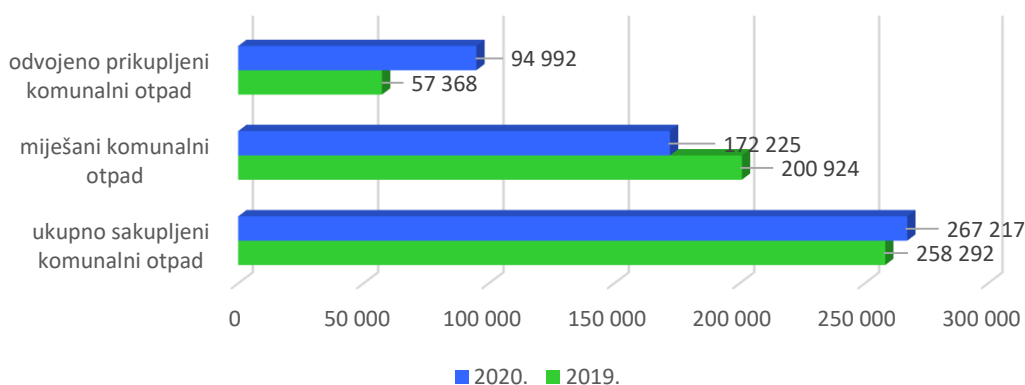
<https://eko.zagreb.hr/UserDocsImages/Dokumenti/Okoli%C5%A1/Otpad/PLAN%20GOSPODARENJA%20OTPADOM/Iz%20vjesce%20o%20provedbi%20PGO%20GZ.pdf>

Količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u 2020. porasla je za 65,6 % u odnosu na 2019., no navedeno povećanje nije dovoljno za ostvarenje cilja odvojenog prikupljanja 60,0 % proizvedenog komunalnog otpada.

U grafičkom prikazu broj 1 daju se podaci o količini odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, miješanog komunalnog otpada i ukupno sakupljenog komunalnog otpada u 2019. i 2020., prema podacima Društva.

Grafički prikaz broj 1

Količine odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, miješanog komunalnog otpada i ukupno sakupljenog komunalnog otpada u 2019. i 2020.

U okviru ostvarenja navedenog cilja, Društvo korisnicima javne usluge dodjeljuje spremnike za miješani komunalni otpad, otpadni papir, plastiku i metal. U 2020. povećan je broj spremnika za odvojeno prikupljanje iskoristivog otpada u sustavu „od vrata do vrata” u odnosu na 2019. za oko 38 000. Povećanje broja spremnika primarno se odnosi na spremnike za odvojeno prikupljanje biootpada na obračunskom mjestu korisnika usluge, stakla te plastične i metalne ambalaže. Tijekom 2020. nabavljeno je 13 520 000 komada biorazgradivih vrećica za odvojeno prikupljanje biootpada u višestambenim zgradama i 17 680 000 komada vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže, koje su dostavljene korisnicima. Broj spremnika za odvojeno prikupljanje iskoristivog otpada na javnim površinama povećan je u odnosu na 2019. za oko 1 400.

U 2020. je sakupljena količina biootpada iz domaćinstava u Gradu Zagrebu povećana za gotovo četiri puta u odnosu na količinu otpada sakupljenu u 2019. U istom razdoblju, količina odvojeno prikupljenog otpadnog papira veća je za 29,8 %, plastike za 97,3 %, a stakla za 48,3 %. Količina proizvedenog miješanog komunalnog otpada u Gradu Zagrebu u 2020. manja je za 14,3 % u odnosu na 2019.

Nadalje, Fond je raspisao Javni poziv za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u travnju 2018. te proveo postupak nabave spremnika. Projekt se sufinancira putem Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., od čega iz EU sredstava u visini od 85,0 %, a iz sredstava Grada Zagreba u visini od 15,0 %. Ukupna vrijednost projekta iznosi 69.023.965,00 kn, od čega je EU sufinanciranje u iznosu od 58.670.370,25 kn. Grad Zagreb i Fond zaključili su u srpnju 2018. ugovor o nabavi spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i dodatak ugovoru u travnju 2019. Fond je proveo postupak javne nabave za ukupno 46 000 spremnika, i to: Grupa 1-A – kante za odvojeno prikupljanje otpadnog papira i kartona (25 000), Grupa 1-B – kante za odvojeno prikupljanje otpadne plastike (2 000) i Grupa 1-C – kante za odvojeno prikupljanje biootpada (19 000).

Ukupna vrijednost spremnika iznosi 9.941.999,72 kn (s PDV-om). Također, Fond je proveo postupak javne nabave za ukupno 15 000 spremnika Grupe 2 (Kontejneri – polietilen visoke gustoće „HDPE”; smeđe, žute i plave boje) i za ukupno 3 900 spremnika Grupe 5 (Zvona – poliesterski laminat ili jednakovrijedno; plave i žute boje), ukupne vrijednosti od 53.943.125,00 kn (s PDV-om). Fond je prenio pravo vlasništva nad spremnicima Gradu Zagrebu, bez naknade, na temelju ugovora o prijenosu prava vlasništva spremnika. U siječnju i prosincu 2021. Društvo i Grad Zagreb zaključili su ugovore o davanju na upravljanje spremnicima za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada. Prema ugovorima, Grad Zagreb predao je Društvu, kao upravitelju, bez naknade navedene spremnike zajedno s certifikatom proizvoda, jamstvenim listom i uputama proizvođača/isporučitelja o održavanju spremnika. Spremnici se daju na upravljanje upravitelju na rok od pet godina od dana zaključenja ugovora.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, spremnici za Grupu 1-A, B i C počeli su se isporučivati u skladište Društva u siječnju 2021. te je završna isporuka bila u lipnju 2021. Ukupno je Društvu isporučeno 46 000 spremnika od 80 l, 120 l i 240 l za odvojeno prikupljanje papira, biootpada te plastike. Spremnici za Grupe 2 počeli su se isporučivati u skladište Društva u svibnju 2020. te je završna isporuka bila u srpnju 2020. Spremnici Grupe 5 počeli su se isporučivati Društvu u siječnju 2020. te je završna isporuka bila u srpnju 2020. Ukupno je Društvu isporučeno 18 900 spremnika od 1,1 m³, 2,5 m³ i 3,0 m³ za odvojeno prikupljanje papira, biootpada te plastike. Sastavljeni su zapisnici o primopredaji spremnika. Nakon zaključenja ugovora o davanju na upravljanje spremnika Društvu, započela je podjela spremnika korisnicima na unaprijed određene lokacije na području Grada Zagreba.

Društvo je izradilo Plan podjele korisnicima svih navedenih spremnika. Prema podacima Društva, do sredine veljače 2022. podijeljeno je 4 432 spremnika za papir, 4 735 za plastiku i 423 za biootpad. Spremnici od 80 l, 120 l i 240 l (Grupa 1) počinju se dodjeljivati uglavnom obiteljskim kućama sukladno planu dodjele, a spremnici od 1 100 l (Grupa 2) uglavnom su dodijeljeni višestambenim objektima u sklopu usluge odvoza korisnog otpada na kućnom pragu. Spremnici od 2,5 m³ i 3 m³ (Grupa 5), koji su većinom dio zelenih otoka, a mogu biti postavljeni na terenu i kao samostalni spremnici, uglavnom su zamijenjeni na postojećim lokacijama predviđenim za zelene otoke te na novim lokacijama koje su predložile gradske četvrti i mjesni odbori na području Grada Zagreba. Na temelju novih zahtjeva spremnici se postavljaju na tražene lokacije. Konačna podjela svih spremnika na teren očekuje se do konca 2022. Spremnici dobiveni putem Fonda imaju naljepnicu s podacima o davatelju usluge, vrsti otpada i ključnom broju te su numerirani i označeni odgovarajućim brojem i oznakom, u svrhu evidencije davatelja usluge o lokaciji spremnika.

U okviru mjere izgradnje sortirnica izrađen je Glavni projekt uklanjanja građevina i instalacija s troškovnicima, na temelju kojeg je pokrenut postupak javne nabave za odabir najpovoljnijeg ponuditelja izvedbe radova. Nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave potpisan je Ugovor o radovima uklanjanja građevina na k. č. 135/2, 135/3, 135/7, 139/2 i 138/48 k. o. Žitnjak. Tijekom izvedbe radova utvrđeno je postojanje znatno većih količina temelja betonskih konstrukcija nego predviđenih projektom i troškovnikom, što je utjecalo na povećanje cijene radova i produženje roka te zaključenje dodatka ugovoru. Ugovoreni radovi dovršeni su sredinom prosinca 2020. Glavnim projektom, općim uvjetima i ugovornim troškovnikom definirano je da za sav metalni građevinski otpad Grad Zagreb zadržava pravo posjedništva, a dužnost izvoditelja je odvoz otpada. U tu svrhu proveden je postupak javne nabave te zaključen ugovor o prodaji metalnog otpada.

U okviru mjere izgradnje reciklažnih dvorišta u 2020., između ostalog, započeo je rad reciklažnog dvorišta u naselju Sopnica – Jelkovec te je u tijeku izgradnja trećeg reciklažnog dvorišta Podsused.

Gradu Zagrebu je Odlukom o financiranju Ministarstva zaštite okoliša i energetike (od srpnja 2020. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja) iz 2017. odobren projektni prijedlog „Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta u gradskoj četvrti Peščenica-Žitnjak” i sufinanciranje prihvatljivih troškova bespovratnim sredstvima u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Na koncu 2020. prestalo je s radom reciklažno dvorište Tunel, a građanima je na raspolaganju lokacija u Šestinama, gdje je otvoreno mobilno reciklažno dvorište. Također, započeo je rad novog mobilnog reciklažnog dvorišta u Donjem Dragonošcu. U 2020. su na Servisno operativnom centru Jakuševac izgrađena tri natkrivena otvorena skladišta ukupne površine 5 000 m² s pripadajućom infrastrukturom.

U okviru mjere uvođenja naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini, na vozila za sakupljanje miješanog komunalnog otpada ugrađena je odgovarajuća informatička oprema te se provodila evidencija spremnika putem čipiranja. U 2020. na 90,0 % spremnika postavljene su naljepnice s čipovima, od čega je 63,0 % spremnika upareno s korisnicima javne usluge. Evidencija pražnjenja spremnika je baza za ispostavljanje računa korisnicima za izvršenu javnu uslugu prikupljanja otpada.

Jedan od ciljeva koje je potrebno postići do 2022. je *odvojeno prikupiti 40,0 % mase proizvedenog biootpada*⁷ koji je sastavni dio komunalnog otpada. Za praćenje ostvarenja ovog cilja potrebno je, osim količine odvojeno prikupljenog biootpada, utvrditi masu proizvedenog biootpada. Prema Izvešću o komunalnom otpadu objavljenom na mrežnim stranicama Ministarstva, udjel biootpada u miješanom komunalnom otpadu na razini Republike Hrvatske iznosi 37,06 %, a izračunan je temeljem utvrđenog sastava miješanog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj uzimajući u obzir sljedeće sastavnice: vrtni otpad (5,68 %), kuhinjski otpad (30,93 %) te koža/kosti (0,45 %).

Podružnica ZGOS je u 2019. i 2020. obavljala morfološku analizu odloženog otpada na odlagalištu otpada Prudinec/Jakuševac s određivanjem biorazgradive komponente u odloženom otpadu. Prema provedenim analizama, udjel sastavnica otpada koje je koristilo Ministarstvo za izračun udjela biootpada u miješanom komunalnom otpadu (vrtni otpad, kuhinjski otpad i koža/kosti) za 2019. iznosi 18,9 % odloženog otpada, a za 2020. iznosi 13,6 % odloženog miješanog komunalnog otpada.

Društvo je na svojem području uspostavilo odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada iz kuhinja i kantina te biorazgradivog otpada iz vrtova i parkova. Jestiva ulja i masti ne prikupljaju se odvojeno na području Grada Zagreba, dok se, prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, ključni broj otpada 20 03 02 otpad s tržnica više ne koristi, jer Podružnica Tržnice Zagreb od 2014. sortira otpad na mjestu nastanka.

Jedna od mjera za postizanje cilja odvojeno prikupiti 40,0 % mase proizvedenog biootpada je nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada. U okviru navedene mjere, broj spremnika za odvojeno prikupljanje biootpada u sustavu „od vrata do vrata” u 2020. povećan je za 36 440 u odnosu na 2019. Tijekom 2020. nabavljeno je i 13 520 000 komada biorazgradivih vrećica za odvojeno prikupljanje biootpada u višestambenim zgradama.

---

⁷ Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda. Obuhvaća sljedeće ključne brojeve otpada: 20 01 08 (biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina), 20 01 25 (jestiva ulja i masti), 20 02 01 (biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova) i 20 03 02 (otpad s tržnica).

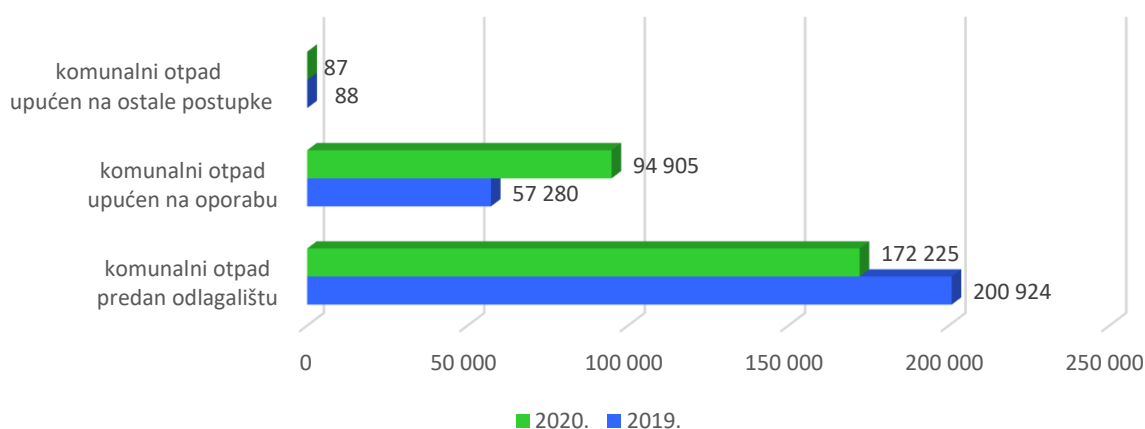
Nadalje, nakon zaključenja Sporazuma o suradnji na pripremi i izgradnji postrojenja za obradu odvojenog prikupljenog biootpada između Grada Zagreba, Grada Novske i ZCGO-a iz travnja 2019., zaključen je u rujnu 2019. ugovor za izradu studijsko-projektne dokumentacije u vrijednosti od 3.692.290,00 kn bez PDV-a. U industrijskoj zoni Grada Novske provedeni su istražni radovi, geodetska mjerenja, određivanje kvalitete zraka, mjerenje buke i geomehanički radovi, izrađeno je idejno rješenje građevine za pretovar biootpada, idejno rješenje pretovarne stanice, studija utjecaja na okoliš te Elaborat zaštite okoliša. Gradska skupština Grada Zagreba je na sjednici održanoj koncem listopada 2020. prihvatila prijedlog Studije izvedivosti, a Gradsko vijeće Grada Novske je studiju prihvatilo u studenome 2020. ZCGO je u srpnju 2021. podnio zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole za građenje građevine infrastrukturne namjene gospodarenja otpadom, a lokacijska dozvola izdana je u Gradu Novskoj u rujnu 2021.

U vezi s ostvarenjem *cilja odlaganja na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada*, revizijom je obuhvaćen ukupno sakupljeni komunalni otpad u okviru javne usluge Društva te postupak uporabe ili zbrinjavanja na koji je upućen.

U grafičkom prikazu broj 2 daju se podaci o ukupno sakupljenom komunalnom otpadu prema postupku uporabe ili zbrinjavanja u 2019. i 2020., prema podacima Društva.

Grafički prikaz broj 2

Ukupno sakupljeni komunalni otpad prema postupku uporabe ili zbrinjavanja u 2019. i 2020.

Iz grafičkog prikaza broj 2 vidljivo je da je u 2019. od ukupno sakupljenog komunalnog otpada (258 291,770 t) na odlagalište predano 200 923,600 t (77,8 %), na uporabu je upućeno 57 280,383 t (22,2 %), a na ostale postupke (MBO postrojenja i drugo) 87,787 t. U 2020. je od ukupno sakupljenog komunalnog otpada (267 216,765 t) na odlagalište predano 172 224,500 t (64,5 %), na uporabu je upućeno 94 904,733 t (35,5 %), a na ostale postupke 87,532 t. Količina komunalnog otpada predana na odlagalište u 2020. manja je za 14,3 % u odnosu na 2019. Od svih vrsta sakupljenog komunalnog otpada s područja Grada Zagreba na odlagalište Prudinec/Jakuševac odlaže se isključivo miješani komunalni otpad. Manja količina komunalnog otpada predanog odlagalištu u 2020. u odnosu na 2019. posljedica je manje količine sakupljenog miješanog komunalnog otpada uzrokovane pandemijom koronavirusa te povećanjem količina odvojeno prikupljenog otpada za 37 624,350 t. Osim toga, od srpnja 2019. se zbog požara na platou Jakuševca glomazni otpad ne razvrstava te se iz njega ne izdvaja miješani komunalni otpad.

Nadalje, jedna od mjera za postizanje cilja je i praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu. Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom, biorazgradivi komunalni otpad u okviru javne usluge je biootpad te otpadni papir i karton. Prema Pravilniku o gospodarenju otpadom, udjel biorazgradive sastavnice u komunalnom otpadu određuje se analizom otpada ili primjenom udjela propisanih Dodatkom XIII navedenog Pravilnika. Prema navedenoj tablici, udjel biorazgradivog otpada u sastavu miješanog komunalnog otpada je 65,0 %. Društvo je do prvog polugodišta 2019. za izračun mase biorazgradivog otpada primjenjivalo navedeni udjel, a od drugog polugodišta 2019. primjenjuje udjele utvrđene analizom otpada.

U siječnju 2020. objavljeno je izvješće Uzorkovanje i morfološka analiza odloženog otpada na odlagalištu otpada Prudinec/Jakuševac s određivanjem biorazgradive komponente u odloženom otpadu za 2019., koje je naručila Podružnica ZGOS, a izradila zajednica ponuditelja. U prosincu 2020. izrađeno je izvješće za 2020., a u rujnu 2021. za 2021. Prema navedenim izvješćima, udjel biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu je 63,5 % za 2019. i 60,0 % za 2020. Udjel biorazgradivog otpada u neopasnom proizvodnom otpadu je 43,0 % za 2019. i 2020., pri čemu za prvo polugodište 2019. Društvo nije izračunalo masu biorazgradive komponente u neopasnom proizvodnom otpadu. Masa biorazgradivog otpada odloženog na odlagalište u 2019. iznosi 141 032,771 t, a u 2020. iznosi 113 907,391 t, što je 19,2 % manje u odnosu na 2019.

U okviru ostvarenja mjere izgradnje centra za gospodarenje otpadom, proveden je postupak javne nabave usluge izrade studijsko-projektne dokumentacije ukupne vrijednosti od 17.924.018,63 kn (bez PDV-a), za potrebe izgradnje Centra za gospodarenje otpadom Zagreb na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Izrada studijsko-projektne dokumentacije financira se EU sredstvima (85,0 %) te je zaključen ugovor o financiranju u srpnju 2018., a preostalih 10,0 % sufinanciraju Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te EU fondovi i Fond. Studijsko-projektna dokumentacija sadrži izradu studije izvedivosti i studije utjecaja na okoliš, izradu idejnog i glavnog projekta, prijavu na financiranje, izradu idejnog i glavnog projekta pretovarnih stanica, izradu natječajne dokumentacije za radove, nadzor i nabavu potrebne opreme, izradu natječajne dokumentacije za radove te nadzor i nabavu opreme za pretovarne stanice. Planirani rok za izradu dokumentacije je 24 mjeseca. Studiju utjecaja na okoliš, za sva četiri godišnja doba, treba potvrditi Ministarstvo, potom slijedi projektna prijava za EU sufinanciranje s potrebnim dokumentima, nakon čega će se objaviti natječaj za izgradnju centra i pretovarnih stanica sredinom 2022. Osnovni dio dokumentacije je Studija izvedivosti koja će definirati tehnologiju obrade otpada, kao i sve sastavnice centra za gospodarenje otpadom, koju treba prihvatiti Gradska skupština Grada Zagreba. U okviru izrade Studije o utjecaju na okoliš na lokaciji Resnik provedeni su planirani istražni radovi (geodetska izmjera, mjerenje kvalitete zraka, mjerenje buke, izrada piezometarskih bušotina, određivanje kvalitete tla, podzemnih i površinskih voda te geološka i hidrogeološka prospekcija terena). Na lokacijama pretovarnih stanica obavljena su geodetska snimanja te su za pet lokacija izrađeni elaborati zaštite okoliša. U prosincu 2020. izrađena je radna verzija Studije izvedivosti te predana na odobrenje Ministarstvu i Fondu. U 2020. izrađeni su nacrti dokumentacije za nadmetanje, i to: dokumentacija o nabavi usluga tehničke pomoći u provedbi i upravljanju projektom sustava gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije sa stručnom pomoći pri provedbi postupaka javne nabave radova/nadzora/opreme te dokumentacija o nabavi usluga promidžbe. U lipnju 2020. ugovorena je usluga promidžbe i vidljivosti za izradu studijsko-projektne dokumentacije za izgradnju centra u vrijednosti od 406.100,00 kn (bez PDV-a), a obuhvaća istraživanje javnog mišljenja vezano za svijest građana, izradu strateškog dokumenta vezanog za komunikaciju, vidljivost i izobrazno-informativne aktivnosti s izradom i podjelom promidžbenih materijala.

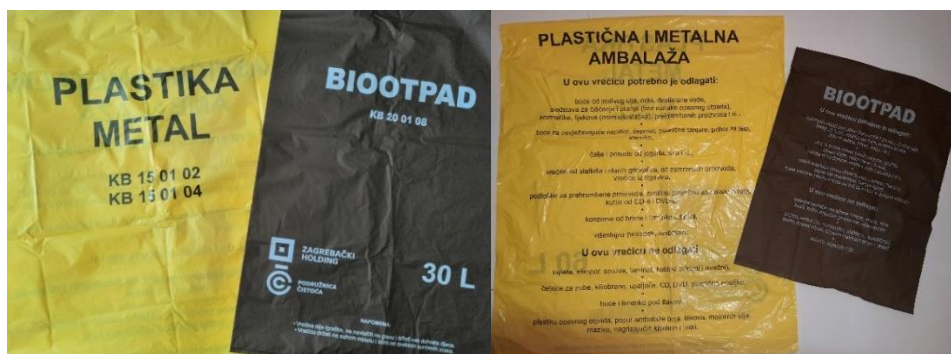
Državni ured za reviziju mišljenja je da se na području Grada Zagreba, u okviru javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom, ne ostvaruju u dovoljnoj mjeri utvrđeni ciljevi gospodarenja komunalnim otpadom koji se odnose na smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada, odvojeno prikupljenog proizvedenog komunalnog otpada i biootpada te ukupno odloženog otpada na odlagalište. Za provedbu utvrđenih ciljeva potrebno je daljnje ulaganje u opremu i vozila za prikupljanje odvojenih vrsta otpada te infrastrukturu, kao što je izgradnja sortirnice, postrojenja za biološku obradu otpada i druge mjere utvrđene Planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba.

Društvo je za 2019. i 2020. sastavilo godišnje izvještaje o poslovanju Društva u kojima su opisane provedene aktivnosti Društva. Prema navedenom izvještaju, u 2019. i 2020. najznačajniji poslovni događaj je donošenje Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluga povezanih s javnom uslugom u Gradu Zagrebu te njezinih izmjena i dopuna. Navedeno je da su za provedbu navedene Odluke potrebna velika ulaganja u infrastrukturu (posude, spremnici, vozila, informatička rješenja) te povećanje broja zaposlenih, zbog povećanja fizičkog obujma poslovnih procesa. Također, troškove povećava nabava i distribucija vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže te biorazgradivog otpada. Troškove povećavaju i aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpada, uslijed kojih je planirano povećanje količina, ali i povećanje cijena zbrinjavanja pojedinih frakcija odvojeno prikupljenog otpada. Također, Grad Zagreb je u ožujku 2020. pogodio potres uslijed kojeg je značajan dio operativnih kapaciteta Društva preusmjeren na prikupljanje nastalog otpada (primarno građevinskog i glomaznog otpada) te čišćenje i pranje javnoprometnih površina. Navodi se da spomenute aktivnosti Društva povećavaju troškove poslovanja, dok prihod od prodaje sekundarnih sirovina nije dovoljan da bi pokrio novonastale troškove. Nije nastupilo ni planirano povećanja cijena javne usluge, a Društvo je poslovnu godinu završilo u gubitku.

Značajniji rashodi ostvareni u 2019. odnose se na troškove nabave vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže te biorazgradivog otpada u iznosu od 7.681.725,00 kn. Od navedenog iznosa, na vrećice za odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada odnosi se 5.490.150,00 kn, a 2.191.575,00 kn na vrećice za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže. Tijekom 2019. dostavljeno je 339 737 paketa vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže te biorazgradivog otpada korisnicima u višestambenim zgradama u vrijednosti od 6.832.111,00 kn. Korisnicima u individualnom stanovanju izvršena je dostava 215 092 paketa vrećica u vrijednosti od 849.614,00 kn. Dostava vrećica obavljena je putem Hrvatske pošte d.d., a troškovi dostave vrećica ostvareni su u iznosu od 5.518.307,00 kn.

Slika broj 2

Vrećice podijeljene korisnicima za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže te biorazgradivog otpada

Izvor: Društvo

Također, u 2020. ostvareni su troškovi vrećica za odvojeno prikupljanje otpada u iznosu od 13.117.391,00 kn, što je 5.435.667,00 kn ili 70,8 % više u odnosu na 2019. Od navedenog iznosa, na vrećice za biootpad odnosi se 7.911.564,00 kn, a 5.205.827,00 kn na vrećice za otpadnu plastičnu i metalnu ambalažu. Povećanje troška nastalo je jer su tijekom 2020. svim korisnicima dostavljeni paketi vrećica, dok je u 2019. distribucija započela tek u travnju. U 2020. ostvareni su i troškovi dostave vrećica i dostave izjava korisnicima o korištenju javne usluge u iznosu od 6.854.486,00 kn, što je u odnosu na 2019. povećanje od 24,2 %. Od navedenog iznosa, na troškove distribucije vrećica za 468 399 korisnika u višestambenim zgradama odnosi se 6.688.738,00 kn, dok se 165.748,00 kn odnosi na dostavu 81 249 izjava o načinu korištenja javne usluge odvoza otpada za privatne korisnike u individualnom stanovanju. Dostavu paketa vrećica privatnim korisnicima u individualnom stanovanju u 2020. obavilo je Društvo.

Ostvaren je i trošak usluga pakiranja paketa vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže i biootpada za korisnike u višestambenim zgradama u 2019. u iznosu od 1.187.760,00 kn, a u 2020. u iznosu od 2.082.240,00 kn.

Prema godišnjim izvještajima o poslovanju Društva, Društvo je ostvarilo ulaganja u 2019. u iznosu od 85.356.873,00 kn, a u 2020. u iznosu od 24.114.547,00 kn, što je za 61.242.326,00 kn ili 71,7 % manje. Najznačajnija ulaganja odnose se na nabavu komunalne opreme u 2019. u iznosu od 32.226.233,00 kn te u 2020. u iznosu od 8.348.670,00 kn. U svrhu ispunjenja zakonskih obveza u 2019. nabavljene su kante od 120 l i 240 l te plastični i cinčani kontejneri od 1 100 l za prikupljanje biootpada (14.423.500,00 kn), spremnici za odvojeno prikupljanje otpada od 1,5, 2 i 3 m³ za papir, staklo i PET (6.016.736,00 kn), samostojeće košarice od 55 l i 35 l te košarice za životinjske fekalije (5.812.750,00 kn), kante od 80 l i 240 l te plastični i metalni kontejneri za prikupljanje miješanog komunalnog otpada (3.668.707,00 kn), devet kompleta sklopova kontejnera za posebne namjene (1.207.760,00 kn) te metalni kontejneri od 1 m³ za prikupljanje tekstila (480.000,00 kn).

U 2020. nabavljene su samostojeće košarice od 55 l i 35 l za sitni otpad (680 komada) i samostojeće košarice od 35 l za životinjske fekalije (340 komada) (2.995.550,00 kn), spremnici za sakupljanje otpada – kontejneri za komunalni otpad 5,5 – 10 m³ (23 komada), kontejneri za samopodizač 7 – 10 m³ (18 komada), kontejneri od 1,1 m³ za papir (300 komada) i komunalni otpad (1 000 komada) (1.821.600,00 kn), kante za miješani komunalni otpad od 80 l i 240 l (12 500 komada) (1.282.850,00 kn), 30 komada električnih trokolica (795.000,00 kn), tri kompleta poslovnih i četiri stambenih i sanitarnih kontejnera (676.390,00 kn), kante od 120 l za prikupljanje biootpada (6 225 komada) (577.680,00 kn) te podzemni spremnici za odvojeno prikupljanje otpada od 3 m³ (sedam komada) (199.600,00 kn).

Značajna ulaganja u 2019. ostvarena su u prijevozna sredstva u iznosu od 33.681.973,00 kn, dok su u 2020. ostvarena u iznosu od 1.008.900,00 kn. U 2019. odnose se na nabavu 23 teretna vozila, vozilo za pranje posuda, šest mini kipera, tri vozila s platformom, 13 kipera s dizalicom te autopodizač s vagonom. U 2020. nabavljena su tri viličara (1.008.900,00 kn). Druga ulaganja obuhvaćaju nabavu stroja za unutarnje čišćenje betonskih podloga (580.721,00 kn).

Ulaganja u informatičku opremu u 2019. ostvarena su u iznosu od 16.980.814,00 kn, a u 2020. u iznosu od 3.160.690,00 kn. U 2019. ulaganja se najvećim dijelom odnose na sustav elektroničke evidencije pražnjenja spremnika (5.489.000,00 kn), sustav na vozilima za sakupljanje komunalnog otpada (3.572.500,00 kn), izradu centralnog informacijskog sustava za evidenciju gospodarenja komunalnog otpada (1.914.800,00 kn), ručne terminale (1.557.000,00 kn) te nadogradnju informatičke mreže (1.052.730,00 kn). U 2020. ulaganja se odnose najvećim dijelom na sustav elektroničke evidencije popunjenosti spremnika (1.546.000,00 kn) i EMP sustav na vozilima za sakupljanje otpada i Centralni informacijski sustav (1.163.740,00 kn).

Ulaganja u građevinske objekte ostvarena su u 2019. u iznosu od 1.424.506,00 kn, a u 2020. u iznosu od 9.800.089,00 kn. Najvećim dijelom odnose se na građenje garaža i otvorenih natkrivenih skladišta s pripadajućom infrastrukturom na Servisno operativnom centru Jakuševac – I. etapa, odnosno izgradnju nadstrešnica za privremeno skladištenje recikliranih materijala i autoguma (9.610.089,00 kn).

Nadalje, Društvo je tijekom 2019. provodilo projekt Bin2Grid iz programa Horizon 2020. (o korištenju otpada od hrane kao sirovine za proizvodnju biometana i kao biogoriva), projekt PPI4Waste (o smjernicama EU-a u gospodarenju otpadom s naglaskom na održivost i inovativnost, a obuhvaća mjere i aktivnosti vezane za zelenu javnu nabavu u sektoru gospodarenja otpadom), projekt REEF2W (suradnja država srednje Europe u razvoju niskougljičnih strategija), projekt Waste Education Initiative (edukacija vezana za održivo gospodarenje otpadom te priprema i provedba EU projekata) i projekt Collectors (sudjelovanje u evaluaciji različitih sustava gospodarenja otpadom u EU gradovima). U 2020. nastavljeni su spomenuti projekti Bin2Grid, REEF2W, projekt Waste Education Initiative te Collectors.

U 2019. i 2020. nastavljena je suradnja na projektima Zagrebačkog holdinga d.o.o. te je izvršena nadogradnja sustava za uredsko poslovanje i upravljanje dokumentacijom Centrix2, dovršeni su projekti nadogradnje Integralnog informacijskog sustava Društva – povezivanje sa sustavom e-ONTO, nadogradnja modula Billing, Osnovna sredstva, Evidencija posuda te Održavanje, izrada nove aplikacije za podršku akciji Označavanje spremnika te aplikacije Upravitelj lokacija, nastavljene su aktivnosti unaprjeđenja informacijskog sustava Društva i Evidencije gospodarenja komunalnim otpadom, aktivnosti provedbe postupka nabave informatičko-tehničkog sustava gospodarenja komunalnim otpadom, pokretanje izrade aplikacije za izradu i obradu izvjava o korištenju usluge i drugo.

Osim Društva i Grada Zagreba, značajan dio aktivnosti uspostave cjelokupnog sustava održivog gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba provodi i ZCGO. ZCGO je na svojim mrežnim stranicama objavio Plan poslovanja ZCGO-a za 2021.⁸ Prema navedenom Planu, za postizanje ciljanih vrijednosti gospodarenja komunalnim otpadom, sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom, uz daljnji razvoj postojeće infrastrukture potrebno je kontinuirano raditi na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu.

U 2021. ZCGO nastavlja aktivnosti u vezi s izradom studijsko-projektne dokumentacije za Centar za gospodarenje otpadom Zagreb, uslugom savjetovanja i izrade tehničkih podloga i dokumentacije o nabavi za radove/opremu/usluge potrebne za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije te uslugom promidžbe i vidljivosti za izradu studijsko-projektne dokumentacije potrebne za sufinanciranje EU sredstvima. S aktivnostima se započelo u 2019., a financiraju se iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

ZCGO provodi i projekt uspostave mobilnog postrojenja za obradu/recikliranje građevnog i/ili krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. S aktivnostima se započelo u travnju 2020., a financiraju se iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

Nastavlja i aktivnosti izrade studijsko-projektne dokumentacije za provedbu projekta izgradnje postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada – sortirnice i aktivnosti na pripremi i izgradnji postrojenja za obradu biootpada na području Grada Novske i pretovarne stanice na području Grada Zagreba. U svrhu navedenog, Grad Novska i Grad Zagreb zaključili su sporazum o suradnji na pripremi i izgradnji postrojenja za obradu odvojeno prikupljenog biootpada.

---

⁸ https://www.zcgo.hr/userfiles/pdfs/ZCGO-Plan%20poslovanja%202021_21122020.pdf

Nositelj izrade projektne dokumentacije za izgradnju sortirnice je ZCGO, a s aktivnostima se započelo u 2019. ZCGO se prijavio za sufinanciranje projekta izgradnje i opremanja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada te izgradnje i opremanja postrojenja za obradu biootpada na području Grada Novske i pretovarne stanice za biootpad na području Grada Zagreba kroz instrument za poticanje oporavka NextGenerationEU, putem bespovratnih sredstava namijenjenih podupiranju reformi i ulaganja koje poduzimaju države članice EU-a.

ZCGO nastavlja i aktivnosti uspostave Edukacijskog Centra za ponovnu uporabu Grada Zagreba, koji se planira u fazama (izgradnja Centra za ponovnu uporabu, uspostava Edukacijskog centra kao modernog interaktivnog edukativnog centra i preostalih pratećih ugostiteljskih i turističkih sadržaja). S aktivnostima se započelo u 2019.

Državni ured za reviziju preporučuje Društvu i nadalje provoditi aktivnosti i mjere u kojima je Društvo određeno kao nositelj ili sunositelj provedbe iz područja svoje djelatnosti, kako bi se postigli ciljevi utvrđeni Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba, na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu.

Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, djelatnost prikupljanja otpada postupkom prikupljanja otpada i interventnog prikupljanja otpada te djelatnost oporabe, zbrinjavanja ili druge obrade otpada može obavljati pravna i fizička osoba – obrtnik nakon što ishodi odgovarajuću dozvolu.

Društvu je u veljači 2014. izdana dozvola za obavljanje djelatnosti sakupljanja, skladištenja i oporabe postupkom R 12⁹ i R 13¹⁰, u svrhu sortiranja neopasnog i inertnog otpada na lokaciji Sajmišna cesta bb, unutar prostora odlagališta Prudinec/Jakuševac, na platou za međuodlaganje metalnog otpada. Dozvoljeno je obavljanje djelatnosti sakupljanja, skladištenja i oporabe postupcima R 12 i R 13 u ukupnoj količini od 641 530 t godišnje za 112 vrsta otpada, između ostalog, i za komunalni otpad. Dozvolu je izdao Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Grada Zagreba. U siječnju 2015. navedeni Gradski ured donio je rješenje o reviziji dozvole nakon što je, na temelju odluke Ministarstva zaštite okoliša i prirode (od srpnja 2020. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja), proveden upravni nadzor nad kontrolom zakonitosti rada i postupanja navedenog Gradskog ureda, kojim je utvrđeno da je dozvola izdana bez provedbe postupka propisanog Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnikom o gospodarenju otpadom.

Rješenjem Ministarstva naređeno je navedenom Gradskom uredu da u roku od osam dana pokrene postupak revizije dozvole radi donošenja rješenja o reviziji dozvole kojim će se uskladiti izdana dozvola s propisima zaštite okoliša i gospodarenja otpadom. Revizijom dozvole utvrđeni su postupci, vrste i količine otpada. Od ukupno 113 vrsta otpada za koje je Društvo dobilo dozvolu, 31 vrsta odnosi se na komunalni otpad. Ukupna godišnja količina svih vrsta komunalnog otpada iznosi 334 400 t za postupak R 12 i za postupak R 13.

⁹ Prema Pravilniku o gospodarenju otpadom, R 12 obuhvaća razmjenu otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka oporabe navedenim pod R 1 – R 11 (ako nijedna druga oznaka R nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije oporabe, uključujući prethodnu preradu kao što su, između ostalog, rasklapanje, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje, ponovno pakiranje, odvajanje, uklapanje ili miješanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod R 1 – R 11).

¹⁰ Prema Pravilniku o gospodarenju otpadom, R 13 obuhvaća skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka oporabe navedenim pod R 1 – R 12 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja).

U 2019. i 2020. navedeni Gradski ured provjeravao je okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava dodijeljenih dozvolom iz veljače 2014. i rješenjem o reviziji dozvole iz siječnja 2015. te je u prosincu 2020. donio rješenje kojim se utvrđuje usklađenost dozvole i rješenja o reviziji dozvole s propisima gospodarenja otpadom i zaštite okoliša. Društvu se dozvoljava obavljanje djelatnosti sakupljanja i oporabe neopasnog otpada postupcima S¹¹, R 12 i R 13 i mijenjaju se postupci, vrste i količine otpada. Ukupna godišnja količina svih vrsta komunalnog otpada izmijenjena je na ukupno 148 100 t za postupak R 12 i R 13. Sakupljanje otpada za sve vrste otpada označeno je bez ograničenja. Ukupna količina svih vrsta otpada koja se u jednom trenutku može nalaziti na lokaciji gospodarenja otpadom je 3 000 t. Nova provjera okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava dodijeljenih dozvolom obaviti će se do 21. prosinca 2025. U postupku izdavanja dozvole utvrđeno je da je Društvo registrirano za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, da raspolaže građevinom za koju je izdan akt kojim se dozvoljava uporaba građevine prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja, građevina je planirana dokumentom prostornog uređenja, zapošljava osobu odgovornu za gospodarenje otpadom, Elaborat gospodarenja otpadom za obavljanje djelatnosti sakupljanja i oporabe neopasnog otpada postupcima S, R 12 i R 13 izrađen je u skladu s propisima, sustav upravljačkog nadzora metoda udovoljava uvjetima propisanim Pravilnikom o gospodarenju otpadom te Društvo raspolaže osiguranjem od štete koja može nastati kao posljedica gospodarenja otpadom (bankarska garancija).

Društvu je u 2015. navedeni Gradski ured izdao dozvolu za gospodarenje otpadom na lokaciji u Zagrebu, Sajmišna cesta bb (u naravi lokacija odlagališta otpada Prudinec/Jakuševac), kojom je dozvoljeno obavljanje djelatnosti odlaganja otpada postupkom D 1¹², privremenog skladištenja postupkom R 13 i postupka oporabe postupkom R 12 na odlagalištu za neopasni otpad, odnosno odlagalištu anorganskog neopasnog otpada s niskim sadržajem organske/biorazgradive tvari. Navedenom dozvolom dozvoljeno je odlaganje 28 vrsta neopasnog otpada u ukupnoj godišnjoj količini od 468 000 t, privremeno skladištenje osam vrsta otpada postupkom R 13 u ukupnoj godišnjoj količini od 230 t te postupak oporabe R 12 za miješani komunalni otpad u ukupnoj godišnjoj količini od 240 000 t. U prosincu 2018. navedeni Gradski ured provjeravao je usklađenost dozvole iz 2015. s propisima te je u skladu s utvrđenim izmijenio pojedine vrste i količine otpada. Najznačajnija promjena odnosi se na povećanje vrsta otpada koje je dozvoljeno odložiti na odlagalište s 28 na 49, povećanje količine miješanog komunalnog otpada koju je dozvoljeno odložiti s 220 000 t na 300 000 t godišnje te smanjenje ukupne godišnje količine koju je dozvoljeno odložiti s 468 000 t na 363 135 t. Navedena izmjena dozvole donesena rješenjem o reviziji dozvole za gospodarenje otpadom iz prosinca 2018. na snazi je koncem 2019. i 2020. Nova revizija dozvole obaviti će se do 27. prosinca 2023.

Prema izdanoj dozvoli za obavljanje djelatnosti odlaganja otpada postupkom D 1, privremenog skladištenja postupkom R 13 i postupka oporabe postupkom R 12, ukupni kapacitet odlagališta je približno 2,10 milijuna m³, a u postupku je utvrđeno da je Društvo registrirano za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, raspolaže građevinom za koju je izdan akt kojim se dozvoljava uporaba građevine prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja, građevina je planirana dokumentom prostornog uređenja, zapošljava osobe odgovorne za gospodarenje otpadom, Elaborat gospodarenja otpadom za obavljanje djelatnosti oporabe i zbrinjavanja otpada postupcima D 1, R 13 i R 12 izrađen je u skladu s propisima, sustav upravljačkog nadzora metoda udovoljava uvjetima propisanim Pravilnikom o gospodarenju otpadom i Pravilnikom o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (Narodne novine 114/15, 103/18 i 56/19 – ispravak), Društvo raspolaže osiguranjem od štete koja može nastati kao posljedica gospodarenja otpadom (polica osiguranja) te ima okolišnu dozvolu.

¹¹ Prema Pravilniku o gospodarenju otpadom iz 2017., jedan od postupaka za koji se izdaje dozvola za gospodarenje otpadom bio je S = sakupljanje otpada. Navedeno je ukinuto izmjenama Pravilnika.

¹² Prema Pravilniku o gospodarenju otpadom, D 1 obuhvaća odlaganje otpada u ili na tlo (npr. odlagalište itd.).

Slika broj 3

Kartografski prikaz Grada Zagreba i odlagališta otpada Prudinec/Jakuševac

Izvor: Geoportal Državne geodetske uprave (<https://geoportal.dgu.hr/>)

Elaboratom gospodarenja otpadom, koji je sastavni dio dozvole, određene su mjere nakon zatvaranja odlagališta, odnosno prestanka obavljanja postupaka za koje je izdana dozvola, a koje će se provoditi prema Rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša iz rujna 2016. i Rješenju o izmjeni i dopuni uvjeta okolišne dozvole iz svibnja 2018. Između ostalog, mjere podrazumijevaju osiguranje financijskih sredstava za provođenje programa praćenja stanja okoliša 30 godina nakon zatvaranja odlagališta, kontroliranje i održavanje tijela odlagališta i preostalih aktivnih sadržaja te osiguranje održavanja i zaštite zatvorenog odlagališta, redovne preglede stanja tijela odlagališta, obavljanje kontrole i nadzora odlagališta te izradu godišnjeg izvješća o stanju odlagališta i provedbi propisanih mjera.

Prema dozvoli za obavljanje djelatnosti sakupljanja, skladištenja i uporabe postupkom R 12 i R 13, u postupku je utvrđeno da je Društvo registrirano za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, da raspolaže građevinom za koju je izdan akt kojim se dozvoljava uporaba građevine prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja, da je građevina planirana dokumentom prostornog uređenja, da zapošljava osobu odgovornu za gospodarenje otpadom, da je Elaborat gospodarenja otpadom za obavljanje djelatnosti sakupljanja i uporabe neopasnog otpada postupcima S, R 12 i R 13 izrađen u skladu s propisima, da sustav upravljačkog nadzora metoda udovoljava uvjetima propisanim Pravilnikom o gospodarenju otpadom te da Društvo raspolaže osiguranjem od štete koja može nastati kao posljedica gospodarenja otpadom (bankarska garancija). Prema dozvoli za gospodarenje otpadom iz prosinca 2020., nova provjera okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava dodijeljenih dozvolom obaviti će se do 21. prosinca 2025.

Izdanom dozvolom za obavljanje djelatnosti sakupljanja, skladištenja i uporabe postupkom R 12 i R 13, utvrđena je obveza Društva da u roku od 30 dana poduzme mjere nakon zatvaranja, odnosno prestanka obavljanja postupaka za koje mu je izdana dozvola i rješenje, a koje su određene Elaboratom gospodarenja otpadom¹³.

¹³ Prema Elaboratu gospodarenja otpadom, nakon zatvaranja odlagališta predviđaju se sljedeće mjere zaštite okoliša: obustava rada uređaja i zaprimanja otpada, pražnjenje strojeva i svih spremnika, uklanjanje otpada s lokacije i predaja ovlaštenoj osobi, čišćenje lokacije/građevina, rastavljanje i uklanjanje opreme, pregled lokacije i ocjena stanja okoliša, prijava prestanka obavljanja djelatnosti nadležnim službama i nadležnom tijelu koje je izdalo dozvolu.

Slika broj 4

Odlagalište Prudinec/Jakuševac

Izvor: Državni ured za reviziju

Izdanim dozvolama za obje lokacije gospodarenja otpadom utvrđena je i obveza Društva da dostavi financijsko jamstvo iz članka 99. Zakona o održivom gospodarenju otpadom u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o gospodarenju otpadom odnosno do 23. srpnja 2021. Prema odredbama navedenog Zakona, podnositelj zahtjeva za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom dužan je za sve vrijeme trajanja obveza propisanih dozvolom za gospodarenje otpadom raspolagati financijskim jamstvom ili drugim odgovarajućim ekvivalentnim financijskim instrumentom kojim nadležno upravno tijelo osigurava izvršenje mjera nakon zatvaranja odnosno prestanka obavljanja postupaka za koje je izdana dozvola za gospodarenje otpadom. Za djelatnost zbrinjavanja otpada postupkom odlaganja otpada, osigurava se i izvršenje obveza propisanih posebnim propisom koji se uređuje odlaganje otpada, što uključuje svako obvezno postupanje na odlagalištu nakon njegovog zatvaranja. Financijsko jamstvo ili drugi odgovarajući ekvivalentni financijski instrument može izdati kreditna institucija, društvo za osiguranje i Fond, a za potrebe dozvole za gospodarenje otpadom za djelatnost zbrinjavanja otpada postupkom odlaganja otpada i jedinica lokalne samouprave. Društvo je pribavilo i dostavilo nadležnom tijelu bankarsku garanciju u propisanom roku.

Odredbama članka 95. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) te članka 5. Uredbe o okolišnoj dozvoli (Narodne novine 8/14 i 5/18), propisano je da operater koji u skladu s posebnim propisom obavlja ili nadzire gospodarsku djelatnost kojom se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak, vode i more dužan je ishoditi okolišnu dozvolu. Okolišna dozvola izdaje se s ciljem cjelovite zaštite okoliša putem integriranog sprječavanja i kontrole onečišćenja, osiguravajući visoku razinu zaštite okoliša i uvjete za sprječavanje značajnog onečišćenja okoliša zbog industrijskih aktivnosti, a operater je pravna ili fizička osoba koja u skladu s posebnim propisom obavlja ili nadzire gospodarsku djelatnost na temelju dozvole, drugog odobrenja, upisa u registar ili u drugu javnu evidenciju. Prema odredbama članka 97. Zakona o zaštiti okoliša, o zahtjevu za ishođenje okolišne dozvole rješava nadležno ministarstvo.

S obzirom na to da Društvo obavlja djelatnost iz Priloga I., Točke 5. Uredbe o okolišnoj dozvoli, odnosno gospodarenje otpadom te da upravlja odlagalištem Prudinec/Jakuševac na koje se odlaže više od deset tona otpada na dan i ima ukupni kapacitet preko 25 000 t (Prilog I., Točka 5.4.), Društvo je u rujnu 2016. od nadležnog ministarstva ishodilo okolišnu dozvolu (Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za odlagalište Prudinec/Jakuševac), kojom su utvrđeni uvjeti zaštite okoliša u obliku Knjige objedinjenih uvjeta zaštite okoliša s tehničko-tehnološkim rješenjem. U svibnju 2018. nadležno ministarstvo donijelo je Rješenje o izmjeni i dopuni uvjeta okolišne dozvole povodom obnove postupka u dijelu uvjeta rješenja, odnosno izmjene i/ili dopune okolišne dozvole za odlagalište Prudinec/Jakuševac. Na zahtjev Društva, u srpnju 2021. donesene su izmjene i dopune uvjeta iz okolišne dozvole zbog promjena u plinskom postrojenju do kojih je došlo uvođenjem u rad plinskog motora, promjena u vezi sa zonom međuodlaganja otpada zbog promjene načina skladištenja i uporabe otpada samo na dijelu te zone te promjene uvjeta praćenja emisija zbog novih ispusta motora u plinskom postrojenju. Uvjeti u dijelu procesnih tehnika odnose se na tehnologiju odlaganja otpada, sustav aktivnog otplinjavanja te prikupljanje otpadnih voda. Izmijenjen je uvjet vezan za primjenu prihvatnih procedura otpada koje obuhvaćaju provjeru dokumentacije o otpadu, vizualnu kontrolu otpada, kontrolu radioaktivnosti te vaganje vozila. Dodan je uvjet o vrstama otpada koje se ne smiju prihvaćati na odlagalište.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, djelatnosti prijevoz otpada, posredovanje u gospodarenju otpadom, trgovanje otpadom te postupak sakupljanja otpada u reciklažnom dvorištu mogu se obavljati nakon upisa u odgovarajuće očevidnike koje vodi Ministarstvo. Upis se provodi na temelju podnesenog zahtjeva te uz ispunjavanje uvjeta propisanih za pojedinu djelatnost gospodarenja otpadom. Društvo je upisano u Očevidnik prijevoznika otpada i u Očevidnik reciklažnih dvorišta (Gradska četvrt Podsljeme, Gradska četvrt Trešnjevka, Gradska četvrt Stenjevec, Gradska četvrt Sesvete, Gradska četvrt Maksimir, Gradska četvrt Novi Zagreb, Gradska četvrt Novi Zagreb-Istok, Gradska četvrt Donja Dubrava, Gradska četvrt Novi Zagreb-Zapad, Gradska četvrt Peščenica-Žitnjak i Gradska četvrt Sesvete) te deset mobilnih reciklažnih dvorišta.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je osigurati izvršenje obveze odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, biorazgradivog otpada, otpadnog metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području te postavljanje spremnika za miješani komunalni otpad i spremnika za odvojeno prikupljanje otpadnog papira i kartona, biootpada, metala, stakla, plastike kod korisnika usluge i, kad je to prikladno, spremnike za odvojeno prikupljanje otpadnog papira i kartona, metala, stakla, plastike i tekstila na javnoj površini. Također, osoba koja je aktima donesenim na temelju navedenog Zakona ovlaštena gospodariti biootpadom te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose na temelju navedenog Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

Gradska skupština Grada Zagreba je u siječnju 2018. donijela Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluga povezanih s javnom uslugom u Gradu Zagrebu (Službeni glasnik Grada Zagreba 2/18), a u prosincu 2019. Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluga povezanih s javnom uslugom u Gradu Zagrebu (Službeni glasnik Grada Zagreba 24/19).

Navedenom Odlukom propisan je način pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i usluga povezanih s javnom uslugom, područje pružanja javne usluge i kategorije korisnika javne usluge, kriteriji obračuna količine otpada, obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu, standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada te najmanja učestalost odvoza otpada prema područjima. Nadalje, propisana je cijena javne usluge, način izračuna i određivanja cijene te iznos obvezne minimalne javne usluge za korisnike javne usluge, način određivanja udjela korisnika javne usluge, način provedbe ugovora o korištenju javne usluge u slučaju nastupa posebnih okolnosti (elementarnih nepogoda, katastrofa i slično), način podnošenja prigovora i postupanje po prigovoru građana, uvjeti za pojedinačno korištenje javne usluge, prihvatljivi dokazi obavljanja javne usluge za pojedinog korisnika usluge, ugovorna kazna te kriterij za određivanje korisnika usluge u čije ime Grad Zagreb preuzima obvezu plaćanja cijene za javnu uslugu. Sadrži i popis adresa reciklažnih dvorišta i naselja na kojima je uspostavljeno reciklažno dvorište i opće uvjete ugovora s korisnicima te popis potkategorija korisnika koji nisu kućanstva prema djelatnostima.

Navedenom Odlukom propisano je da na području Grada Zagreba, površine 641 355 km², javnu uslugu i uslugu povezanu s javnom uslugom pruža Društvo. Obuhvaća ukupno 790 017 stanovnika (podaci iz 2011.). Na koncu 2019. ukupno su 386 602 obračunska mjesta, a broj korisnika javne usluge je 352 436. Na koncu 2020. ukupno su 398 332 obračunska mjesta, a broj korisnika javne usluge je 353 974.

Na koncu 2019. ukupan broj spremnika dodijeljenih korisnicima javne usluge („od vrata do vrata“) je 185 299, dok je 6 172 spremnika na javnim površinama. Na koncu 2020. ukupan broj spremnika dodijeljenih korisnicima javne usluge („od vrata do vrata“) je 223 124, dok je 7 533 spremnika na javnim površinama.

Prema Odluci, miješani komunalni otpad prikuplja se u spremnicima za miješani komunalni otpad, biootpad u spremnicima za biootpad, otpadni papir i karton u spremnicima za prikupljanje otpadnog papira i kartona, a otpadna plastika i otpadna metalna ambalaža prikuplja se u označenim vrećicama za otpadnu plastiku i metalnu ambalažu. Kriterij obračuna količine otpada koji predaje korisnik javne usluge je volumen spremnika i broj pražnjenja spremnika. Za korisnike usluge koji koriste sanduke i preše za koje se obavlja pojedinačno vaganje primjenjuje se kriterij mase predanog otpada. Korištenje javne usluge obračunava se za razdoblje od jednog mjeseca. Najmanja učestalost odvoza miješanog komunalnog otpada i biootpada je jednom tjedno, otpadnog papira i kartona te plastike i metalne ambalaže dva puta mjesečno, a odvoz krupnog (glomaznog) otpada tri puta godišnje bez posebne naknade. Plan s datumima i okvirnim vremenom primopredaje otpada prema područjima sastavni je dio obavijesti o prikupljanju miješanog otpada, biorazgradivog i reciklabilnog komunalnog otpada.

Nadalje, davatelj usluge dužan je osigurati korisniku usluge odvojeno prikupljanje komunalnog otpada spremnicima postavljenim u reciklažnim dvorištima i mobilnim reciklažnim dvorištima. Davatelj usluge dužan je gospodariti s odvojeno prikupljenim otpadom, uključujući preuzimanje i prijevoz tog otpada, u skladu s propisanim redom prvenstva gospodarenja otpadom i na način koji ne dovodi do miješanja odvojeno prikupljenog komunalnog otpada s drugom vrstom otpada ili s otpadom koji ima drukčija svojstva i predati otpad osobi koja posjeduje dozvolu za gospodarenje tom vrstom otpada. Način i uvjeti postavljanja reciklažnih dvorišta, mobilnih reciklažnih dvorišta – mobilnih jedinica i posebnih spremnika za reciklabilni komunalni otpad koji se nalaze na javnim površinama propisat će gradonačelnik pravilnikom.

Prema podacima Društva, na koncu 2020. na području Grada Zagreba odvojeno su prikupljeni „od vrata do vrata” otpadni papir i karton, otpadna plastika i staklo te biootpad kod korisnika putem dodijeljenih spremnika različitih zapremina. U 2019. podijeljeno je 76 908 paketa vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične ambalaže privatnim kućama (paketi sadrže 13 vrećica kapaciteta 60 l) i 206 967 paketa vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične ambalaže i biootpada korisnicima u višestambenim zgradama (paketi sadrže 13 vrećica za plastiku kapaciteta 60 l i 26 vrećica za biootpad kapaciteta 30 l). U 2020. podijeljena su 199 992 paketa vrećica za odvojeno prikupljanje otpadne plastične ambalaže privatnim kućama i 269 478 paketa korisnicima u višestambenim zgradama.

Odvojeno prikupljanje otpada na javnim površinama obavljano je putem spremnika prema vrstama otpada koji se sakuplja na javnim površinama. Prema Izvješću o radu davatelja javne usluge (Obrazac IRDJU), na koncu 2020. na javnim površinama postavljeno je ukupno 7 533 spremnika različitih zapremina, od čega 3 633 spremnika plave boje za otpadni papir i karton, 2 208 spremnika žute boje za plastiku, 1 667 spremnika zelene boje za staklo te 25 spremnika sive boje za tekstil. Građanima je dostupna karta spremnika objavljena na mrežnim stranicama Društva. Također, korisnicima je dostupna aplikacija rasporeda pražnjenja spremnika objavljena na mrežnim stranicama Društva. Lokacije s kojih nije odvezen otpad predviđen programom odvoza navode se na mrežnim stranicama Društva, kao i razlozi zbog kojih to nije učinjeno.

Spremnici za komunalni otpad i reciklabilni komunalni otpad imaju oznaku Društva, naziv vrste otpada za koju je spremnik namijenjen i oznaku koja je u evidenciji Društva o preuzetom otpadu pridružena korisniku i obračunskom mjestu. Za Evidenciju o preuzetom otpadu uspostavljeno je programsko rješenje u koje se unose podaci o spremnicima. Prema podacima Društva, nakon uspostave sustava Evidencije o preuzetom otpadu i svih pratećih podsustava potrebno je izvršiti niz dodatnih radnji na njihovu optimiziranju i poboljšavanju. Ulaganja se sastoje od opremanja vozila opremom za evidenciju pražnjenja spremnika, nadogradnje programskih rješenja za evidenciju pražnjenja spremnika i korištenja reciklažnih dvorišta te nadogradnje Centralne evidencije o preuzetom otpadu. Navedena ulaganja ostvarena su u 2019. u iznosu od 16.980.814,00 kn, a u 2020. u iznosu od 3.160.690,00 kn (sustav elektroničke evidencije pražnjenja/popunjenosti spremnika, sustav na vozilima za sakupljanje komunalnog otpada, izrada centralnog informacijskog sustava za evidenciju gospodarenja komunalnim otpadom, ručni terminali te nadogradnja informatičke mreže).

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, nakon završetka opremanja komunalnih vozila sa sustavima za evidenciju pražnjenja spremnika potrebno je izvršiti nadogradnju informatičke mreže kako bi se omogućilo prebacivanje podataka s komunalnih vozila u navedeni sustav. S obzirom na to da do realizacije opremanja komunalnih vozila nisu bile u potpunosti poznate tehničke karakteristike sustava, nije bilo moguće u potpunosti definirati potrebne karakteristike informatičke mreže koja mora omogućiti prihvatanje podataka s vozila. Tehnički je osigurano prebacivanje samo osnovnog seta podataka o pražnjenju (vrijeme i mjesto pražnjenja) putem mobilne mreže operatera preko SIM kartica. S obzirom na to da bi prebacivanje većih količina podataka na navedeni način dovelo do velikih troškova, potrebno je izvršiti nadogradnju informatičke mreže kako bi se ostali podaci prebacivali u okviru Društva, bez dodatnih troškova prijenosa podataka. Isto tako je pri nadogradnji potrebno osigurati mogućnost prelaska na nove telekomunikacijske tehnologije (IP telefonija) zbog dotrajalosti i tehničkih ograničenja postojeće telefonske centrale, kako bi se omogućila zadovoljavajuća komunikacija s korisnicima usluga. Spremnici su obilježeni čipom/barkodom koji se nalazi na spremniku korisnika javne usluge. Unosom podataka o spremniku i njegove GPS lokacije (globalni položajni sustav) u objedinjenu bazu podataka omogućen je grafički i tablični prikaz spremnika. Na vozila za sakupljanje otpada ugrađeni su bar kod čitači te su nabavljeni i ručni čitači u svrhu očitavanja bar kodova spremnika pri njihovom pražnjenju.

Slika broj 5

Spremnici za miješani i odvojeni komunalni otpad dodijeljeni korisnicima javne usluge u stambenoj zgradi te spremnici postavljeni na javnoj površini Grada Zagreba

Izvor: Državni ured za reviziju

Prema Odluci o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te usluga povezanih s javnom uslugom svih jedinica lokalne samouprave na području na kojem Društvo obavlja javnu uslugu, spremnici za komunalni otpad moraju se nalaziti na obračunskom mjestu kod korisnika usluge u za to predviđenim zaključanim ili ograđenim prostorima, odnosno smješteni na bilo koji drugi način kojim se onemogućava pristup trećim osobama te dostupni na mjestima za primopredaju Društvu u ugovorenim terminima. U slučaju kada ne postoji mogućnost smještaja spremnika za komunalni otpad na obračunskom mjestu kod korisnika usluge, javna usluga pruža se putem zajedničkih spremnika na površini javne namjene na primjerenom udaljenosti od obračunskog mjesta korisnika usluge.

Miješani komunalni otpad se prema utvrđenom rasporedu odvoza sakuplja po pojedinim područjima i svaka pošiljka, odnosno količina otpada u jednom vozilu, važe se pri dovozu na odlagalište Prudinec/Jakuševac. U zasebnim vozilima sakuplja se odvojeno prikupljeni komunalni otpad na obračunskom mjestu korisnika usluge ili javnim površinama, prema utvrđenom rasporedu, ovisno o gustoći naseljenosti pojedinih dijelova područja, i prevozi se na lokaciju skladište otpada na odlagalištu gdje se važe, a zatim prevozi ovlaštenom oporablivaču.

Društvo nema kompostanu ni drugu mogućnost samostalnog zbrinjavanja biootpada. Prema podacima iskazanim u obrascima SO-1 koje Društvo dostavlja u Registar onečišćavanja okoliša (dalje u tekstu: ROO), manji dio odvojeno prikupljenog biootpada upućuje se na recikliranje Podružnici Zrinjevac koja upravlja dvjema kompostanama, a veći dio (5 754,39 t u 2019. i 22 008,88 t u 2020.) upućuje se na uporabu oporablivačima. Prema podacima Društva, ZCGO je u 2019. započeo aktivnosti na pripremi i izgradnji postrojenja za obradu odvojenog prikupljenog biootpada na području Grada Novske.

- Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada putem reciklažnih dvorišta

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je osigurati izvršenje obveze odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, biorazgradivog otpada, otpadnog metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada funkcioniranjem jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području, postavljanjem spremnika za odvojeno prikupljanje kod korisnika usluge i, kad je to prikladno, postavljanjem spremnika za odvojeno prikupljanje na javnoj površini. Jedinica lokalne samouprave koja ima 3 000 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje reciklažnog dvorišta posredstvom mobilne jedinice koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica koja ima više od 3 000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, koja ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, a u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna je osigurati funkcioniranje reciklažnog dvorišta posredstvom mobilne jedinice. Više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje obveze osiguravanja funkcioniranja reciklažnog dvorišta posredstvom mobilne jedinice koja se smatra reciklažnim dvorištem. Vrste otpada koje je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati propisane su Pravilnikom o gospodarenju otpadom, prema kojem je Društvo u reciklažno dvorište obvezno zaprimati 51 vrstu otpada.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada, a mobilna jedinica, odnosno mobilno reciklažno dvorište je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Prema uvidu u Očevidnik reciklažnih dvorišta objavljenom na mrežnim stranicama Ministarstva¹⁴, Društvo je u navedeni Očevidnik upisalo deset stalnih i deset mobilnih reciklažnih dvorišta. Upisana je i jedna dodatna mobilna jedinica – kamion cestar, kao mobilno reciklažno dvorište. Građanima je dostupna karta spremnika i reciklažnih dvorišta objavljena na mrežnim stranicama Društva.

Grad Zagreb je u travnju 2019. donio Pravilnik o načinu i uvjetima postavljanja reciklažnih dvorišta Grada Zagreba, mobilnih reciklažnih dvorišta – mobilnih jedinica i posebnih spremnika za reciklabilni komunalni otpad. Prema navedenom Pravilniku, Plan lokacija te izmjene i dopune Plana lokacija izrađuje davatelj usluge nakon postavljanja reciklažnih dvorišta, mobilnih reciklažnih dvorišta – mobilnih jedinica i posebnih spremnika za reciklabilni komunalni otpad. Plan lokacija te njegove izmjene i dopune davatelj usluge dužan je objaviti na svojim mrežnim stranicama te ga dostaviti Gradu Zagrebu, nadležnom gradskom upravnom tijelu, radi objave na mrežnim stranicama Grada Zagreba. Poslove vezane za postavljanje reciklažnih dvorišta provodi gradsko upravno tijelo nadležno za komunalne poslove. Reciklažnim dvorištima, navedenim u Planu lokacija, upravlja davatelj usluge, bez naknade te osigurava njihov rad sukladno posebnim propisima.

Mobilna reciklažna dvorišta – mobilne jedinice mogu se postaviti na javne površine i na neizgrađena građevinska zemljišta u vlasništvu Grada Zagreba, dostupna s javne površine, a njima upravlja davatelj usluge, bez naknade, nakon dobivenih potrebnih suglasnosti nadležnih tijela. Javnim površinama i neizgrađenim građevinskim zemljištem na kojima su postavljeni posebni spremnici za reciklabilni komunalni otpad, navedenim u Planu lokacija, upravlja davatelj usluge, bez naknade, nakon dobivenih potrebnih suglasnosti nadležnih tijela.

---

¹⁴[https://mingor.gov.hr/?id=7589&pregled=1&datum=Thu%20Aug%2026%202021%2009:48:46%20GMT+0200%20\(Srednja%20Europa%20-%20ljet.%20vrij.\)](https://mingor.gov.hr/?id=7589&pregled=1&datum=Thu%20Aug%2026%202021%2009:48:46%20GMT+0200%20(Srednja%20Europa%20-%20ljet.%20vrij.))

Slika broj 6

Mobilno reciklažno dvorište Trnje

Izvor: Državni ured za reviziju

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, mobilna reciklažna dvorišta postavljena su sukladno zaključcima vijeća gradskih četvrti te izlasku na teren i utvrđivanja da lokacija odgovara uvjetima postavljanja mobilnog reciklažnog dvorišta. Također, pribavlja se mišljenje Gradskog ureda za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet. Obrazlaže da se lokacije mobilnih reciklažnih dvorišta tijekom godine ne mijenjaju, nego su unaprijed utvrđene i stalne, jer se teško pronalaze lokacije za smještaj mobilnih reciklažnih dvorišta, a mogu biti isključivo na gradskoj neizgrađenoj parceli koja ima uvjete za postavljanje.

Društvo je u prosincu 2019. donijelo Pravilnik o načinu rada reciklažnog dvorišta, prema kojem besplatno korištenje usluga reciklažnog dvorišta imaju fizičke osobe s prebivalištem/boravištem – obveznici plaćanja odvoza miješanog komunalnog otpada na području Grada Zagreba. Pravo na besplatno korištenje usluga reciklažnog dvorišta imaju i vlasnici/posjednici nekretnina koje povremeno koriste, a nemaju prebivalište/boravište na području Grada Zagreba. Korištenje reciklažnog dvorišta moguće je uz predočenje osobne iskaznice te podatka o šifri obveznika i šifri objekta (iz izvornika ili preslike računa, odnosno drugog odgovarajućeg dokaza o redovitom podmirivanju obveze prema Društvu).

Rad reciklažnog dvorišta predviđen je tijekom sedam dana u tjednu. Raspored radnog vremena reciklažnog dvorišta odlukom određuje Uprava Društva. U reciklažno dvorište odlaze se otpad prema Dodatku IV Pravilnika o gospodarenju otpadom (problematicni otpad, otpadni papir, metal, staklo, plastika i tekstil, glomazni otpad, jestiva ulja i masti, boje, deterdženti, lijekovi, akumulatori, električna i elektronička oprema, građevni otpad iz kućanstava ne veći od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci) i drugo. Pravne osobe ne smiju odlagati otpad u reciklažnom dvorištu.

Sve poslove vezane za zaprimanje, skladištenje i otpremu otpada u reciklažnom dvorištu obavlja tehničar na reciklažnom dvorištu, koji je dužan skladištiti zaprimljeni otpad odvojeno po vrsti, svojstvu i agregatnom stanju u odgovarajućim spremnicima. Tehničar evidentira podatke potrebne za vođenje propisanih evidencija za gospodarenje otpadom, a obvezno pri zaprimanju otpada pregledava otpad, provjerava vrstu otpada, evidentira otpad te kontrolira odlaganje otpada u odgovarajući spremnik. Korisnik pri predaji otpada sam odlaze otpad u kontejnere razvrstan po ključnim brojevima i uputama tehničara.

Sastavni dio navedenog Pravilnika su Upute za rad reciklažnog dvorišta. Društvo je izradilo navedene Upute kojima je detaljnije uređeno postupanje sa zaprimljenim otpadom. Primjerice, određene su količine koje građani mogu predati za problematični otpad iz kućanstva do 10 kg, otpadnu plastičnu ambalažu i ostalu plastiku, osim PET ambalaže do 20 kg, papirnu i kartonsku ambalažu do 200 kg, otpadno ravno staklo do 100 kg, otpadne električne i elektroničke uređaje do 100 kg, otpadne gume do četiri komada, glomazni otpad do 2 m³ itd. Detaljno su uređene i obveze tehničara te su u prilogu Uputa potrebni obrasci.

Uvidom u rad reciklažnih dvorišta, revizijom je utvrđeno da se otpad zaprima na način određen navedenim pravilnicima i Uputom te se vodi evidencija i izrađuje potrebna dokumentacija o otpadu (dnevnik rada o radu reciklažnog dvorišta i prateća dokumentacija, otpremnica i prateći list za neopasni tehnološki otpad ili prateći list za opasni otpad (ovisno o vrsti otpada)).

Prema odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom koji je stupio na snagu u srpnju 2020., osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je sudjelovati u sustavu povratne naknade za otpad obuhvaćen sustavom povratne naknade, preuzeti otpad obuhvaćen sustavom povratne naknade, isplatiti iznos povratne naknade potrošaču te tako preuzeti otpad predati ovlaštenoj osobi u sustavu gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Tehnički uvjeti postupanja s otpadom te pravo na naknadu za troškove preuzimanja i predaje tog otpada uređuju se ugovorom s Fondom. Prema procedurama za zaključivanje ugovora s Fondom objavljenim na mrežnim stranicama Fonda, Društvo na lokaciji reciklažnog dvorišta mora imati elektroničku blagajnu s mogućnošću ispisa prometa isplaćenog iznosa povratne naknade prema vrsti otpadne ambalaže i skladišni prostor koji omogućava odvojeno skladištenje otpadne ambalaže od pića po vrsti ambalažnog materijala i načinu preuzimanja te skladištenje ambalaže na način da je zaštićena od atmosferilija i da je onemogućen neovlašteni pristup i otuđenje.

Revizijom je utvrđeno da su u trenutku donošenja Pravilnika kojim je propisana obveza sudjelovanja u sustavu povratne naknade reciklažna dvorišta na području djelovanja Društva već bila izgrađena. Za ispunjavanje ove obveze potrebno je ispuniti određene tehničke preduvjete na reciklažnim dvorištima. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, Fond nije ponudio na potpis ugovor o načinima i uvjetima preuzimanja otpadne ambalaže na reciklažnim dvorištima.

Državni ured za reviziju mišljenja je da je potrebno napraviti analizu uvođenja sustava povratne naknade kojom bi se utvrdili svi troškovi uvođenja sustava s najpovoljnijim modelom prihvata otpada (ručni ili automatski prihvati otpadne ambalaže) koji uključuje i analizu tehničkih preduvjeta u reciklažnim dvorištima. Zahtjev Fondu za zaključivanje ugovora za sudjelovanje u sustavu povratne naknade potrebno je predati nakon što se provede analiza i osiguraju tehnički preduvjete sudjelovanja u sustavu povratne naknade.

Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom

- Utvrđivanje cijene javne usluge

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, davatelj usluge dužan je obračunati cijenu javne usluge na način kojim se osigurava primjena načela „onečišćivač plaća” i koja osigurava ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja usluge sukladno odredbama navedenog Zakona i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom. Cijena javne usluge utvrđuje se razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju koristeći kriterij obračuna količine otpada određen odlukom jedinice lokalne samouprave.

Davatelj javne usluge dužan je voditi evidenciju o preuzetoj količini otpada od pojedinog korisnika usluge u obračunskom razdoblju i korisniku obračunati cijenu javne usluge razmjerno količini preuzetog otpada. U cijenu javne usluge davatelj javne usluge dužan je uključiti troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, troškove prijevoza otpada, troškove obrade otpada i druge troškove propisane Uredbom. Davatelj javne usluge cjenikom određuje visinu jedinične cijene za masu predanog otpada ili volumen spremnika otpada i dužan je prije primjene cjenika, odnosno izmjene cjenika, pribaviti suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave na koju se cjenik odnosi i dužan je cjenik objaviti na svojoj mrežnoj stranici. Prema odredbama Uredbe, osim troškova propisanih spomenutim Zakonom, u cijenu javne usluge uključeni su i troškovi nastali radom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta zaprimanjem bez naknade otpada nastalog u kućanstvu na području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište, troškovi prijevoza i obrade glomaznog otpada koji se prikuplja u okviru javne usluge te troškovi vođenja propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi javne usluge.

Grad Zagreb donio je odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada prema odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom. Prema odredbama navedene Uredbe, cijenu javne usluge čini cijena javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada, cijena obvezne minimalne javne usluge i cijena ugovorne kazne. Kao kriterij količine otpada, odlukom može biti određen volumen spremnika i broj pražnjenja spremnika ili masa predanog miješanog komunalnog otpada. Kada jedan korisnik usluge samostalno koristi spremnik, udjel korisnika usluge u korištenju spremnika je jedan, a kada više korisnika usluge zajednički koriste spremnik zbroj udjela svih korisnika, određenih međusobnim sporazumom ili prijedlogom davatelja usluge, mora iznositi jedan. Grad Zagreb je odlukom, kao kriterij obračuna količine otpada, utvrdio volumen spremnika i broj pražnjenja spremnika. Cijena minimalne javne usluge utvrđuje se cjenikom, poštujući obvezu o osiguranju načela „onečišćivač plaća”, ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja javne usluge.

U rujnu 2019. donesena je Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine 84/19), prema kojoj su korisnici javne usluge razvrstani u kategorije korisnik kućanstvo i korisnik koji nije kućanstvo, a korisnici koji nisu kućanstvo dodatno su razvrstani u sedam potkategorija. Izmjenama Uredbe propisano je i da je cijena obvezne minimalne javne usluge jedinstvena na području pružanja usluge za sve korisnike usluge razvrstane u kategoriju korisnika kućanstvo i za sve korisnike usluge razvrstane u kategoriju korisnika koji nije kućanstvo unutar iste potkategorije iz priloga koji je tiskan uz Uredbu. Jedinice lokalne samouprave bile su obvezne uskladiti odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada s navedenim odredbama u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Uredbe. Grad Zagreb je u prosincu 2019. donio izmjenu Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, koja je usklađena s izmjenama Uredbe, odnosno korisnici javne usluge razvrstani u kategorije korisnik kućanstvo i korisnik koji nije kućanstvo, a korisnici koji nisu kućanstvo dodatno su razvrstani u sedam potkategorija. Navedene odredbe izmjena Uredbe bile su predmet ustavnosudskog postupka, a Rješenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske (Narodne novine 14/20) privremeno je obustavljeno izvršenje svih općih i pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na temelju spornih odredaba do donošenja odluke o njihovoj suglasnosti s Ustavom i zakonom.

U ožujku 2021. donesena je Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske (Narodne novine 31/21), prema kojima se ukidaju pojedini članci navedene Uredbe, između kojih i članci vezani za korisnike javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada koji se razvrstavaju u kategoriju korisnika kućanstvo i korisnika koji nije kućanstvo te odredbe o jedinstvenoj cijeni obvezne minimalne javne usluge prema kategorijama i potkategorijama korisnika na području pružanja usluge jer navedeno nije propisano Zakonom o održivom gospodarenju otpadom. Također, ukinuta je i odredba da cijena ugovorne kazne čini dio strukture cijene javne usluge, a ukinuti članci prestali su biti na snazi 15. rujna 2021.

Prema Odluci o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, Društvo je u 2019. i 2020. utvrdilo cijenu javne usluge. Utvrđena cijena sadrži jediničnu cijenu javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada prema volumenu spremnika i mjesečnu cijenu obvezne minimalne javne usluge, a plaća se za obračunsko mjesto i obračunsko razdoblje. Davatelj javne usluge dužan je na računu za javnu uslugu navesti sve elemente na temelju kojih je obračunao cijenu javne usluge, uključujući i porez na dodanu vrijednost određen sukladno posebnom propisu. Prije primjene cjenika, Društvo je na utvrđeni cjenik pribavilo suglasnost Grada Zagreba.

Cijena obvezne minimalne javne usluge na području Grada Zagreba za korisnike javne usluge razvrstane u kategoriju korisnika kućanstvo iznosi 68,57 kn (s PDV-om). Cijena obvezne minimalne javne usluge na području Grada Zagreba za korisnike javne usluge razvrstane u potkategorije korisnika koji nisu kućanstvo za potkategoriju I. iznosi 119,99 kn, potkategoriju II. iznosi 85,71 kn, potkategoriju III. iznosi 154,28 kn, potkategoriju IV. iznosi 137,14 kn, potkategoriju V. iznosi 102,85 kn, potkategoriju VI. iznosi 188,56 kn te za potkategoriju VII. iznosi 205,71 kn (sve s PDV-om). Ako se na istom obračunskom mjestu korisnik može razvrstati i u kategoriju kućanstvo i u kategoriju korisnika koji nije kućanstvo, korisnik je dužan plaćati samo cijenu obvezne minimalne javne usluge obračunanu za kategoriju korisnika koji nije kućanstvo. Ako se na istom obračunskom mjestu korisnik može razvrstati u više potkategorija korisnika koji nije kućanstvo, korisnik je dužan plaćati samo jednu cijenu obvezne minimalne javne usluge.

Prema Cjeniku javne usluge prijevoza i zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada iz veljače 2015., cijena javne usluge prijevoza i zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada iznosi 0,09622 kn/l bez PDV-a (0,10873 kn/l s PDV-om). Ukupna naknada za javnu uslugu prijevoza i zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada određuje se umnoškom zaduženog volumena spremnika za miješani komunalni otpad, broja odvoza u tijeku jednog mjeseca i naknade za preuzimanje jedne litre miješanog komunalnog otpada. Davatelj javne usluge zaključio je pojedinačne ugovore o pružanju javne usluge s korisnicima. Korištenje javne usluge obračunava se za razdoblje od jednog mjeseca.

Revizijom je utvrđeno da Društvo ispostavlja račune za obavljanu javnu uslugu prema ugovorima zaključenim s korisnicima i u skladu s utvrđenim cjenikom. Na računu se iskazuje mjesečni iznos za cijenu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada (0,09622 kn/l), volumen posude i broj mjesečnih odvoza. Primjerice, na računu za samostalno korištenje za fizičke osobe iskazuje se usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada na način da je vidljivo sljedeće: 69,28 kn, popust: 1,60 kn, PDV (13,0 %): 8,80 kn, ukupan iznos računa: 67,68 kn, volumen: 80 l, broj mjesečnih odvoza: 9, cijena: 0,09622 kn/l. Na računu za zajedničko korištenje za fizičke osobe iskazuje se usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada: 43,30 kn, PDV (13,0 %): 3,54 kn, popust: 16,05 kn, ukupan iznos: 30,79 kn, volumen: 50 l, broj mjesečnih odvoza: 9, cijena: 0,09622 kn/l.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, s obzirom na to da nije donesen cjenik usklađen s Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom i Odlukom Grada Zagreba o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, primjenjuje se cjenik iz 2015. Navodi da u 2015. nije bila propisana struktura cijene za javnu uslugu koja podrazumijeva cijenu obvezne minimalne javne usluge. Vezano za mjesečni obračun usluge, navodi da je u listopadu 2015. Uprava Zagrebačkog holdinga d.o.o. donijela Odluku o dopuni Cjenika javne usluge prijevoza i zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada, prema kojoj Društvo, na teret vlastitih prihoda, može odobriti popust korisnicima u stambenim objektima. Nakon toga obrazlaže da je Uprava donijela Odluku o popustima prema korisnicima usluga prijevoza i zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada iz kategorije fizičkih osoba na temelju koje se svim privatnim korisnicima odobrava popust na mjesečnu naknadu u visini od 1,60 kn bez PDV-a, a 2,00 kn s PDV-om od siječnja 2017., kada je PDV promijenjen s 25,0 % na 13,0 %. Korisnicima kojima se na temelju ispostavljenih računa po količini otpada ukupan iznos povećava u odnosu na naknadu po zaduženoj površini, odobrava se popust u visini razlike povećanja.

Prema odredbama članka 75. Zakona o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021., strukturu cijene javne usluge čini cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i cijena obvezne minimalne javne usluge, a omjer cijene za količinu predanog miješanog otpada i cijene obvezne minimalne javne usluge u cijeni javne usluge mora biti odmjeran na način koji će osigurati obavljanje javne usluge na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način, izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, javnosti rada i onečišćivač plaća, kako bi se osiguralo i poticalo odvojeno sakupljanje otpada. Prema odredbama članka 178. navedenog Zakona, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je donijeti Odluku o načinu pružanja javne usluge u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do 31. siječnja 2022. Davatelj javne usluge dužan je donijeti i novi cjenik javne usluge u roku od tri mjeseca od dana donošenja navedene odluke, odnosno do 30. travnja 2022.

Tijekom obavljanja revizije Grad Zagreb izradio je prijedlog nacrtu nove odluke o javnoj usluzi sakupljanja komunalnog otpada u Gradu Zagrebu. U siječnju i veljači 2022. provedeno je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga odluke. Gradska skupština Grada Zagreba je na sjednici održanoj 24. veljače 2022. donijela Odluku o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 7/22). Odlukom je propisano da se na području pružanja javne usluge primjenjuje jedinstvena cijena obvezne minimalne javne usluge za korisnika usluge iz kategorije korisnika kućanstvo i iznosi 45,00 kn s PDV-om te za korisnika usluge iz kategorije korisnika koji nije kućanstvo i iznosi 90,00 kn s PDV-om. Korisnik usluge odabire volumen standardiziranih spremnika za miješani komunalni otpad na temelju svojih potreba, a prikuplja u standardiziranim vrećicama za miješani komunalni otpad volumena 10 l, 20 l i 40 l koje korisnici usluga nabavljaju o svom trošku, prema cijeni određenoj Cjenikom davatelja usluge te koje odlažu u standardizirane spremnike za miješani komunalni otpad. Navedene odredbe stupaju na snagu 1. srpnja 2022.

Prema Izvješću o radu davatelja javne usluge (Obrazac IRDJU), prihodi od javne usluge sakupljanja miješanog komunalnog otpada u 2019. iznosili su 1.559,00 kn/t, a u 2020. iznosili su 1.767,00 kn/t, dok su troškovi u 2019. iznosili 1.757,00 kn/t, a u 2020. iznosili su 2.208,00 kn/t. Prihodi od otpada sakupljenog u okviru usluge povezane s javnom uslugom u 2019. iznosili su 30,00 kn/t, a u 2020. iznosili su 17,00 kn/t, dok su troškovi u 2019. iznosili 1.956,00 kn/t, a u 2020. iznosili su 2.176,00 kn/t. Tijekom obavljanja revizije utvrđeno je da je Društvo pogrešno izračunalo podatak koji je upisan u Obrazac IRDJU te da su prihodi od otpada sakupljenog u okviru usluge povezane s javnom uslugom u 2020. iznosili 25,00 kn/t.

Prihodi od djelatnosti gospodarenja otpadom ostvareni su u 2019. u iznosu od 323.609.249,00 kn, a u 2020. u iznosu od 312.893.277,00 kn, dok su troškovi u 2019. ostvareni u iznosu od 446.860.821,00 kn, a u 2020. u iznosu od 534.473.357,00 kn. Iz svega navedenog vidljivo je da troškovi od obavljanja javne usluge i troškovi od obavljanja usluge povezane s javnom uslugom značajno premašuju prihode od obavljanja javne usluge i prihode od obavljanja usluge povezane s javnom uslugom.

Državni ured za reviziju preporučuje cijenu javne usluge odrediti na način kojim se potiče odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno uvesti sustav odvoza i naplate koji omogućuje da se za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada plaća manja cijena javne usluge kako bi se potaknulo korisnike usluga na stvaranje manjih količina miješanog komunalnog otpada, kompostiranje otpada te odvajanje otpada.

Odluka o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada sadrži i odredbe o ugovornoj kazni te su opisani postupci za koje se plaća ugovorna kazna, način utvrđivanja izvršenja postupaka i cijena ugovorne kazne. Korisnik usluge iz kategorije korisnika kućanstvo dužan je platiti iznos ugovorne kazne od 800,00 kn, a korisnik usluge iz kategorije korisnika koji nisu kućanstvo iznos ugovorne kazne od 1.000,00 kn. Postupci za koje se plaća ugovorna kazna su: ako korisnik ne koristi javnu uslugu i ne predaje miješani, biorazgradivi i krupni (glomazni) otpad davatelju usluge, ako na svom obračunskom mjestu postupa s otpadom na način kojim se dovodi u opasnost ljudsko zdravlje, dovodi do rasipanja otpada oko spremnika i uzrokuje pojavu neugode drugoj osobi zbog mirisa otpada, ako se pri primopredaji otpada utvrdi da sadržaj u spremniku za biootpad ili otpadni papir i karton ili otpadnu plastiku i otpadnu metalnu ambalažu ne odgovara vrsti otpada čija se primopredaja obavlja, ako u spremnik za miješani komunalni otpad ili biootpad ili otpadni papir i karton ili otpadnu plastiku i otpadnu metalnu ambalažu odloži problematičan otpad koji sadrži opasne tvari ili je onečišćen opasnim tvarima (npr. boje i lakove, ambalažu onečišćenu opasnim tvarima, kiseline, lužine, lijekove, akumulatore, pesticide, maziva ulja i slično), ako s krupnim (glomaznim) otpadom postupa tako da ga odlaže u spremnike za prikupljanje komunalnog otpada i na mjesta koja za to nisu predviđena, ako ne drži spremnik na za to propisanom mjestu, ako onemogućiti davatelju usluge pristup spremniku na mjestu primopredaje u slučaju kada mjesto primopredaje otpada nije na javnoj površini i drugo. Korisnik usluge dužan je platiti ugovornu kaznu i ako ne omogućiti davatelju usluge označavanje spremnika kojim već raspolaže (500,00 kn), ako ne postupa sa spremnikom na svom obračunskom mjestu sukladno navedenoj Odluci (500,00 kn) te ako je uništio ili oštetio spremnik koji mu je dodijeljen (250,00 kn). Društvo u 2019. i 2020. nije ispostavljalo račune za ugovornu kaznu.

Državni ured za reviziju preporučuje u slučajevima u kojima korisnici usluge postupaju protivno ugovoru i za koje se plaća ugovorna kazna postupati u skladu s Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.

Prema odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, davatelj javne usluge dužan je na svojoj mrežnoj stranici objaviti obavijest o načinu podnošenja prigovora sukladno obvezama iz posebnog propisa kojim se uređuje zaštita potrošača. Prema Odluci o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, davatelj usluge dužan je omogućiti građanima podnošenje prigovora na neugodu uzrokovanu sustavom sakupljanja komunalnog otpada, pisanim putem na adresu davatelja usluge, preko sredstava elektroničke komunikacije te usmeno na zapisnik u sjedištu davatelja usluge.

Davatelj usluge dužan je putem svoje mrežne stranice i na izvatku računa za javnu uslugu obavijestiti građane o mogućnosti i načinu podnošenja prigovora na neugodu uzrokovanu sustavom sakupljanja komunalnog otpada. Na postupak po prigovoru primjenjuju se odredbe posebnog propisa kojima se uređuje opći upravni postupak. Davatelj usluge dužan je voditi i čuvati pisanu evidenciju prigovora korisnika najmanje godinu dana od primitka prigovora korisnika.

Obavijest o načinu podnošenja prigovora objavljena je na mrežnim stranicama Društva, a prigovori se mogu podnijeti poštom i elektroničkom poštom. Obavijest o načinu podnošenja prigovora istaknuta je i na računima koje Društvo ispostavlja korisnicima javne usluge. Na prigovore Društvo odgovara u pisanom obliku, a nakon odgovora na prigovor korisnik može podnijeti i reklamaciju povjerenstvu Društva za reklamacije potrošača koje u pisanom obliku odgovara na reklamaciju. Društvo vodi Evidenciju prigovora i reklamacija. Prema Izvješću o radu davatelja javne usluge (Obrazac IRDJU), u 2019. zaprimljena su 21 053 prigovora i reklamacija, a u 2020. ukupno 28 671. Odnose se na obračun cijene, opće informacije, račune, promjene matičnih podataka, dugovanja te ostvarivanje prava pomoći za oštećeničke u potresu.

Prema podacima Društva, u 2019. podneseno je ukupno 26 072 tužbi te 128 028 opomena za nepravodobno plaćanje obveza za izvršene usluge odvoza miješanog komunalnog otpada. Od siječnja do srpnja 2020. tužbe nisu podnesene zbog pandemije COVID-19 i potresa u ožujku 2020. Ukupno je u 2020. poslano 77 204 opomene fizičkim osobama te su podnesene 4 043 tužbe. Pravnim osobama je u 2020. poslano 18 519 izvoda otvorenih stavki, kao i 9 612 opomena te je podneseno 1 217 tužbi.

– Knjigovodstveno praćenje prihoda i rashoda od obavljanja javne usluge

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom koji je bio na snazi u 2019. i 2020., davatelj javne usluge koji obavlja i drugu djelatnost, mora osigurati knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti i organizacijsko razdvajanje obavljanja djelatnosti.

Društvo obavlja više različitih javnih usluga, odnosno komunalnih djelatnosti te tržišnih djelatnosti, a za obavljanje djelatnosti ustrojene su organizacijske jedinice. Pojedina oprema koju koristi Društvo služi u obavljanju više djelatnosti, a dio zaposlenika obavlja poslove za različite organizacijske jedinice, dok dio zaposlenika obavlja poslove za sve organizacijske jedinice (služba općih, kadrovskih i pravnih poslova, služba financija i računovodstva i druge zajedničke službe). Javna usluga obavlja se najvećim dijelom u Sektoru odvoza otpada i Službi upravljanja odlagalištem. U Sektoru odvoza otpada su Služba odvoza otpada s kućnog praga, Služba za odvoz ostalih vrsta otpada, Odjel obrade, skladišta otpada i Servisno operativni centar Jakuševac i Odjel za normative. U Službi upravljanja odlagalištem su Tehnički odjel te Odjel tehnoloških postrojenja i upravljanja izgradnjom odlagališta.

Društvo evidentira prihode i rashode prema organizacijskim jedinicama, odnosno djelatnostima koje Društvo obavlja te je osiguralo knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti gospodarenja komunalnim otpadom. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, Društvo kao davatelj javne usluge koji obavlja i drugu djelatnost osiguralo je knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti na način da su mjestima troška definirane i razgraničene djelatnosti koje proizlaze iz odvoza otpada od ostalih. Također, isto je razgraničeno i organizacijski. Djelatnost odvoza otpada (gospodarenje otpadom) obuhvaća prikupljanje miješanog komunalnog otpada od privatnih i poslovnih korisnika u okviru redovnog i pojedinačnog korištenja usluge, odvoz glomaznog otpada te odvojeno prikupljanje reciklabilnog otpada kroz sustav „od vrata do vrata”, mrežu zelenih otoka i reciklažnih, odnosno mobilnih reciklažnih dvorišta.

Osim djelatnosti odvoza otpada, Društvo obavlja poslove održavanja javnoprometnih površina te sanacije divljih odlagališta, prema ugovoru o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti održavanja čistoće javnih površina na području Grada Zagreba, koji se realizira kao dio proračuna Grada Zagreba. Navedeno je organizacijski razgraničeno od djelatnosti odvoza otpada, jer poslove obavlja Služba održavanja javnih površina. Knjigovodstveno su razgraničeni i ostali prihodi i rashodi koji se odnose na izvršene popravke i održavanja vozila i radnih strojeva za treće osobe i drugo.

S obzirom na to da je Podružnica ZGOS od 1. listopada 2021. pripojena Društvu poslovni procesi koje je do tada obavljala Podružnica ZGOS organizacijski su postavljeni u Društvo, kao Služba upravljanja odlagalištem. Navedena Služba se knjigovodstveno evidentira na novom, odvojenom mjestu troška koje je za tu svrhu otvoreno. Potraživanja i obveze, odnosno prihodi i rashodi su prije pripojenja evidentirani prema internim nalogima za terećenje, kojima su obračunani međusobno obavljani poslovi i usluge.

Društvo je za 2019. i 2020. sastavilo pregled prihoda i rashoda od obavljanja javne usluge, odnosno za cjelokupnu djelatnost gospodarenja otpadom. Prihodi i rashodi od obavljanja javne usluge iskazani su u Izvješću o radu davatelja javne usluge za 2019. i 2020.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim приходima i rashodima od djelatnosti gospodarenja otpadom u odnosu na ukupno ostvarene prihode i rashode Društva za 2019. i 2020., prema podacima Društva.

Tablica broj 3

Ostvareni prihodi i rashodi od djelatnosti gospodarenja otpadom u odnosu na ukupno ostvarene prihode i rashode Društva za 2019. i 2020.

u kn

Redni broj	Djelatnost	2019.			2020.		
		Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda (2 - 3)	Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda (5 - 6)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Gospodarenje otpadom	323.609.249,00	446.860.821,00	-123.251.572,00	312.893.277,00	534.473.357,00	-221.580.079,00
2.	Druge djelatnosti Društva	87.314.347,00	99.593.858,00	-12.279.511,00	87.889.073,00	104.350.361,00	-16.461.288,00
3.	Ukupno (1. + 2.)	410.923.596,00	546.454.679,00	-135.531.083,00	400.782.350,00	638.823.717,00	-238.041.367,00
4.	Udjel prihoda i rashoda od gospodarenja otpadom u ukupnim приходima i rashodima u % (1./3.*100)	78,8	81,8	-	78,1	83,7	-

Prema podacima iskazanim u tablici broj 3, udjel prihoda od gospodarenja otpadom u ukupno ostvarenim приходima za 2019. bio je 78,8 %, a za 2020. bio je 78,1 %. Udjel rashoda od gospodarenja otpadom u ukupno ostvarenim rashodima za 2019. bio je 81,8 %, a za 2020. bio je 83,7 %.

Prihodi od djelatnosti gospodarenja otpadom ostvareni su u 2019. u iznosu od 323.609.249,00 kn, a za 2020. u iznosu od 312.893.277,00 kn, što je 10.715.972,00 kn ili 3,3 % manje u odnosu na 2019. Ukupan prihod od djelatnosti gospodarenja otpadom najvećim dijelom, odnosno u 2019. u visini od 96,8 %, a u 2020. u visini od 97,3 % odnosi se na prihode od obavljanja javne usluge.

Prihodi od obavljanja javne usluge ostvareni su u 2019. u iznosu od 313.238.838,00 kn, a u 2020. u iznosu od 304.350.343,00 kn, što je 8.888.495,00 kn ili 2,8 % manje u odnosu na 2019. Iskazani prihodi od javne usluge odnose se na prihode prema računima za javnu uslugu ispostavljene kućanstvima i drugim korisnicima, prihode od prodaje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, odvoza glomaznog otpada te ostale prihode.

Prihodi od obavljanja usluge povezane s javnom uslugom¹⁵ ostvareni su u 2019. u iznosu od 1.308.947,00 kn, a u 2020. u iznosu od 1.646.382,00 kn, što je 337.435,00 kn ili 25,8 % više u odnosu na 2019. Najvećim dijelom odnose se na prihode ostvarene na temelju ugovora s Fondom o nadoknadi troškova odvojenog prikupljanja i obrade reciklabilnog komunalnog otpada, koji su u 2019. ostvareni u iznosu od 918.244,00 kn, a u 2020. u iznosu od 973.251,00 kn.

Prema Izvješću o poslovanju Društva za 2019. i 2020., ukupan prihod od prodaje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u 2019. ostvaren je u iznosu od 5.644.547,00 kn, a u 2020. u iznosu od 7.432.175,00 kn, što je više za 1.787.628,00 kn ili 31,7 %. Također, ostvareni su i ostali prihodi od odvojenog prikupljanja otpada od poslovnih korisnika u 2019. u iznosu od 1.331.942,00 kn, a u 2020. u iznosu od 1.765.582,00 kn.

Značajniji porast prihoda odnosi se na prihod od prodaje otpadnog papira i kartona, koji je u 2019. ostvaren u iznosu od 1.629.221,00 kn, a u 2020. u iznosu od 2.250.623,00 kn. Osim prikupljenih većih količina otpada, prihodi su ostvareni i zbog povećanja prosječnih cijena otpadnog papira i kartona te ambalažnog papira i kartona. Ostvarena prosječna cijena otpadnog papira i kartona za 2020. (132,44 kn/t) veća je za 6,1 % u odnosu na prosječno ostvarenu cijenu za 2019. (124,77 kn/t), a ostvarena prosječna cijena otpadnog ambalažnog papira i kartona za 2020. (234,18 kn/t) veća je za 27,0 % u odnosu na prosječno ostvarenu cijenu za 2019. (184,43 kn/t). Značajnije je povećana i prosječna prodajna cijena otpadne plastične ambalaže (stiropor) koja je u 2019. iznosila 450,00 kn/t, a u 2020. iznosila je 796,02 kn/t. Manje smanjenje prosječno ostvarene prodajne cijene odnosi se na otpadnu staklenu ambalažu, otpadna vozila, metal i gume, dok su preostale cijene jednake u 2019. i 2020. U 2019. i 2020. na snazi su bili ugovori o otkupu raznih vrsta otpada zaključeni s oporabiljima. Odnose se na papir i karton, ambalažni papir i karton, metalni otpad, limene pocinčane spremnike, spremnike za odvojeno prikupljanje papira, košarice za otpad, željezne kovine, metalni otpad sakupljen putem reciklažnih dvorišta i s platoa Podružnice ZGOS, limenke hrane i pića, otpadna vozila te stiropor. U pojedinim ugovorima je za cijenu otkupa ambalažnog papira i kartona ugovoreno da će se mijenjati ovisno o promjeni EU indeksa burze otpada po toni papira (EUWID za njemačko tržište), dok je u pojedinim ugovorena nepromjenjiva cijena za vrijeme trajanja ugovora.

Planom poslovanja Društva za 2019. i 2020., u okviru prihoda od prodaje sekundarnih sirovina, planirani su i prihodi od Fonda za prikupljanje i prijevoz otpadne papirne i kartonske ambalaže te otpadne plastične ambalaže. Društvo je u 2019. i 2020. sudjelovalo u sustavu za posebne kategorije otpada na temelju ugovora s Fondom iz svibnja 2013. o privremenom sakupljanju ambalažnog otpada. Ugovoreni su međusobni odnosi u vezi sa sakupljanjem, razvrstavanjem i prijevozom ambalažnog otpada od PET-a, Al-Fe-a, stakla i ostalih polimernih materijala za područje Grada Zagreba do centra za gospodarenje ambalažnim otpadom, odnosno ovlaštene osobe za zbrinjavanje i uporabu ambalažnog otpada. Povratna naknada se u različitim iznosima obračunava za pojedinu vrstu otpada. Ugovor je zaključen na određeno vrijeme, do završetka postupka odabira ovlaštenog skupljača. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, Fond nije proveo postupak odabira ovlaštenih skupljača.

---

¹⁵ Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom, usluga povezana s javnom uslugom obuhvaća odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta, spremnika na javnim površinama i kod korisnika usluge te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.

Rashodi od djelatnosti gospodarenja otpadom za 2019. ostvareni su u iznosu od 446.860.821,00 kn, a za 2020. u iznosu od 534.473.357,00 kn, što je za 87.612.536,00 kn ili 19,6 % više u odnosu na 2019. Ukupan rashod od djelatnosti gospodarenja otpadom najvećim dijelom, odnosno u 2019. u visini od 79,0 %, a u 2020. u visini od 71,1 % odnosi se na rashode od obavljanja javne usluge.

Rashodi od obavljanja javne usluge ostvareni su u 2019. u iznosu od 353.087.713,00 kn, a u 2020. u iznosu od 380.230.333,00 kn, što je za 27.142.620,00 kn ili 7,7 % više u odnosu na 2019. Iskazani rashodi od obavljanja javne usluge odnose se na troškove materijala i usluga, amortizacije vozila i radnih strojeva, plaće i naknade troškova zaposlenika koji rade na poslovima gospodarenja otpadom, rashode za zbrinjavanje odvojeno prikupljenog otpada, financijske rashode i drugo.

Rashodi od obavljanja usluge povezane s javnom uslugom ostvareni su u 2019. u iznosu od 85.346.128,00 kn, a u 2020. u iznosu od 141.631.276,00 kn, što je za 56.285.148,00 kn ili 65,9 % više u odnosu na 2019. Najvećim dijelom odnose se na rashode ostvarene za zbrinjavanje odvojeno prikupljenog glomaznog otpada, građevinskog otpada koji sadrži azbest, biorazgradivog otpada, otpadne plastične ambalaže, otpadnog drva i drugo.

U 2019. i 2020. na snazi su ugovori o preuzimanju raznih vrsta otpada zaključeni s oporabiteljima. Odnose se na plastičnu ambalažu, odjeću i tekstil, drvo koje ne sadrži opasne tvari, glomazni otpad, biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina te ostatke od čišćenja ulica. U 2020. trošak zbrinjavanja kod oporabitelja ostvaren je u iznosu od 110.947.293,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 43.275.583,00 kn, povećanje za 67.671.710,00 kn ili 156,4 %. U navedene rashode nisu uključeni troškovi Društva koji proizlaze iz prikupljanja odvojenog otpada (gorivo za kamione, održavanje, troškovi zaposlenika, troškovi reciklažnih dvorišta i drugi povezani troškovi).

Prema Izvješću o poslovanju Društva, povećanje troška zbrinjavanja odvojeno prikupljenog otpada najvećim dijelom je rezultat povećanja količina odvojeno prikupljene plastične ambalaže, glomaznog i biorazgradivog otpada od korisnika te njihovo zbrinjavanje, zbrinjavanje otpada prikupljenog tijekom čišćenja javnih prometnih površina nakon potresa te zbog značajnog povećanja jedinične cijene zbrinjavanja glomaznog otpada (do lipnja 2019. cijena je bila 660,00 kn/t, od lipnja do prosinca 2019. bila je 1.320,00 kn/t, a nakon prosinca 2019. cijena je 1.800,00 kn/t). Ukupno je tijekom 2020. kod oporabitelja zbrinuto 79 131,7 t otpada, a tijekom 2019. ukupno 39 399,3 t, što je povećanje za 39 732,4 t ili 100,8 %.

Trošak zbrinjavanja otpadne plastične ambalaže je u 2019. ostvaren u iznosu od 6.578.620,00 kn (prosječno 1.137,97 kn/t), a u 2020. u iznosu od 14.454.822,00 kn (prosječno 1.203,81 kn/t). Prikupljena količina otpadne plastične ambalaže u 2019. iznosi 5 781,0 t, a u 2020. iznosi 12 007,6 t.

Prema Izvješću o poslovanju Društva, trošak zbrinjavanja glomaznog otpada u 2019. iznosio je 12.681.080,00 kn (prosječno 1.184,71 kn/t), a u 2020. iznosio je 53.940.654,00 kn (prosječno 1.800,00 kn/t). Tijekom 2019. prikupljeno je i zbrinuto ukupno 10 704,0 t, a u 2020. ukupno 29 967,0 t glomaznog otpada. Za preuzimanje i daljnju obradu glomaznog otpada postupcima oporabe R 1 – R 12 i postupcima oporabe R 1 – R 13, zaključeni su ugovori s trgovačkim društvom, nakon provedenog postupka javne nabave, koji su bili na snazi od srpnja 2019. do lipnja 2020., odnosno do srpnja 2021. Za preostali glomazni otpad zaključeni su ugovori s drugim trgovačkim društvom koji su bili na snazi od svibnja 2020. do lipnja 2021.

Od srpnja 2021. nema zaključenog ugovora o zbrinjavanju glomaznog otpada na području Grada Zagreba. U veljači 2021. Fond, Ministarstvo i ZCGO¹⁶ zaključili su ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za nabavu opreme za obradu/reciklažu građevnog i glomaznog otpada u iznosu od 3.467.852,00 kn (50,0 % opravdanih troškova). Nabavljena je mobilna drobilica za građevinski otpad, mobilni usitnjivač za glomazni komunalni otpad i teleskopski utovarivač ukupne vrijednosti od 8.094.300,00 kn (s PDV-om). U vrijeme obavljanja revizije (podaci iz travnja 2022.), u tijeku je postupak ishoda za gospodarenje otpadom, odnosno za obradu glomaznog i građevnog otpada mobilnim uređajima na području Grada Zagreba, koje će biti izdane po pregledu postrojenja i lokacija na kojima će se nalaziti.

Prema Izvješću o poslovanju Društva, trošak zbrinjavanja biorazgradivog otpada iz kuhinja i kantina u 2019. iznosio je 8.456.969,00 kn (prosječno 1.470,00 kn/t), a u 2020. iznosio je 30.752.801,00 kn (prosječno 1.397,06 kn/t). Tijekom 2019. prikupljeno je i zbrinuto ukupno 5 753,0 t, a u 2020. ukupno 20 012,5 t. Na koncu siječnja 2019. Grad Zagreb je kao središnje tijelo za nabavu, nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave, u ime naručitelja (Zagrebački holding d.o.o.), sa zajednicom gospodarskih subjekata zaključio Okvirni sporazum za preuzimanje i daljnju obradu neopasnog otpada KB 20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina postupcima oporabe R 3, na razdoblje od dvije godine. Na koncu listopada 2020. zaključen je također okvirni sporazum za sljedeće dvije godine.

Troškove odlaganja miješanog komunalnog otpada Društvo je u 2019. i 2020. evidentiralo u poslovnim knjigama u okviru rashoda između podružnica. U 2019. troškovi odlaganja miješanog komunalnog otpada iznosili su 68.539.541,00 kn, a u 2020. iznosili su 55.568.584,00 kn, što je smanjenje za 12.970.957,00 kn ili 23,3 %. Navedeno smanjenje rezultat je manje količine miješanog komunalnog otpada odloženog na odlagalište Prudinec/Jakuševac, sukladno aktivnostima Društva na širenju infrastrukture za odvojeno prikupljanje otpada.

S Podružnicom ZGOS Društvo je u studenome 1999. zaključilo ugovor o odlaganju otpada, kojim se uređuju međusobni odnosi ugovornih strana u vezi s odlaganjem otpada koji Društvo sakupi u obavljanju svoje djelatnosti, na odlagalište otpada Prudinec/Jakuševac. Ugovorne strane utvrđuju da je Podružnica ZGOS preuzela nadzor ulaza otpada na odlagalište otpada, vaganje, naplatu i ostale poslove u vezi s obavljanjem poslova odlaganja komunalnog otpada na novom ulazu na odlagalište otpada, osim onih obveza koje, prema ugovoru, obavlja Društvo. Ugovorne strane utvrđuju da će obveze koje proizlaze iz ugovora obavljati u svoje ime i za svoj račun, a pod nadzorom Podružnice ZGOS. Ugovor je zaključen na neodređeno vrijeme.

Nakon zaključenja navedenog ugovora, Podružnica ZGOS donijela je cjenike u 2001., 2002., 2004., 2009., 2014. i 2016. U vrijeme obavljanja revizije na snazi je Cjenik usluga odlaganja komunalnog i drugog otpada odlagalište otpada Prudinec/Jakuševac iz veljače 2016., objavljen na mrežnoj stranici Društva. Prema navedenom Cjeniku, usluga odlaganja otpada ključnih brojeva navedenih u dozvoli za gospodarenje otpadom iznosi 322,36 kn bez PDV-a. Također, utvrđeni su različiti iznosi naknade za prihvata materijala za potrebe izgradnje odlagališta i prekrivanja odloženog otpada, odlaganje voluminoznog otpada, prihvata iskoristivih vrsti otpada koji se reciklira, uslugu vaganja te naknade za pokušaj nedozvoljenog odlaganja ako se pri istovaru utvrdi prisutnost iskoristivog ili opasnog otpada.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, cijena odlaganja komunalnog otpada u iznosu od 322,36 kn/t, koja je na snazi od kolovoza 2009., nastala je nadograđivanjem cijene iz 2001. kada je cijena iznosila 295,00 kn/t po izračunu vanjskog konzultanta, odnosno 306,00 kn/t od 2002. sukladno odluci Podružnice ZGOS.

¹⁶ <https://www.zcgo.hr/novosti-pregled/mobilno-postrojenje-za-obradu-gradevinskog-i-ili-krupnog-komunalnog-otpada>

Uvođenjem obveze plaćanja naknade po toni zbrinutog otpada koju trgovačko društvo Zagrebački holding d.o.o., kao vlasnik građevine za zbrinjavanje otpada, plaća za područje Grada Zagreba u visini od 25,00 kn/t otpada, od 2002. cijena je uvećana za navedeni iznos te je porasla na 331,00 kn/t. Iste godine, uvođenjem naknade za Zagrebačku županiju od 25,00 kn/t otpada, krajnja cijena odlaganja nije se mijenjala, nego je umanjena osnova cijene te je iznosila 281,00 kn/t, kako bi krajnja cijena odlaganja u iznosu od 331,00 kn/t ostala nepromijenjena. Naknada koja se naplaćuje korisnicima odlagališta evidentira se kao prihod odlagališta koji se potom isplaćuje jedinici lokalne samouprave. Gradska skupština Grada Zagreba dala je prethodnu suglasnost na povećanje cijena usluga odlaganja komunalnog otpada.

Nadalje, u 2004. cijena je izmijenjena na način da je definirana osnova u iznosu od 275,00 kn/t na koju se dodaje naknada od 25,00 kn Zagrebačkoj županiji te naknada u iznosu od 25,00 kn Gradu Zagrebu, zbog čega cijena, koja je na snazi od kolovoza 2004., iznosi 325,00 kn/t. Promjenom stope PDV-a s 22,0 % na 23,0 %, u 2009. cijena se smanjuje uslijed korekcije cijena svih komunalnih usluga u Gradu Zagrebu kako bi konačna cijena s PDV-om bila nepromijenjena te od kolovoza 2009. iznosi 322,36 kn/t. Od prosinca 2012. ukinuta je naknada koja se isplaćivala Zagrebačkoj županiji u iznosu od 25,00 kn/t, a od srpnja 2013. povećana je naknada koja se uplaćuje u proračun Grada Zagreba s 25,00 kn/t na 65,00 kn/t, pri čemu je krajnja cijena odlaganja ostala nepromijenjena, a osnovna cijena od koje se generiraju stvarni prihodi odlagališta umanjena na 257,36 kn/t.

Osim osnovne cijene odlaganja komunalnog otpada u iznosu od 257,36 kn/t, obračunava se i posebna naknada u iznosu od 65,00 kn, koja čini dio ukupne cijene odlaganja u iznosu od 322,36 kn/t. Posebna naknada odnosi se na naknadu za umanjenu vrijednost nekretnine (Ekološka renta) te se isplaćuje vlasnicima nekretnina namijenjenih stanovanju, a koje se nalaze do 500 m udaljenosti od odlagališta Prudinec/Jakuševac. Navedena naknada naplaćuje se na temelju Odluke Gradske skupštine Grada Zagreba iz svibnja 2007. (kada je iznosila 25,00 kn/t otpada), prema količini zbrinutog otpada u prethodnom mjesecu, a izmijenjena je u srpnju 2013. Odlukom Gradske skupštine Grada Zagreba te od tada iznosi 65,00 kn/t odloženog otpada. Naknada se mjesečno uplaćuje na račun Grada Zagreba.

Za potrebe obavljanja revizije, pregledan je revizijski uzorak obavljene usluge odlaganja komunalnog otpada na odlagalište otpada Prudinec/Jakuševac za 2019. i 2020. Primjerice, za studeni 2019. odloženo je 16 565,98 t miješanog komunalnog otpada (bez starih autoguma, metalnog, glomaznog i opasnog otpada), po jediničnoj cijeni od 257,36 kn, u ukupnom iznosu od 4.263.420,61 kn. Obračunana je i posebna naknada za navedenu količinu po cijeni od 65,00 kn, u ukupnom iznosu od 1.076.788,70 kn. Također, obračunana je i usluga vaganja navedene količine otpada za 134 vozila, po jediničnoj cijeni u iznosu od 31,74 kn (ukupno 4.253,16 kn). Podružnica ZGOS ispostavlja Društvu interni nalog za terećenje za odlaganje otpada, na koji se ne obračunava porez. Uz navedeni interni nalog priloženo je 3 800 vagarinki otpada za 134 vozila.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, davatelj javne usluge dužan je izvješće o radu podnijeti predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i dostaviti ga nadležnom ministarstvu. Navedena obveza davatelja javne usluge utvrđena je i odredbama članka 69. Zakona o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021.

Prema odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, davatelj javne usluge dužan je predati izvješće o radu davatelja javne usluge na obrascu kojeg Ministarstvo objavljuje na svojoj mrežnoj stranici. Izvješće obvezno sadrži opće podatke o području pružanja javne usluge, obračunskim mjestima, korisnicima usluge i odvojenom sakupljanju otpada, podatke o redovitosti sustava te podatke o kvaliteti pružanja javne usluge i ekonomskoj učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada.

Na temelju podataka iz izvješća o radu davatelja javne usluge i podataka prijavljenih u ROO, Ministarstvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje godišnje Izvješće o sustavu sakupljanja komunalnog otpada, u obliku usporedne tablice, s podacima iz izvješća svedenim na primjenjivu zajedničku mjeru za područja pružanja javne usluge i davatelje javne usluge po jedinicama lokalne samouprave, u svrhu pregleda kvalitete, redovitosti i ekonomske učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada.

Izvješće o radu davatelja javne usluge za 2019. i za 2020. (Obrazac IRDJU) dostavljeno je nadležnom ministarstvu u roku. Također, navedeno izvješće dostavljeno je Gradskoj skupštini Grada Zagreba koja je donijela zaključak o prihvaćanju izvješća za 2019. i 2020.

Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, osoba koja obavljanjem svoje djelatnosti proizvodi otpad i osoba koja preuzima otpad u posjed dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada za svaku vrstu otpada, koji se sastoji od obrasca očevidnika i pratećih listova za pojedinu vrstu otpada i priloženih dokumenata propisanih pravilnicima kojima se određuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada, te pravilnikom kojim se određuju kategorije odlagališta otpada, postupci i drugi uvjeti za odlaganje otpada. Posebnom kategorijom otpada, između ostalog, smatraju se i pojedine kategorije otpada koje su razvrstane u komunalni otpad (biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori). Osoba koja proizvodi i preuzima otpad dužna je ažurno i potpuno unositi podatke u očevidnik o nastanku i tijeku otpada nakon svake nastale promjene stanja te podatke iz očevidnika čuvati pet godina.

Očevidnik o nastanku i tijeku otpada vodi se u pisanom obliku, a osoba koja je ishodila dozvolu za gospodarenje otpadom i koja je upisana u očevidnik reciklažnih dvorišta te u očevidnik prijevoznika otpada i davatelj javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada putem mrežne aplikacije koja je sastavni dio informacijskog sustava gospodarenja otpadom. Osoba koja unosi podatke u Očevidnik o nastanku i tijeku otpada odgovorna je za istinitost podataka koje je unijela. Oblik, izgled i način vođenja očevidnika o nastanku i tijeku otpada, način vođenja i dostave podataka, rokove za dostavu podataka i način obračuna troškova koji nastaju radom mrežne aplikacije propisuje ministar pravilnikom o gospodarenju otpadom.

Prema odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, Očevidnik o nastanku i tijeku otpada vodi se na način da se u obrascu ONTO evidentira nastanak, predaja, preuzimanje i obrada otpada, a u obrascu ONTO-P evidentira se prikupljanje otpada u sklopu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i prijevoz otpada.

Obrazac ONTO vodi se zasebno za kalendarsku godinu, lokaciju gospodarenja otpadom, odnosno organizacijsku jedinicu, te vrstu otpada prema Katalogu otpada. Obrazac ONTO-P vodi se kao jedinstveni dokument za pravnu osobu, kalendarsku godinu i vrstu otpada prema Katalogu otpada. Očevidnik o nastanku i tijeku otpada za prethodnu kalendarsku godinu mora biti zatvoren 15. ožujka tekuće kalendarske godine te se nakon toga datuma ne može više mijenjati. Mrežnu aplikaciju za kategorizaciju otpada za potrebe vođenja ONTO vodi Ministarstvo. Obrazac ONTO i ONTO-P propisani su Dodatkom XI Pravilnika.

Prema odredbama navedenog Pravilnika, osoba čijim obavljanjem djelatnosti nastaje otpad dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada na način da u obrascu ONTO evidentira nastanak i predaju otpada. Osoba koja obavlja djelatnost gospodarenja otpadom dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada na način da u obrascu ONTO evidentira nastanak, preuzimanje, predaju i obradu otpada. Osoba upisana u Očevidnik prijevoznika otpada i osoba koja je davatelj javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada na način da u ONTO-P obrascu evidentira prijevoz pošiljke otpada koju prevozi.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, posjednik otpada koji predaje pošiljku otpada dužan je osobi koja preuzima pošiljku otpada, uz pošiljku otpada predati prateći list koji sadrži informacije o vrsti i količini otpada koji čini pošiljku, o osobama koje imaju pošiljku u posjedu, o vlasništvu nad pošiljkom i druge potrebne informacije o pošiljci. Obrazac pratećeg lista i iznimke od obveze predaje pratećeg lista propisuje ministar Pravilnikom o gospodarenju otpadom. Prema odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, prateći list je dokument koji prati pošiljku otpada prilikom prijevoza otpada kad su polazište i odredište u Republici Hrvatskoj te potvrđuje primopredaju pošiljke otpada između određenih osoba. Prateći list se izrađuje ispunjavanjem obrasca PL-O prema uputi za popunjavanje. Obrazac PL-O propisan je Dodatkom XII navedenog Pravilnika.

Nadalje, odredbama navedenog Pravilnika propisane su iznimke od obveze ispunjavanja pratećeg lista, a prateći list se, između ostalog, ne ispunjava kada korisnik javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada koji je fizička ili pravna osoba predaje pošiljku toga otpada davatelju javne usluge, kada fizička osoba (građanin) predaje otpad u sklopu usluge povezane s javnom uslugom te kada se pošiljka otpada ne predaje u posjed drugoj osobi.

Odredbama navedenog Pravilnika detaljnije je uređen informacijski sustav e-ONTO koji se sastoji od relacijske baze podataka i pripadajuće mrežne aplikacije, sadrži podatke o korisnicima, podatke propisane obrascima ONTO i ONTO-P te obrascem PL-O. Podaci se u sustav dostavljaju korištenjem mrežnog preglednika kojim se pristupa sučelju dostupnom na mrežnim stranicama e-ONTO-a i putem mrežnih servisa. Iz podataka unesenih u sustav e-ONTO izrađuju se odgovarajuća izvješća za Fond i ROO. Odredbama Pravilnika propisane su obveze osoba koja su ishodile dozvolu za gospodarenje otpadom, trgovaca otpadom, osoba koje su upisane u očevidnik reciklažnih dvorišta i prijevoznika otpada te davatelja javne usluge.

U razdoblju prije uspostave sustava e-ONTO Društvo je razvilo programsko rješenje Imperios koje je, između ostalog, koristilo za ispostavljanje dokumentacije i vođenje evidencija o otpadu. Od 2018., kada je postalo obveznik sustava e-ONTO, Društvo vodi evidencije o otpadu u sustavu e-ONTO, a sustav Imperios koristi kao pomoćno programsko rješenje.

Očevidnike o nastanku i tijeku otpada Društvo je vodilo na način da je u obrascu ONTO evidentiralo nastanak, predaju, preuzimanje i obradu otpada, a u obrascu ONTO-P evidentiralo je sakupljeni otpad u sklopu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i prijevoz otpada. Obrazac ONTO vođen je zasebno za kalendarsku godinu, lokaciju gospodarenja otpadom odnosno organizacijsku jedinicu te vrstu otpada prema Katalogu otpada. Obrazac ONTO-P vođen je kao jedinstveni dokument za svaku kalendarsku godinu i vrstu otpada prema Katalogu otpada. Nastanak, predaju, preuzimanje i obradu otpada u obrascu ONTO Društvo je vodilo za sljedeće lokacije gospodarenja otpadom: Podružnica Čistoća – skladište otpada na odlagalištu, Podružnica Čistoća – poslovni krug, Podružnica Čistoća – SOC Jakuševac, ZGOS – odlagalište i za reciklažna dvorišta.

Za potrebe obavljanja revizije odabran je revizijski uzorak i pregledana je dokumentacija i evidencije o otpadu za miješani komunalni otpad za 1. i 30. listopada 2019. te 1. i 30. listopada 2020. Utvrđeno je da obrasci ONTO i ONTO-P sadrže propisane podatke koji su pravilno uneseni (podaci o količini otpada uneseni su na temelju vaganja). Društvo ne preuzima miješani komunalni otpad od drugih davatelja javne usluge. Sakupljanje i dovoz miješanog komunalnog otpada na odlagalište Prudinec/Jakuševac obavlja se vozilima Društva u sklopu obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Pri dovozu otpada na odlagalište svaka pošiljka otpada se važe te se podaci o pošiljci izravno evidentiraju u sustavu e-ONTO. S obzirom na to da Društvo miješani komunalni otpad koji sakupi od korisnika javne usluge prevozi izravno na odlagalište kojim upravlja, ono nema obvezu ispunjavanja pratećih listova.

Očevidnik o nastanku i tijeku otpada za odlagalište Prudinec/Jakuševac sadrži propisane elemente za svaku pojedinačnu pošiljku otpada, odnosno podatke o datumu dovoza otpada, količini ulaza i izlaza otpada te oznaci načina ulaza i izlaza otpada i stanju otpada u kilogramima. U stupcu Napomena upisuje se garažni broj vozila koje je dovezlo pojedinu pošiljku otpada.

Prema izvještaju iz sustava e-ONTO Količina otpada po lokaciji, KB-u i načinu, u 2019. je na odlagalište Prudinec/Jakuševac odloženo ukupno 211 980,68 t miješanog komunalnog otpada, a u 2020. odloženo je 172 389,17 t.

Pregledom dokumentacije i evidencija o otpadu za odabrani revizijski uzorak za dva dana u listopadu 2019. i 2020. utvrđeno je da su sve pošiljke otpada primljene na odlagalište evidentirane u sustavu e-ONTO kao odložene.

U izvješću o obavljenim odvagama za 30. listopada 2019. evidentirane su 143 odvage ukupne mase 651,86 t. U očevidniku o nastanku i tijeku otpada za taj dan evidentiran je ulaz za 143 pošiljke otpada ukupne mase 621 440,00 kg. Pojedine odvage nisu evidentirane u obrascu ONTO pod ulazom otpada odnosno nema zapisa s tom količinom i garažnim brojem. U obrascu ONTO evidentiran je izlaz otpada za 144 pošiljke otpada ukupne mase 652,56 t, što odgovara zbroju mase koju je predalo Društvo i jedne pošiljke otpada koju je predala Podružnica Zrinjevac. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, sustav e-ONTO ponekad ne prenese sve ulaze otpada na točno određeni dan, ali se izlaz otpada (oznaka IO-D1) u potpunosti slaže s ulazom evidentiranim u izvješću obavljenim odvagama.

Prema izvješću o obavljenim odvagama za 1. listopada 2020., evidentirano je 118 pošiljki miješanog komunalnog otpada ukupne mase 478,38 t. U očevidniku o nastanku i tijeku otpada evidentirano je 115 pošiljki otpada ukupne mase 479 230,00 kg kao ulaz otpada, dok je kao izlaz otpada evidentirano 118 pošiljki otpada ukupne mase 478 380,00 kg, što odgovara količini prema izvješću o obavljenim odvagama i količini evidentiranoj kao odloženoj za taj dan u izvještaju Količina otpada po lokaciji, KB-u i načinu.

Nadalje, pregledana je dokumentacija i evidencije o otpadu za odabrani revizijski uzorak za otpad ključnog broja 19 12 12 s nazivom otpada ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada, koji nije naveden pod 19 12 11*. Radi se o otpadu koji preostaje nakon mehaničke obrade komunalnog otpada (u pravilu razvrstavanja pojedinih sastavnica komunalnog otpada koje se odvojeno prikupljaju, odnosno papira i kartona, plastike, električne i elektroničke opreme i drugog) i čiji se sastojci ne mogu komercijalno upotrijebiti te se predaju Društvu na odlaganje. Pregledani su ONTO očevidnici, popis pratećih listova iz sustava e-ONTO, prateći listovi za listopad 2019. i listopad 2020. te izvješće o obavljenim odvagama. Prema izvješću o obavljenim odvagama za listopad 2019., na odlagalište Prudinec/Jakuševac zaprimljeno je 99 pošiljki otpada ukupne mase 1 491 680,00 kg.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, predavatelji otpada prije dovoza otpada na odlagalište kreiraju prateći list u aplikaciji e-ONTO (ePL-O), dok vozači koji dovoze otpad u kamionu imaju ručno popunjen prateći list na obrascu PL-O.

Utvrđeno je da su prateći listovi sadržavali propisane podatke, uključujući okvirnu težinu pošiljke otpada. Nakon obavljenog vaganja, djelatnik odlagališta upisuje točnu količinu otpada u obrazac ePL-O te ispunjava i zaključava svoj dio obrasca, odnosno elektroničkim putem ovjerava preuzimanje otpada. Zaključavanju se u pravilu pristupa na dan dovoza ili sljedeći dan. Društvo je nakon vaganja i preuzimanja otpada ovjerilo prateće listove u papirnatom obliku. Svi prateći listovi pojedinačno su evidentirani u sustavu e-ONTO kao ulaz otpada. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, prateći listovi za sve ključne brojeve otpada, osim miješanog komunalnog otpada, ručno se zaključavaju u sustavu e-ONTO, nakon čega bi sustav trebao automatski kreirati izlaz.

U listopadu 2020. su u popisu pratećih listova iz sustava e-ONTO evidentirana dva prateća lista ukupne mase 14 550,00 kg. Prema zbirnom izvješću s vage za listopad 2020., na odlagalište je zaprimljena jedna pošiljka otpada mase 7 890,00 kg s uredno ispunjenim i ovjerenim pratećim listom. Druga pošiljka otpada mase 6 660,00 kg predana je na odlaganje u rujnu 2020., a evidentirana je u listopadu, jer je predavatelj tada zaključao ePL-O te se taj dovoz u izvještajima prikazuje u listopadu. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, u 2019. i 2020. nije bilo nedovršenih pratećih listova za otpad primljen na odlagalište te je sav otpad evidentiran u sustavu e-ONTO. Nedovršeni prateći listovi u 2019. i 2020. odnose se na dovoze koji su odbijeni biti primljeni na odlaganje. Ovakve slučajeve ne zaključava odlagatelj, a u sustav e-ONTO unosi se napomena da je pošiljka odbijena.

Društvo je ustrojilo odnosno vodilo očevidnike o nastanku i tijeku otpada za sva reciklažna dvorišta kojima upravlja, u kojima su evidentirani podaci o sakupljenim i predanim količinama otpada oporabiteljima ili na skladište otpada kojim upravlja Društvo. Očevidnici o nastanku i tijeku otpada za reciklažna dvorišta tijekom 2019. i 2020. sadrže propisane podatke.

Tijekom obavljanja revizije pregledana je dokumentacija i evidencije o otpadu za reciklažno dvorište Dubrava za 2019. i 2020. Pregledani su godišnji izvještaji iz sustava e-ONTO Količina otpada po lokaciji, KB-u i načinu za 2019. i 2020., očevidnici o nastanku i tijeku otpada za 2019. i 2020. te prateći listovi za ključne brojeve otpada 15 01 01, 15 01 02 i 20 01 02 za listopad 2019. i 15 01 01 i 15 01 02 za listopad 2020. Prateći listovi za navedene ključne brojeve otpada evidentirani su u sustavu e-ONTO. Društvo je navedeni otpad, osim 20 01 02 koji je predalo oporabitelju, prevozilo na lokaciju Skladište otpada na odlagalištu, odnosno na drugu lokaciju kojom upravlja, pri čemu je u pratećim listovima Društvo naznačeno kao pošiljatelj i primatelj u skladu s odredbom Pravilnika o gospodarenju otpadom. Prateće listove za otpad koji se prevezio na lokaciju Skladište otpada na odlagalištu potpisali su zaposlenici Društva (osoba koja je predala otpad i prijevoznik), čime je ovjerena točnost podataka u pratećim listovima. Prateći list za otpad predan oporabitelju ovjeren je potpisom zaposlenika Društva te potpisom i pečatom preuzimatelja i prijevoznika. Društvo nije dostavilo pripadajuće vagarinke.

U reciklažnim dvorištima prateće listove ispunjavali su djelatnici zaduženi za rad na navedenim lokacijama te su imali potrebna ovlaštenja Društva. Prema uputama za rad reciklažnih dvorišta iz 2022., za svaku izlaznu vrstu otpada ispunjava se otpremnica i odgovarajući prateći list za otpad (obrazac PL-O). Prateći list za otpad ispunjava tehničar na reciklažnom dvorištu, sakupljač/prijevoznik i obrađivač. Prateći list mora biti u potpunosti ispunjen i ovjeren. Uz otpremnicu i prateći list obvezno je priložiti vagarinke.

Tijekom revizije su podaci iz sustava e-ONTO uspoređeni s podacima prijavljenim u bazu ROO. Prema izvještaju Količina otpada po lokaciji, KB-u i načinu za 2019., u reciklažnom dvorištu Dubrava sakupljeno je 2 446 854,00 kg otpada, a izlaz je 2 462 964,00 kg. U bazi ROO prijavljeno je ukupno 2 447,284 t sakupljenog otpada. Za većinu ključnih brojeva otpada podaci iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada o ulazu i izlazu otpada i podaci prijavljeni u bazu ROO su jednaki.

Kod ključnih brojeva kod kojih je utvrđena razlika zatraženo je obrazloženje odgovorne osobe Društva. U obrazloženju se navodi da je do razlike došlo zbog toga što pojedini prateći listovi nisu bili upisani u sustav jer ih je oporabitelj dostavio izvan roka od 30 dana, a ovjereni su u papirnatom obliku te se smatraju važećim i njihova je količina uključena u ROO. U nekim slučajevima je početkom godine došlo do inicijalne korekcije stanja iz prethodne godine, a pri sastavljanju propisanih obrazaca za ROO za 2019. i 2020. podaci koji se odnose na inicijalne korekcije iz prethodnih godina nisu uneseni u obrasce. Nadalje, kod jednog ključnog broja utvrđena je razlika koja se, prema obrazloženju, dogodila zbog jednog pratećeg lista koji je unesen u sustav, ali ga nisu potvrdili svi sudionici u lancu gospodarenja otpadom te ga je sustav prebacio u status „nedovršen” i jednog pratećeg lista koji oporabitelj nije potvrdio u sustavu unutar roka, a s obzirom na to da je Društvo imalo ovjeren papirnat prateći list, količina je prijavljena u ROO.

Društvo je ustrojilo i vodilo očevidnik o nastanku i tijeku otpada prijevoznika otpada za svaki ključni broj otpada za mobilna reciklažna dvorišta kojima upravlja. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, svaka lokacija na kojoj je postavljeno mobilno reciklažno dvorište upisana je u registar lokacija u sustavu e-ONTO. U obrascu ONTO-P bilježi se svaki ulaz i izlaz otpada te polazište i odredište otpada. Pravilnikom o gospodarenju otpadom iz 2017. bilo je propisano da se Očevidnik o nastanku i tijeku otpada vodi putem obrasca ONTO-P za potrebe vođenja podataka o prijevozu otpada, javnoj usluzi prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i za postupak sakupljanja otpada mobilnim reciklažnim dvorištem. ONTO-P vodi se kao jedinstveni dokument za pravnu ili fizičku osobu – obrtnika, kalendarsku godinu i vrstu otpada. Pravilnikom o gospodarenju otpadom iz 2020. propisano je da je osoba upisana u očevidnik reciklažnih dvorišta koja upravlja mobilnim reciklažnim dvorištem dužna voditi e-ONTO za svako mobilno reciklažno dvorište, za jedinicu lokalne samouprave i za sve vrste otpada kojima gospodari u mobilnom reciklažnom dvorištu.

Tijekom obavljanja revizije pregledana je dokumentacija i evidencije o otpadu za otpad ključnog broja 20 01 11 tekstil na lokaciji Skladište otpada na odlagalištu za 2019. i 2020. Pregledani su očevidnici o nastanku i tijeku otpada, prateći listovi za otpad koji je Društvo predalo oporabitelju i dokumenti o vaganju (vagarinke). U očevidniku o nastanku i tijeku otpada za 2019. evidentirano je 72 280,00 kg otpadnog tekstila, koji je Društvo sakupilo putem reciklažnih dvorišta, mobilnih reciklažnih dvorišta i spremnika na javnoj površini, dok je u očevidniku za 2020. evidentirano 45 400,00 kg otpadnog tekstila. Sakupljeni otpad Društvo je predalo oporabitelju te su za svaku pošiljku otpada ispostavljeni prateći listovi u sustavu e-ONTO. Prateći listovi sadržavali su propisane podatke. Količina otpada utvrđena je vaganjem, a vagarinke su priložene uz prateće listove. Pojedini dokumenti o vaganju nisu ovjereni potpisom zaposlenika Društva (vozača kamiona) koji su dovezli otpad na vaganje. Količina otpada evidentirana u očevidnicima o nastanku i tijeku otpada za 2019. i 2020. jednaka je količini otpada u izvještaju iz sustava e-ONTO Količina otpada po lokaciji, KB-u i načinu i količini otpada prijavljenoj u ROO.

Za potrebe obavljanja revizije Društvo je dostavilo broj izrađenih pratećih listova u 2019. i 2020. po ključnim brojevima otpada te broj nedovršenih pratećih listova na lokaciji Skladište otpada na odlagalištu za koje je izdana dozvola za gospodarenje otpadom. Prema podacima Društva, u 2019. izrađeno je 44 976, a u 2020. 65 625 pratećih listova. Podaci o broju pratećih listova ne uključuju dovoze s reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta, osim u dijelu kada je otpad s njih išao na skladište otpada. S obzirom na to da Društvo nema obvezu ispunjavanja pratećih listova za miješani komunalni otpad, dostavilo je broj zapisa u obrascu e-ONTO-P koji odgovara broju odvoza otpada. U 2019. bilo je 48 611, a u 2020. ukupno 40 550 odvoza otpada. U 2019. bilo je 155, a u 2020. ukupno 267 nedovršenih pratećih listova.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, nedovršeni prateći listovi odnose se na one koje preuzimatelj nije stornirao i čekaju storniranje ili na dvostruko upisane prateće listove, pri čemu preuzimatelj potvrdi jedan upis, a drugi ostane nedovršen. Nadalje, ako prateći list nisu potvrdili svi sudionici u lancu gospodarenja otpadom unutar predviđenog roka, sustav ih početkom sljedeće godine prebacuje u status nedovršen. Prateći listovi koji u Društvo stignu nakon 30 dana upisuju se u sustav e-ONTO putem korekcije.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, pri odvozu otpada s lokacije Skladište otpada na odlagalištu pojedini prateći listovi izdaju se u papirnatom obliku i naknadno se upisuju u e-ONTO, dok se za sve tražene ključne brojeve otpada koje Društvo prevozi ovlaštenim oporabiteljima izdaju elektronički prateći listovi (npr. za drvo, gume, metal, staklo i drugo). Sav otpad važe se na lokaciji, a ovisno o ključnom broju otpada i kod preuzimatelja.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva za lokaciju ZGOS – odlagalište, Društvo je tijekom 2019. imalo poteškoća sa sustavom e-ONTO s obzirom na to da je aplikacija bila nova i značajan broj radnji nije bilo moguće obavljati, o čemu je obavještavalo Ministarstvo i zatražilo pomoć. Dio primjedbi odnosio se na rubriku Izvještaji iz koje nije bilo moguće dobiti točne izvještaje o količinama otpada na lokaciji. Društvo je zaključilo da je točnije izvješće iz sustava e-ONTO izlistati kroz ePL-o ili e-ONTO obrasce iz kojih su vidljive unesene korekcije, jer u svakom izvještaju koji se izlista iz aplikacije e-ONTO iz rubrike Izvještaji postoji napomena „količine iskazane u ovom izvještaju mogu se promijeniti tijekom vremena zbog akcija korisnika”. Pojavio se i problem kod unosa količina za pojedine vrste otpada, što je Društvo prema uputama Ministarstva riješilo putem korekcije.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav gospodarenja otpadom služi u nadzoru provedbe i upravljanjem sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i sastavni je dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša, a između ostalog, sadrži podatke o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Strukturu, sadržaj, dostupnost podataka i način rada informacijskog sustava propisuje ministar pravilnikom.

Na temelju Zakona o zaštiti okoliša, nadležni ministar donio je Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 87/15), kojim je utvrđen obvezni sadržaj i način vođenja ROO, obveznici dostave podataka u ROO, način, metodologija i rokovi prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama odnosno ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podaci o onečišćivaču, operateru postrojenja, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavještavanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka koji se dostavljaju i vode u registru, rok čuvanja očevidnika iz kojih su dostavljeni podaci, obavljanje stručnih poslova vođenja ROO-a te drugo. U siječnju 2022. donesen je Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 3/22). Pojmovi koji se koriste u Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša imaju jednako značenje kao pojmovi koji se koriste u Zakonu o zaštiti okoliša.

Prema odredbama Zakona o zaštiti okoliša, onečišćivač je svaka fizička i pravna osoba, koja posrednim ili neposrednim djelovanjem, ili propuštanjem djelovanja uzrokuje onečišćavanje okoliša, a operater je pravna ili fizička osoba koja u skladu s posebnim propisom obavlja ili nadzire gospodarsku djelatnost na temelju dozvole, drugog odobrenja, upisa u registar ili u drugu javnu evidenciju, uključujući upravljanje radom ili nadzor postrojenja. Prema odredbama Pravilnika o registru onečišćivanja okoliša, obveznik dostave podataka je operater i odgovorna osoba organizacijske jedinice koja obavlja djelatnosti (Prilog 1.) uslijed kojih dolazi do ispuštanja i/ili prijenosa onečišćujućih tvari u okoliš i/ili nastanka odnosno gospodarenja otpadom, a organizacijska jedinica je bilo koji dio u organizacijskoj strukturi operatera koja u svojem sastavu ima jedno ili više postrojenja koja se nalaze na istoj lokaciji, a uslijed čije djelatnosti dolazi do ispuštanja i prijenosa izvan mjesta nastanka onečišćujućih tvari u okoliš ili čijom djelatnošću nastaje otpad odnosno gospodari otpadom.

U Prilogu 1. dan je Popis djelatnosti pri kojima dolazi do ispuštanja i/ili prijenosa onečišćujućih tvari, određene su njihove šifre i kapaciteti, a za gospodarenje otpadom određena je šifra 07 00 00.

Prema odredbama navedenog Pravilnika, obveznik dostave podataka dužan je nadležnom tijelu, između ostalog, dostaviti podatke o obavljanju djelatnosti oporabe odnosno zbrinjavanja otpada te obavljanju djelatnosti sakupljanja otpada, pružanju javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, radu reciklažnog dvorišta uključujući i rad mobilnog reciklažnog dvorišta te obavljanju djelatnosti trgovanja otpadom postupkom trgovanjem otpadom na malo.

Prema odredbama navedenog Pravilnika, podaci o otpadu unose se u Obrazac NO – Nastanak otpada, Obrazac SO – Sakupljanje otpada i Obrazac OZO – Oporaba/zbrinjavanje otpada, a obrasci se dostavljaju elektroničkim putem nadležnom tijelu do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

U skladu s odredbama navedenog Pravilnika, Društvo je tijekom 2019. i 2020. na temelju podataka o količinama, vrstama i tokovima otpada iz Očevidnika o nastanku i tijeku otpada, u propisanom roku dostavilo obrasce u Registar onečišćavanja okoliša. Obrasci su dostavljeni zasebno po lokacijama odnosno za sjedište Društva (Podružnica Čistoća – poslovni krug), Podružnica Čistoća – SOC Jakuševac, Podružnica Čistoća – skladište otpada na odlagalištu, odlagalište Prudinec/Jakuševac (bivša Podružnica ZGOS), deset reciklažnih dvorišta i mobilna reciklažna dvorišta. Količine svih vrsta otpada utvrđene su vaganjem.

U tablici broj 4 daju se podaci o količini sakupljenog otpada u okviru javne usluge, prema načinu sakupljanja u 2019. i 2020., prema podacima Društva.

Tablica broj 4

Sakupljeni otpad u okviru javne usluge, prema načinu sakupljanja u 2019. i 2020.

Redni broj	Način sakupljanja otpada	Obrazac za dostavu podataka o otpadu	Sakupljeno u 2019. (u t)			Sakupljeno u 2020. (u t)		
			Komunalni otpad	Druge vrste otpada	Ukupno	Komunalni otpad	Druge vrste otpada	Ukupno
	1	2	3	4	5 (3 + 4)	6	7	8 (6 + 7)
1.	Kod korisnika javne usluge i putem spremnika na javnim površinama	SO-1	239 300,893	0,000	239 300,893	244 539,411	0,000	244 539,411
2.	Mobilna reciklažna dvorišta	SO-3-1	6 023,944	3 686,970	9 710,914	8 019,859	4 498,950	12 518,809
3.	Reciklažna dvorišta	SO-3-2	12 966,933	6 922,340	19 889,273	14 657,495	7 682,840	22 340,335
Ukupno			258 291,770	10 609,310	268 901,080	267 216,765	12 181,790	279 398,555

Prema prilogima uz Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša, odnosno uputama za popunjavanje Obrascu SO-1, ovaj obrazac je dio Obrascu SO, koji popunjava davatelj javne usluge, a u tablicu se unose ključni brojevi otpada iz skupine 20 i podskupine 15 01 iz Kataloga otpada. Podaci iz Obrascu SO-1 nalaze se u Prilogu 1.

Iskazani podaci u Obrascu SO-1 odnose se na otpad koji je u okviru javne usluge sakupljen na obračunskom mjestu korisnika javne usluge i otpad sakupljen u spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada na javnim površinama. U 2019. je na obračunskom mjestu korisnika javne usluge i iz spremnika na javnim površinama sakupljeno ukupno 239 300,893 t komunalnog otpada, od čega je miješani komunalni otpad 200 923,600 t ili 84,0 %. U 2020. sakupljeno je 244 539,411 t komunalnog otpada, od čega je miješani komunalni otpad 172 224,500 t ili 70,4 %. Sav komunalni otpad sakupljen u okviru javne usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge i u spremnicima na javnim površinama upućen je na neki od postupaka oporabe, osim miješanog komunalnog otpada koji je upućen na odlaganje na odlagalište otpada Prudinec/Jakuševac.

Podaci o odvojeno prikupljenom otpadu u reciklažnim dvorištima i mobilnim reciklažnim dvorištima iskazani su na obrascima SO-3-1 i SO-3-2 za 2019. i 2020., koje je Društvo dostavilo u ROO. Podaci se odnose na odvojeno prikupljeni komunalni otpad i ostali odvojeno prikupljeni otpad. Podaci iz obrazaca SO-3-1 i SO-3-2 nalaze se u Prilogu 2 i 3.

U 2020. je u jedanaest reciklažnih dvorišta sakupljeno ukupno 22 340,335 t otpada, što je 2 451,062 t ili 12,3 % više nego u 2019. Količine sakupljenog otpada povećane su u 2020. u odnosu na 2019. u sedam od deset reciklažnih dvorišta. Osim toga, u 2020. započelo je s radom reciklažno dvorište Sesvete Jelkovec.

U mobilnim reciklažnim dvorištima je u 2020. sakupljeno ukupno 12 518,809 t otpada, što je 2 807,895 t ili 28,9 % više nego u 2019.

Društvo je za 2019. i 2020. u ROO dostavilo podatke o otpadu sakupljenom izvan javne usluge (Obrazac SO-2). Organizacijska jedinica Podružnica Čistoća – skladište otpada na odlagalištu je u 2019. izvan javne usluge sakupila 23 753,278 t otpada, od čega se na komunalni otpad odnosi 20 467,566 t. U 2020. sakupila je 28 274,609 t otpada, od čega se 16 701,969 t odnosi na komunalni otpad. Najveće količine komunalnog otpada odnose se na glomazni otpad, biorazgradivi otpad i ostatke od čišćenja ulica, a u 2019. i na drvo koje nije navedeno pod 20 01 37* čija je povećana količina, prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, rezultat boljeg sortiranja glomaznog otpada te uklanjanja uskladištenog otpada tijekom sanacije požarišta u 2019.

Društvo je za 2019. i 2020. u ROO dostavilo podatke o nastanku otpada (Obrazac NO). Organizacijska jedinica Podružnica Čistoća – poslovni krug prijavila je za 2019. ukupno 7 719,527 t nastalog otpada, od čega se na komunalni otpad odnosi 7 578,489 t. U 2020. prijavila je 8 429,285 t otpada, od čega se na komunalni otpad odnosi 7 623,292 t. Najveći dio komunalnog otpada čine biorazgradivi otpad, ostaci od čišćenja ulica i glomazni otpad koje organizacijska jedinica Podružnica Čistoća – poslovni krug sakuplja u okviru obavljanja djelatnosti čišćenja i održavanja javnih površina. Sakupljene količine predaje organizacijskoj jedinici Podružnica Čistoća – skladište otpada na odlagalištu. Navedene vrste otpada organizacijska jedinica poslovni krug prijavljuje u Obrascu NO (u skladu s uputama Ministarstva), a organizacijska jedinica skladište otpada na odlagalištu te količine prijavljuje u Obrascu SO-2. Organizacijska jedinica skladište otpada na odlagalištu prijavila je u 2019. ukupno 17 632,496 t nastalog otpada, od čega 17 587,716 t komunalnog otpada. Najveći dio od 15 589,686 t otpada nastao je postupkom obrade na lokaciji, odnosno postupkom ručnog sortiranja glomaznog otpada. U 2020. nije prijavljen nastali otpad, nego je prijavljena količina od 30,680 t otpada (zemlja i kamenje koji sadrže opasne tvari i komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način) na stanju privremenog skladišta početkom godine koja je tijekom godine predana na zbrinjavanje dvjema tvrtkama.

U organizacijskoj jedinici SOC Jakuševac u 2019. nastalo je ukupno 670,160 t otpada, od čega je 56,480 t komunalnog otpada (plastika). U 2020. nastalo je 923,002 t otpada, od čega je 130,962 t komunalnog otpada (plastika). Podružnica ZGOS prijavila je u 2020. nastanak 4,480 t plastične ambalaže koja je nastala postupkom obrade na lokaciji, odnosno sortiranjem iz miješanog komunalnog otpada, dok za 2019. nije prijavila nastanak otpada.

U tablici broj 5 daju se podaci o preuzetim količinama otpada na odlagalište Prudinec/Jakuševac za 2019. i 2020., prema obrascu OZO.

Tablica broj 5

Podaci o preuzetim količinama otpada na odlagalište Prudinec/Jakuševac
za 2019. i 2020.

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	Preuzeto u godini u t		Indeks 2020./2019.
			2019.	2020.	
	1	2	3	4	5 (4/3 * 100)
I.	Preuzeto u izvještajnoj godini				
1.	19 03 05	stabilizirani otpad koji nije naveden pod 19 03 04*	103,260	0,000	-
2.	19 05 99	otpada koji nije specificiran na drugi način	27,420	51,120	186,4
3.	19 10 06	ostale frakcije koje nisu navedene pod 19 10 05*	0,000	498,960	-
4.	19 12 12	ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada, koji nije naveden pod 19 12 11*	14 437,600	17 040,760	118,0
5.	20 03 01	miješani komunalni otpad	212 001,910	172 389,170	81,3
Ukupno I.			226 570,190	189 980,010	83,9
II.	Postupanje s otpadom				
1.		Odlaganje (D1)	226 570,190	189 975,530	83,8
2.		Sortiranje i razvrstavanje otpada (R12)	0,000	4,480	-

Prema podacima iskazanim u tablici broj 5, na odlagalište Prudinec/Jakuševac je u 2019. ukupno preuzeto i odloženo 226 570,190 t otpada četiri ključna broja otpada (miješani komunalni otpad i tri ključna broja iz grupe 19). Miješani komunalni otpad čini 93,6 % ukupno preuzetog otpada. U 2020. ukupno je preuzeto 189 980,010 t otpada, što je 16,1 % manje u odnosu na 2019. Odloženo je 189 975,530 t, a 4,48 t izdvojeno je iz preuzete količine miješanog komunalnog otpada postupkom R 12. U 2020. miješani komunalni otpad čini 90,7 % ukupno preuzetog otpada, a ostatak od 9,3 % odnosi se na tri ključna broja iz grupe 19. Za sve vrste otpada preuzeta je manja količina otpada u odnosu na količinu utvrđenu dozvolom za gospodarenje otpadom.

U 2020. na odlagalište je odloženo 189 975,53 t, što je 36 594,660 t ili 16,2 % manje nego u 2019. Od ukupno odložene količine otpada, najveća količina odnosi se na otpad ključnog broja otpada 20 03 01, odnosno miješani komunalni otpad. U 2019. odloženo je 212 001,910 t, što čini 93,6 % ukupno odloženog otpada u 2019., a u 2020. odloženo je 172 384,690 t ili 90,7 % ukupno odloženog otpada.

Podaci dostavljeni na propisanim obrascima u ROO u najvećem dijelu, osim nedostataka opisanih u izvješću, odgovaraju evidencijama o otpadu koje Društvo vodi u Očevidniku o nastanku i tijeku otpada i dostavljaju se u ROO prema uputama koje su objavljene na mrežnim stranicama Ministarstva.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, osoba koja upravlja odlagalištem dužna je Ministarstvu dostaviti podatke o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište na propisanim obrascima dva puta godišnje u roku od 30 dana od isteka polugodišta. Sadržaj i izgled obrasca te način određivanja mase biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište propisani su odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom. U Obrascu OOO se, osim podataka o količini odloženog biorazgradivog komunalnog otpada, iskazuju i podaci o količini odloženog ostalog biorazgradivog otpada. Udjel biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu određuje se analizom komunalnog otpada ili primjenom koeficijenta propisanih Dodatkom XIII Pravilnika, a podaci o masi biorazgradivog otpada odloženog na odlagalište dostavljaju se na obrascu iz Dodatka XIV Pravilnika (Obrazac OOO) do 30. srpnja i 30. siječnja za prethodno polugodište. Obrazac OOO i upute za njegovo popunjavanje objavljene su na mrežnim stranicama Ministarstva. Podaci se dostavljaju elektroničkim putem u bazu podataka Centralni sustav upravljanja informacijama o odlagalištima (CSUIO).

Odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, koji je bio na snazi od 7. prosinca 2017. do 23. srpnja 2020. te se primjenjivao za 2019., način izračuna mase biorazgradivog otpada u odloženom otpadu nije bio propisan, a za izračun su korištene upute koje je Ministarstvo objavilo na svojim mrežnim stranicama u svrhu popunjavanja Obrasca OOO, pod nazivom Upute za određivanje količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na odlagališta (za otpad iz grupe 20 i podgrupe 15 01 iz Kataloga otpada), a za sav drugi otpad koji sadrži biorazgradivu komponentu Upute za određivanje količina odloženog ostalog biorazgradivog otpada na odlagališta. Odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, odnosno Dodatkom XIII, propisan je samo način izračuna mase biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, dok za sav drugi otpad koji sadrži biorazgradivu komponentu način izračuna Pravilnikom nije propisan te su za izračun biorazgradive komponente i u 2020. korištene prethodno navedene Upute za određivanje količina odloženog ostalog biorazgradivog otpada na odlagališta.

Za potrebe usporedbe podataka iz polugodišnjih obrazaca OOO (podaci o odlaganju iskazuju se za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja i od 1. srpnja do 31. prosinca) s iskazanim podacima u Obrascu OZO koji se dostavlja u ROO jednom godišnje i u kojem se iskazuju godišnji podaci, Državni ured za reviziju sastavio je izračun godišnjih količina odloženog otpada i količina biorazgradive komponente na način da su podaci o količinama odloženog otpada te podaci o količini biorazgradive komponente iz polugodišnjih obrazaca OOO zbrojeni i svedeni na godišnju razinu.

U tablici broj 6 daju se podaci o masi biorazgradivog otpada odloženog na odlagalište Prudinec/Jakuševac u 2019. i 2020., prema podacima iz obrazaca OOO svedenim na godišnju razinu.

Tablica broj 6

Podaci o masi biorazgradivog otpada odloženog na odlagalište Prudinec/Jakuševac u 2019. i 2020.

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	Ukupno odložena količina otpada u t		Količina biorazgradive komponente u t	
			2019.	2020.	2019.	2020.
	1	2	3	4	5	6
I.	Količine odloženog biorazgradivog komunalnog otpada					
1.	20 03 01	miješani komunalni otpad	212 001,910	172 389,170	136 308,233	106 344,225
	Ukupno I.		212 001,910	172 389,170	136 308,233	106 344,225
II.	Količine odloženog ostalog biorazgradivog otpada					
1.	19 03 05	stabilizirani otpad koji nije naveden po 19 03 04*	103,260	-	20,025	-
2.	19 05 99	otpada koji nije specificiran na drugi način	27,420	51,120	2,236	21,975
3.	19 10 06	ostale frakcije koje nisu navedene pod 19 10 05*	-	498,960	-	214,453
4.	19 12 12	ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada, koji nije naveden pod 19 12 11*	14 437,600	17 040,760	4 702,277	7 326,738
	Ukupno II.		14 568,280	17 590,840	4 724,538	7 563,166
	Sveukupno (I. + II.)		226 570,190	189 980,010	141 032,771	113 907,391

Prema podacima iskazanim u tablici broj 6, na odlagalište Prudinec/Jakuševac je u 2019. odloženo 141 032,771 t, a u 2020. ukupno 113 907,391 t biorazgradivog otpada, što je za 27 125,380 t ili 19,2 % manje nego u 2019.

Društvo od 2019. provodi morfološku analizu odloženog otpada s određivanjem biorazgradive komponente. Provedenim analizama određen je morfološki sastav otpada koji se odlaže na odlagalište Prudinec/Jakuševac, odnosno udjel pojedine sastavnice otpada po pojedinoj frakciji, izračun proizvodnje odlagališnog plina iz odloženog otpada tijekom godina te biorazgradivost odloženog otpada. U Obrascu OOO za prvo polugodište 2019. Društvo je masu biorazgradivog otpada utvrdilo izračunom primjenom udjela propisanih Dodatkom XIII Pravilnika o gospodarenju otpadom, odnosno koeficijenata utvrđenih uputama Ministarstva, pri čemu je utvrdilo količinu biorazgradive komponente za miješani komunalni otpad, a za ostale tri vrste otpada koeficijent je bio nula. U Obrascu OOO za drugo polugodište 2019. Društvo je za izračun količine biorazgradive komponente koristilo koeficijente određene analizom sastava odloženog otpada, i to 0,635 za miješani komunalni otpad i 0,430 za ostale tri vrste otpada. Navedene koeficijente Društvo je koristilo pri ispunjavanju Obrasca OOO za prvo polugodište 2020., dok je za drugo polugodište 2020. koristilo koeficijente određene analizom sastava odloženog otpada koja je provedena u 2020., i to 0,6002 za miješani komunalni otpad i 0,4298 za ostale vrste otpada.

Usporedbom podataka o količini preuzetog otpada na odlagalište Prudinec/Jakuševac iz Obrasca OZO i podataka o količini odloženog otpada iz tablice broj 5 (Obrazac OOO), vidljivo je da se u 2019. i 2020. radi o istoj ukupnoj količini otpada (226 570,190 t u 2019. i 189 980,010 t u 2020.). U Obrascu OOO za 2020. je kao odloženi otpad iskazano i 4,480 t miješanog komunalnog otpada, koji je prema Obrascu OZO u 2020. upućen na postupak R 12, a radi se o količini koja je izdvojena iz miješanog komunalnog otpada postupkom R 13. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, navedena promjena prijavljena je Ministarstvu koje je provelo ispravak u Obrascu OOO i umanjilo količinu ukupno odloženog i odloženog miješanog komunalnog otpada.

Podatke iz Obrasca OOO Ministarstvo koristi za sastavljanje izvješća pod nazivom Pregled podataka o odlaganju i odlagalištima otpada koja se objavljuju za svaku kalendarsku godinu, a podaci se koriste i za izradu međunarodnih i nacionalnih izvješća o stanju odlagališta i odlaganju otpada.

Nadzor postupanja s komunalnim otpadom

Prema odredbama članka 89. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, podnositelj zahtjeva za ishodenje dozvole za gospodarenje otpadom dužan je imenovati osobu odgovornu za gospodarenje otpadom koja udovoljava propisanim uvjetima u pogledu stručne spreme i radnog iskustva na poslovima gospodarenja otpadom. Imenovana osoba odgovorna je za gospodarenje otpadom i dužna je obavljati poslove propisane Pravilnikom o gospodarenju otpadom. Prema odredbama članaka 16. i 17. Pravilnika o gospodarenju otpadom, osoba odgovorna za gospodarenje otpadom dužna je provoditi upravljački nadzor obavljanja svih postupaka gospodarenja otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom, osigurati vođenje evidencije te praćenje i provedbu plana postupanja u slučaju izvanrednih događaja, primijeniti upute za rad iz Elaborata i pratiti njihovo provođenje, provoditi unutarnji nadzor provedbe mjera onemogućavanja pristupa neovlaštenim osobama i čišćenja rasutog ili razlivenog otpada te provoditi i nadgledati vođenje Očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Ako se djelatnost gospodarenja otpadom obavlja u građevinama ili dijelovima građevina koje se nalaze na različitim lokacijama, ista fizička osoba može biti imenovana za odgovornu osobu za upravljački nadzor na svim lokacijama na kojima pravna ili fizička osoba – obrtnik obavlja djelatnost gospodarenja otpadom.

Društvo je za 2019. i 2020. imenovalo osobu odgovornu za gospodarenje otpadom u Društvu te zamjenika. Također, Podružnica ZGOS imenovala je osobu odgovornu za gospodarenje otpadom i zamjenika za odlagalište Prudinec/Jakuševac. Prema odredbama Zakona o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021., Društvo više nema obvezu imenovati odgovornu osobu za gospodarenje otpadom.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, odluka o imenovanju odgovorne osobe za gospodarenje otpadom donosi se samo za lokacije na kojima se obavlja gospodarenje otpadom za koje je ishodenja dozvola za gospodarenje otpadom. U 2019. i 2020. Društvo je imalo dozvolu za lokaciju na adresi Sajmišna cesta 12 bb u Zagrebu. Također, navedenu dozvolu imala je i Podružnica ZGOS, koja je imala svoju odgovornu osobu. Osoba odgovorna za gospodarenje otpadom u Društvu nije obavljala nadzor, dok je u Podružnici ZGOS na odlagalištu Prudinec/Jakuševac obavljala nadzor.

Obveze i odgovornosti zaposlenika Društva, odnosno zaposlenika koji obavljaju poslove gospodarenja otpadom u Društvu (voditelj sustava kvalitete i zaštite okoliša, referent zaštite okoliša, voditelj informatičkog sustava, zaposlenici koji rade na obračunu i naplati ugovorne kazne, zaposlenici koji rade na reciklažnom dvorištu te na odvozu otpada i drugi zaposlenici koji obavljaju poslove gospodarenja otpadom) utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva.

Imenovane osobe odgovorne za gospodarenje otpadom provode upravljački nadzor svih postupaka u vezi s gospodarenjem otpadom, prema dozvoli za gospodarenje otpadom te uputama za rad iz Elaborata gospodarenja otpadom, koji je izradila ovlaštena stručna osoba, a u kojem su opisane metode nadzora tehnoloških procesa pri sakupljanju i odlaganju otpada. Elaborat gospodarenja otpadom sadrži i upute za rad koje se odnose na način obveznog postupanja zaposlenika pri obavljanju tehnoloških procesa. U Elaboratu su dane metode obavljanja tehnoloških procesa, obveze praćenja emisija te sigurnosno-preventivne mjere.

Prema uputama iz Elaborata, metode obavljanja tehnoloških procesa dane su za sljedeće postupke: prikupljanje otpada, prihvata otpada, skladištenje otpada, priprema prije uporabe ili zbrinjavanja, skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka uporabe te recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala – aerobno kompostiranje. Uz svaki postupak daje se popis uređaja i opreme za izvođenje metode te pretvorbe kroz tehnološki proces (ključni broj otpada koji ulazi i izlazi iz procesa).

Za tehnološki postupak prikupljanja otpada određeno je da otpad nastao održavanjem zelenih površina i parkova Grada Zagreba Društvo vozilima doprema do građevine za gospodarenje otpadom. Prije svakog utovara otpad se pregledava. Nadzor se provodi na način da se vozilo s kojim se sakuplja otpad redovno održava, o čemu se vodi pisana dokumentacija. Pri preuzimanju otpada osposobljena i odgovorna osoba za sakupljanje mora pregledati otpad i prateću dokumentaciju. Osoba odgovorna za nadzor kontrolira provođenje tehnološkog procesa na temelju uputa za rad. Operater provodi mjere održavanja i servisiranja uređaja i opreme te vodi računa o njihovoj ispravnosti.

Za tehnološki postupak prihvata otpada određeno je da proces prihvata otpada započinje vaganjem otpada na kolnoj vagi. Nakon vaganja djelatnik vizualno pregledava otpad i provjerava usklađenost otpada s popratnom dokumentacijom. Prihvaća se samo otpad koji je odvojeno sakupljen na mjestu nastanka i ne uključuje otpad koji nastaje izdvajanjem frakcije miješanog komunalnog otpada. Upravljački nadzor provode odgovorne osobe za gospodarenje otpadom. Osoba odgovorna za nadzor tehnološkog procesa dnevno kontrolira provođenje tehnološkog procesa na temelju uputa za rad.

Za tehnološki postupak skladištenja otpada određeno je da se otpad koji još nije prošao postupak uporabe, odnosno kompostiranja na skladištu zadržava manje od 24 sata te se drži odvojeno od otpada ili proizvoda koji je prošao postupak pripreme ili uporabe. Otpad se skladišti po sastavu i ključnom broju do predaje ovlaštenom sakupljaču na zbrinjavanje, a novonastali kompost skladišti se na otvorenom. Mjere upravljačkog nadzora provode osobe odgovorne za gospodarenje otpadom. Osoba odgovorna za nadzor tehnološkog procesa dnevno kontrolira provođenje tehnološkog procesa na temelju uputa za rad. Odgovorna osoba za gospodarenje otpadom provjerava sortira li se otpad prema vrsti i kvaliteti koja je potrebna da bi se otpad predao na daljnju obradu. O provedenoj provjeri vodi evidenciju. Kontrolira se ispravnost uređaja i opreme te se vodi pisana dokumentacija.

Za tehnološki postupak pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja određeno je da nakon prihvata otpad prolazi kroz proces pripreme za postupak kompostiranja. Otpad se istovaruje na prazan dio platoa kompostane te se iz otpada ručno i/ili strojno izdvajaju neorganske komponente otpada (PVC, staklo, metal, kamenje i slično). Otpad se usitnjava kako bi se postiglo homogeno kompostiranje. Odvojeni neorganski otpad skladišti se u zasebne kontejnere do predaje ovlaštenom sakupljaču. Ostatak organske komponente namijenjen kompostiranju prolazi proces mljevenja, homogeniziranja, miješanja i prosijavanja. Nadzor se provodi na isti način kao i za tehnološki postupak skladištenja otpada.

Za tehnološki postupak recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala – aerobno kompostiranje određeno je da se otpad slaže u hrpe koje se tijekom procesa kompostiranja prevrću da bi se osigurala optimalna količina kisika. Provjerava se količina vlage i temperature te se po potrebi materijal dodatno vlaži. Nakon procesa dozrijevanja materijala, materijal se prosijava na željenu veličinu.

Proces traje šest do osam mjeseci. Uzorci kompostnog materijala odnose se u ovlaštenu laboratorij na kemijsku analizu. Materijalu se može ukinuti status otpada kako bi se koristio kao organsko gnojivo. Materijal se po potrebi miješa s drugim komponentama za proizvodnju supstrata. Ako materijal ne odgovara uvjetima, predaje se ovlaštenom zbrinjavatelju. Nadzor se provodi na isti način kao i za tehnološki postupak skladištenja otpada.

Sigurnosno-preventivne mjere uključene su u upute za rad i kroz nadzor svakog tehnološkog procesa zasebno. Dodatno, provode se sigurnosno-preventivne mjere kao što su upozoravanje zaposlenika na pridržavanje svih potrebnih mjera kako se ne bi ugrozio okoliš, smještaj i kretanje vozila treba biti isključivo u funkciji dopremanja ili otpremanja otpada koji se skladišti, ako se dogodi incidentna situacija (prolijevanje maziva ili goriva), potrebno je nanijeti sloj piljevine ili drugog apsorpcijskog sredstva kako bi se spriječilo širenje te upoznati radnike s primjenom zaštitnih mjera na očuvanju okoliša i postupanja u slučaju akcidentnih situacija.

Vrsta i količina otpada evidentira se u očevidniku odnosno knjizi ulaza otpada koji je sastavni dio dnevnika koji se vodi na odlagalištu, a koji sadrži podatke o vozilu (vrsta vozila i registracija), podatke o vrsti, količini i podrijetlu (vlasniku) otpada te o čuvarskoj službi i druge podatke. Nakon istresanja otpada na odlagališnu plohu, otpad se rasprostire u slojeve, povremeno pokriva inertnim materijalom, a nakon popunjavanja etaže prekriva slojem gline ili drugim inertnim materijalom.

Osim nadzora tehnoloških procesa, na odlagalištu se provodi kontrola provedbe mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša (monitoring) prema uvjetima iz okolišne dozvole te se mjere meteorološki parametri, emisije odlagališnog plina, emisije procjedne i oborinske vode s površine odlagališta, emisije tehnoloških i oborinskih voda s manipulativnih površina, parametri onečišćenja podzemne i površinskih voda te stabilnost tijela odlagališta.

Podružnica ZGOS izradila je Upute za rad odlagališta Prudinec/Jakuševec, sa zadnjom ažuriranom verzijom iz siječnja 2020. Navedenom Uputom opisuje se način ulaska vozila s otpadom na odlagalište, izvještavanje, nadzor, mjere opreza, postupci koji se provode na pogonu odlagališta kao što su prethodna obrada, odlaganje, skladištenje, radni dnevnik i radne liste, pripadajući obrasci i drugo.

Na ulazu odlagališta nalaze se tri elektroničke mosne vage, a ulaz je opremljen opremom za videonadzor i radiološkim detektorom za automatsko mjerenje ionizirajućeg zračenja. Pri dovozu otpada djelatnici ulaza obavljaju kontrolu ulaza vozila i kontrolu otpada, važu vozila pri ulazu i izlazu, vizualno kontroliraju otpad i propisanu prateću dokumentaciju o otpadu. Vodi se propisana dokumentacija o zaprimljenom i odloženom otpadu. Na temelju podataka o izvagama automatski se generira zapis u sustavu e-ONTO te o ukupnoj zaprimljenoj količini i vrsti otpada. Kontroliraju se prateći list za otpad i/ili upis u e-ONTO, vagarinka, osnovna karakterizacija otpada i fizikalno-kemijska analiza proizvodnog otpada. Vrste otpada koje se mogu zaprimiti na odlaganje utvrđene su Dozvolom za obavljanje djelatnosti odlaganja otpada. Djelatnici ulaza obavljaju vizualnu kontrolu otvorenih vozila s otpadom, a kontrolu otpada koji se dostavlja vozilima zatvorenog tipa obavljaju djelatnici Pogona na istovarnoj površini. Vozač predaje prateći list za otpad djelatniku na ulazu, koji unosi podatke iz pratećeg lista u program za vaganje, obavlja prvu odvag u vozila s otpadom i vraća vozaču prateći list. Djelatnik na nadzoru istovara utvrđuje konačno stanje sukladnosti otpada deklariranog u pratećem listu za otpad. Ako istovareni otpad odgovara otpadu deklariranom u pratećem listu, djelatnik na nadzoru istovara to potvrđuje potpisivanjem pratećeg lista i prazno vozilo se upućuje na drugu odvagu.

Ako djelatnik na nadzoru istovara utvrdi prisutnost otpada koji se ne smije odložiti, odbija potpisati prateći list za otpad te odmah obavještava predradnika koji dalje vodi postupak uklanjanja nesukladnosti. Vozač se upozorava da pokupi istovareni otpad te napusti odlagalište. Događaj se evidentira u Zapisniku o odbijanju preuzimanja dostavljenog otpada, a otpad se fotografira. Sva dokumentacija predaje se rukovoditelju odlagališta koji pokušaj prijavljuje inspekciji zaštite okoliša.

Ako djelatnik na ulazu utvrdi nesukladnosti u procesu prihvata otpada (ako vizualnom kontrolom utvrdi da je riječ o otpadu koji nije dozvoljeno odložiti na odlagalište, ako vozač vozila s otpadom ne posjeduje svu potrebnu dokumentaciju o otpadu, ako odlaganje te vrste otpada nije obuhvaćeno dozvolom za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, ako rukovoditelj odlagališta nije potvrdio ispravnost osnovne karakterizacije otpada za odlaganje ili ispravnost fizikalno-kemijske analize otpada za proizvodni otpad, ako djelatnik na ulazu ne posjeduje narudžbenicu / ugovor od pravnog subjekata koji dovozi otpad čiju je ispravnost potvrdila služba računovodstva i financija i ako se tijekom dolaska vozila s otpadom na vagu uključi automatski uređaj za mjerenje ionizirajućeg zračenja), obavještava neposrednog rukovoditelja te ne dozvoljava ulaz vozila s otpadom na odlagalište, a rukovoditelj odlagališta svaki pokušaj ulaska nedozvoljenog otpada na odlagalište prijavljuje inspekciji zaštite okoliša.

Ako zaposlenik u istovarenom miješanom komunalnom otpadu utvrdi prisutnost iskoristivih komponenti otpada, kao što je plastična, drvena, metalna ambalaža ili staklena ambalaža, otpadne gume, željezo i čelik, glomazni otpad te drugi materijali, izdvaja ih u za to predviđene spremnike. Nakon što se spremnici napune otpadom, izdvojene komponente skladište se na platou za iskoristive komponente otpada do predaje ovlaštenom oporabitelju. Ostali otpad koji se ne može izdvojiti iz miješanog komunalnog otpada odlaže se na odlagalište.

Revizijom je utvrđeno da se pri dovozu otpada na odlagalište (većinom miješani komunalni otpad) provodi registracija i kontrola dokumentacije o otpadu s dnevnim podacima (vrijeme dovoza, registarska oznaka vozila s otpadom i vaganje). Internim procedurama utvrđeni su procesi na odlagalištu i sve aktivnosti koje su djelatnici dužni obavljati. Društvo je izradilo hodogram postupanja s naznačenim postupkom gospodarenja otpadom. Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, odlagalište posjeduje certifikat ISO 9001:2015 za kvalitetu kroz koji su identificirani svi poslovni procesi i uređen je način njihova provođenja i kontrole.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, kontrola provedbe mjera iz okolišne dozvole na odlagalištu provodi se prema Pravilniku o organizaciji Društva, Služba upravljanja odlagalištem, Tehnički odjel. Kontrolu provedbe mjera prema uvjetima iz okolišne dozvole obavlja Državni inspektorat, Inspekcija zaštite okoliša, redovitim nadzorom ispunjenja mjera iz okolišne dozvole.

U kolovozu 2020. Državni inspektorat, Područni ured Zagreb, Služba za nadzor zaštite okoliša, izdala je prekršajni nalog trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o., odnosno Društvu, prema kojem je Društvo krivo što je na 24. srpnja 2019. unutar prostora odlagališta Prudinec/Jakuševac na kojem razvrstava i skladišti prikupljeni neopasni otpad i inertni (glomazni) otpad, uskladištilo otpad u prekomjernoj količini te nije osigurana provedba gospodarenja otpadom na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš, a osobito kako bi se izbjegao nastali požar na lokaciji. Inspekcijски nadzor obavljen je zbog zaprimljene obavijesti Državne uprave za zaštitu i spašavanje o požaru na reciklažnom dvorištu Jakuševac. Uvidom u e-ONTO za lokaciju skladišta otpada utvrđeno je da je u trenutku nastanka požara na lokaciji bilo uskladišteno 2 724,15 t otpada (glomaznog otpada, otpadnih guma, drva, plastike te metala), što je više od dozvoljene količine predviđene Elaboratom gospodarenja otpadom.

U svibnju 2020. obavljen je inspekcijski nadzor kontrole izvršenja navedenog rješenja te je utvrđeno da je Društvo postupilo prema rješenju. Također, na koncu svibnja 2021. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite okoliša u suradnji s Inspekcijom zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova, obavili su inspekcijski nadzor odlagališta otpada u svrhu provedbe posebnih mjera zaštite od požara. Sastavljen je zapisnik prema kojem nisu utvrđene nepravilnosti.

Prema obrazloženju odgovorne osobe Društva, osim redovitog inspekcijskog nadzora po okolišnoj dozvoli, rezultati obveznog monitoringa prema okolišnoj dozvoli kontinuirano se dostavljaju nadležnim tijelima u skladu s obvezama izvještavanja iz okolišne dozvole. Rezultati kvalitete zraka s postaje za praćenje kvalitete zraka za onečišćujuće tvari čija se koncentracija u zraku utvrđuje mjernim instrumentima za automatsko mjerenje i računalnom mrežom prenose se u informacijski sustav kvalitete zraka nadležnog ministarstva.

Na koncu svake godine, operater odlagališta (Podružnica ZGOS) izrađuje godišnje izvješće o kontinuiranom mjerenju i provedbi propisanih mjera te dostavlja Gradskom uredu za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša Grada Zagreba (sada Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje). Podružnica ZGOS je u siječnju 2021. dostavila navedenom Gradskom uredu Izvještaj o rezultatima kontrole na odlagalištu otpada tijekom 2020.

Na odlagalištu se otpad odlaže od 1965. Sanacija odlagališta započela je 1998. te je dovršena 2003., nakon čega se otpad prikupljen na području Grada Zagreba odlaže prema Glavnom projektu (ožujak 2000.) i planu odlaganja otpada. Glavnim projektom sanacije odlagališta predviđeno je da će se na odlagalištu do zatvaranja odložiti ukupno 13,54 milijuna m³ otpada. Preostali kapacitet odlagališta je 1,85 milijuna m³. Lokacija odlagališta obuhvaća površinu od 76 324 m², od čega tijelo odlagališta zauzima 46 350 m². Odlagalište je ograđeno i čuvano 24 sata čuvarskom službom, uz videonadzor na ulazu. Plan postupaka u slučaju izvanrednih događaja nalazi se na ulazu. Uz ogradu odlagališta je protupožarni pojas. U okviru područja odlagališta nalazi se i plinsko postrojenje s plinskom mrežom u tijelu odlagališta (sustav otplinjavanja), kompostana kojom upravlja Podružnica Zrinjevac te uređaj za reciklažu građevinskog otpada kojim upravlja Podružnica Zagrebačke ceste.

Izobrazno-informativne aktivnosti

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, planovi gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, između ostalog, obvezno sadržavaju mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti, a provođenje izobrazno-informativne aktivnosti dužno je na svom području osigurati izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave. Izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti je, prema odredbama navedenog Zakona, sastavni dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. sadrži Cilj 5. Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti. Također, Plan gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu za razdoblje 1. 1. 2020. – 31. 12. 2020. sadrži mjere i aktivnosti kojima će se provoditi izobrazno-informativne aktivnosti. Određeno je da će se do konca 2018. izraditi plan informiranja i edukacije o održivom gospodarenju otpadom, a provedba aktivnosti predviđenih planom informiranja i edukacije o održivom gospodarenju otpadom i provedba kampanje o temi održivog gospodarenja otpadom provodit će se kontinuirano.

U svrhu provedbe Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba, Grad Zagreb izradio je Plan izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom Grada Zagreba za razdoblje od 2018. do 2021.¹⁷.

Ministarstvo je u veljači 2018. dalo suglasnost na navedeni Plan. Prema navedenom Planu, realizirat će se aktivnosti koje je nužno provoditi na području Grada Zagreba, s naglaskom na sprječavanje nastanka otpada, povećanje odvojenog prikupljanja otpada i ponovne uporabe te povećanje svjesnosti građana kako individualnim aktivnostima mogu pridonijeti očuvanju okoliša i održivom razvoju, a koje bi se sufinancirale EU sredstvima. Plan je oblikovan prema uputama i preporukama Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom Ministarstva, a odnosi se na razdoblje 2018. – 2021., s naglaskom na prve dvije godine. Definirani su opći i specifični ciljevi te aktivnosti s ključnim kvantitativnim pokazateljima učinka i terminskim planom provedbe, po ciljnim skupinama. Indikativni proračun potrebnih sredstava za provedbu planiranih aktivnosti ukupno iznosi 15.699.000,00 kn, a provode ih gradski uredi, zavodi i službe, Zagrebački holding d.o.o. i ZCGO. Pregled plana aktivnosti za Zagrebački holding d.o.o. daje se ukupno, za sve podružnice te nije vidljiv zasebni plan za Društvo.

Grad Zagreb izradio je Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu za 2019. i 2020., u koji su uključene i provedene izobrazno-informativne aktivnosti Društva.

Tijekom obavljanja revizije, Društvo je izradilo Izvješće o izobrazno-informativnim aktivnostima Društva u 2019. i 2020. Prema navedenom Izvješću, Društvo je podrška Gradu Zagrebu u provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom te je kao davatelj javne usluge sakupljanja komunalnog otpada u obvezi kontinuirano komunicirati s javnosti. Provedene su razne prezentacije edukativnih materijala za djecu vrtićke i školske dobi, prezentacije o pravilnom odvajanju otpada, održana je konferencija „Čistoća u mom kvartu” za gradske četvrti i mjesne odbore, javne tribine po mjesnim odborima, tisak i distribucija informativnog letka „Odvajanje otpada u kućanstvu”, „50 savjeta za zaštitu okoliša” i „Reciklažna dvorišta”, podijeljeni su edukativno-informativni letci „Informacije o odvajanju biootpada”, tisak i distribucija ažurirane Obavijesti o prikupljanju miješanog, biorazgradivog i reciklabilnog komunalnog otpada, edukacija „Konstruktivno rješavanje reklamacija s korisnicima usluga” za zaposlenike Društva, edukacije po gradskim tržnicama i trgovačkim centrima „Odvojeno sakupljanje otpada – Mijenjamo navike!”, promotivne aktivnosti projekta „Stavi pravu stvar na pravo mjesto”, informiranje građana o sprječavanju nastanka otpada, ponovnoj uporabi, odvajanju i pravilnom postupanju s otpadom, predstavljene električne trokolice, održana konferencija „Plastika u kružnom gospodarstvu – zeleni izazov generacije”, izrađen video za društvene mreže o odvozu glomaznog otpada, odvozu papira i biootpada, predstavljen operativno-komunikacijski odjel i služba za ophodnju (putem internih aplikacija, u realnom vremenu, uspostavljeno je praćenje vozila u izvršavanju svakodnevnih poslova prikupljanja otpada i stanja spremnika za odvojeno prikupljanje otpada na zelenim otocima koji su opremljeni senzorima za dojavu popunjenosti) i drugo.

---

¹⁷<https://www.zagreb.hr/UserDocImages/arhiva/Plan%20izobrazno-informativnih%20aktivnosti%20o%20odr%C5%BEivom%20gospodarenju%20otpadom%20Grada%20Zagreba.pdf>

Slika broj 7

Tiskani promotivni materijali s informacijama o odvijanju otpada

Izvor: Društvo

Revizijom je utvrđeno da je proveden manji broj aktivnosti informiranja i edukacije građana o povećanju svijesti svih skupina javnosti o važnosti reda prvenstva (hijerarhije) gospodarenja otpadom u prijelazu s linearnog na kružno gospodarstvo, da je odvojeno prikupljanje otpada ključni korak koji omogućuje recikliranje otpada i da je recikliranje preduvjet za kružno gospodarstvo te o važnosti ponovnog korištenja i mogućnosti popravljivanja predmeta za produžavanje životnog vijeka proizvoda radi smanjenja nastanka otpada, očuvanja resursa i postizanja kružnog gospodarstva.

S obzirom na to da je u svibnju 2018. donesena Direktiva (EU) 2018/851 Europskog parlamenta i vijeća o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu te druge direktive vezane za gospodarenje otpadom, kao dio paketa mjera za prelazak s linearnog na kružno gospodarstvo, potrebno je utvrditi aktivnosti informiranja građana i način provedbe izobraznih aktivnosti u svrhu ostvarivanja novih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021., jedinice lokalne samouprave dužne su o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnju provedbu informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito najmanje jednu javnu tribinu te informativne publikacije o gospodarenju otpadom. Jedinice lokalne samouprave dužne su u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice sa svim bitnim informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do 31. ožujka tekuće godine dostaviti godišnje izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti za prethodnu godinu Ministarstvu putem mrežne aplikacije.

U svrhu poboljšanja kvalitete usluga i ocjene zadovoljstva korisnika usluge, Društvo analizira zaprimljenu elektroničku poštu, provedene ankete na mrežnim stranicama Društva te zastupljenost Društva u sredstvima javnog priopćavanja. U svrhu poboljšanja komunikacije s građanima te bržeg rješavanja eventualnih problema, Društvo je 2005. otvorilo elektroničku adresu na koju građani (korisnici usluga, novinari, gradski vijećnici, mediji i drugi) svakodnevno šalju svoje upite, komentare i prijedloge. Kako bi se dobio uvid u najčešće postavljena pitanja, analizirana je elektronička pošta pristigla u 2019. i 2020. U 2020. je na elektroničku adresu Društva pristiglo 29 355 poruka, a u 2019. pristiglo je 23 570. Najvećim dijelom odnose se na upite o naplati usluga, odvozu glomaznog otpada, odvozu komunalnog otpada, čišćenje i pranje.

Od siječnja do prosinca 2020. anketni upitnik na mrežnim stranicama Društva ispunilo je 239 posjetitelja/ispitanika. Dobiveni podaci pokazali su da većina ispitanika smatra da se odvoz komunalnog otpada iz njihove ulice obavlja redovito (68,2 %). Na pitanje o odlaganju otpada u reciklažna dvorišta i mobilna reciklažna dvorišta, 45,60 % ispitanika odgovorilo je kako stalno odlažu otpad u reciklažna dvorišta. Najveći broj ispitanika odvaja otpad u svojem kućanstvu, i to prije svega papir/karton i plastiku, staklo te biootpad. Uslugu odvoza glomaznog otpada na zahtjev nije koristilo 64,44 % ispitanika. Na temelju provedenih analiza, Društvo je utvrdilo da je većina građana uglavnom zadovoljna kvalitetom pruženih usluga, ali i da se ona može dodatno povećati.

Prema Odluci o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, u cijenu javne usluge uključeni su i troškovi nastali radom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta zaprimanjem bez naknade otpada nastalog u kućanstvu na području Grada Zagreba te troškovi prijevoza i obrade krupnog (glomaznog) otpada koji se prikuplja od korisnika usluge u okviru javne usluge, preuzimanjem krupnog (glomaznog) otpada dva puta u kalendarskoj godini od korisnika usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade.

Državni ured za reviziju preporučuje Društvu i nadalje provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te u sljedećem razdoblju više pozornosti posvetiti edukaciji građana u vezi s postizanjem planiranih ciljeva gospodarenja otpadom i koristima koje se od postizanja ciljeva očekuju (smanjenje onečišćenja okoliša i drugo).

Nadalje, provoditi izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s ispravnim načinom odvajanja komunalnog otpada i koristima takvog načina odvajanja.

Preporučuje više pozornosti posvetiti informiranju građana o pravu i mogućnosti odlaganja raznih vrsta otpada u reciklažnim dvorištima na području Grada Zagreba te o mogućnosti odvoza krupnog (glomaznog) otpada na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade.

Na mrežnim stranicama Društva (prosinac 2021.) objavljen je popis planiranih projekata, kao što je izrada morfološkog sastava komunalnog otpada, izrada katastra divljih odlagališta na području Grada Zagreba, projekt zbrinjavanja odvojeno prikupljenog otpadnog drva, projekt zbrinjavanja odvojeno prikupljenog elektrotehničkog i elektroničkog otpada, projekt GIO (gorivo iz otpada), izgradnja novih reciklažnih dvorišta i nabava mobilnih reciklažnih dvorišta, proširenje mreže spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i tzv. zelenih otoka, projekt Sustavno gospodarenje energijom, izrada projekata za edukaciju svih društvenih skupina (građani, dječji vrtići, škole) za gospodarenje otpadom i komunikacija s javnošću. Međutim, na mrežnim stranicama Društva nisu detaljnije prikazani i opisani podaci o navedenim projektima.

Državni ured za reviziju preporučuje na mrežnim stranicama Društva detaljnije informirati korisnike javne usluge o projektima koje Društvo provodi na području Grada Zagreba u području gospodarenja komunalnim otpadom, odnosno što projekti obuhvaćaju, koji su ciljevi projekta i slično, kako bi bili upoznati s planiranim projektima te njihovoj ulozi i sudjelovanju u gospodarenju komunalnim otpadom.

Prema odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, jedinica lokalne samouprave i davatelj javne usluge dužni su na svojoj mrežnoj stranici objaviti i ažurno održavati popis koji sadrži informacije o lokacijama mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima, lokacijama spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini i područjima u kojima se spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisniku usluge.

Prema odredbama navedene Uredbe, jedinica lokalne samouprave i davatelj javne usluge dužni su putem sredstava javnog informiranja, mrežne stranice, dostavom pisane obavijesti ili na drugi za korisnika usluge prikladan način osigurati, da je korisnik usluge, prije sklapanja ugovora o korištenju javne usluge ili izmjene i/ili dopune ugovora, upoznat s propisanim odredbama koje uređuju sustav sakupljanja komunalnog otpada, ugovorom i pravnim posljedicama. Davatelj javne usluge dužan je na svojoj mrežnoj stranici objaviti i održavati poveznice na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni Zakon o održivom gospodarenju otpadom i Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom, digitalnu presliku odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, digitalnu presliku cjenika i obavijest o načinu podnošenja prigovora sukladno obvezama iz posebnog propisa kojim se uređuje zaštita potrošača.

Prema odredbama navedene Uredbe, Obavijest o prikupljanju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada mora sadržavati plan s datumima i okvirnim vremenom primopredaje miješanog, biorazgradivog i reciklabilnog komunalnog otpada, lokaciju i radno vrijeme reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta, plan s datumima preuzimanja glomaznog otpada u okviru javne usluge, lokacije spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada na javnoj površini, uputu o kompostiranju za korisnika usluge koji kompostira biootpad, uputu o postupanju s miješanim komunalnim otpadom, biorazgradivim i reciklabilnim komunalnim otpadom, kontakt podatke i način podnošenja zahtjeva za preuzimanje komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge te uputu o preuzimanju komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge. Davatelj javne usluge dužan je korisniku usluge do kraja prosinca tekuće kalendarske godine za iduću kalendarsku godinu dostaviti navedenu obavijest u pisanom obliku ili putem mrežne stranice kad je to korisniku usluge prihvatljivo.

Revizijom je utvrđeno da su na mrežnim stranicama Društva objavljene poveznice na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni propisi vezano za gospodarenje otpadom, objavljena je odluka o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i cjenik te obavijest o načinu podnošenja prigovora potrošača. Objavljene su i informacije o lokacijama reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta, lokacijama spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini i drugo. Pri primjeni novog načina obračuna cijene javne usluge, Društvo je na mrežnim stranicama objavilo obavijest korisnicima javne usluge u kojoj je dodatno pojasnilo pojedine pojmove koji se odnose na sustav sakupljanja komunalnog otpada te novi način obračuna cijene javne usluge, odnosno na što se odnosi obvezna minimalna cijena javne usluge i kako se obračunava cijena za količinu predanog otpada te koji se sve troškovi financiraju iz cijene javne usluge. U obavijesti je naveden i način odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu (prema rasporedu), lokacije zelenih otoka za odvojeno prikupljanje papira, plastične, staklene i metalne ambalaže te način funkcioniranja reciklažnih dvorišta. Obavijesti su dostavljene korisnicima i u pisanom obliku na kućnu adresu.

Društvo održava mrežne stranice <https://mojotpad.cistoca.hr> na kojima korisnik javne usluge može pristupiti evidenciji o preuzetom komunalnom otpadu za svoje obračunsko mjesto. Evidencija sadrži podatke o korištenju javne usluge, o reciklažnim dvorištima te preuzimanju glomaznog otpada. U elektroničkom obliku nalazi se i Izjava o načinu korištenja javne usluge koju je moguće ispisati i ispuniti, kao i podaci o korisniku i objektu, evidencija pražnjenja, evidencija iskorištenih zahtjeva za glomazni otpad, evidencija korištenja reciklažnih dvorišta te uloženi prigovori i odgovori, mjesečni i godišnji kalendar odvoza otpada, raspored odvoza otpada po pojedinom spremniku (označenih barkodom) te druge korisne informacije.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O., PODRUŽNICA ČISTOĆA, ZAGREB

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u Društvu. Ciljevi revizije bili su provjeriti uspostavu pravnog i planskog okvira za učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom, ocijeniti ostvarenje planskih ciljeva za gospodarenje otpadom u poslovanju Društva, ocijeniti uspostavu učinkovitog sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada, provjeriti uspostavu odgovarajućeg i transparentnog financiranja sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi sve sudionike poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, ocijeniti evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu, ocijeniti uspostavu učinkovitog nadzora nad gospodarenjem komunalnim otpadom, provjeriti provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u području gospodarenja komunalnim otpadom te transparentnost i javnu dostupnost podataka o komunalnom otpadu.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocijenio je da je Društvo poduzelo propisane aktivnosti u vezi s upisom u propisane očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, obavljanjem javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Zagreba za koje je odlukom predstavničkog tijela određeno za davatelja javne usluge, primjenom cjenika javne usluge na koji je pribavljena suglasnost predstavničkog tijela, vođenjem evidencija prihoda i rashoda od djelatnosti javne usluge, sastavljanjem propisane dokumentacije i vođenjem propisane evidencije o prikupljenom komunalnom i drugom otpadu, sastavljanjem izvješća o radu davatelja javne usluge i dostavljanjem navedenog izvješća predstavničkom tijelu, provedbom nadzora postupanja s komunalnim otpadom i provedbom izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi s odvojenim prikupljanjem komunalnog otpada.

Međutim, ocijenjeno je da postoje propusti koji se odnose na planiranje mjera, aktivnosti i ciljeva u gospodarenju otpadom u planovima poslovanja Društva, u potpunosti se ne ostvaruju ciljevi za unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba, donošenje cjenika javne usluge u skladu s propisima, određivanje cijene javne usluge na način kojim se potiče odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno da se za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada plaća manja cijena javne usluge kako bi se potaknulo korisnike usluga na stvaranje manjih količina miješanog komunalnog otpada, kompostiranje i odvajanje otpada te se ne poduzimaju aktivnosti radi naplate ugovorne kazne za postupanja protivna ugovoru o korištenju javne usluge, odnosno zakonskim odredbama kojima su propisane obveze korisnika javne usluge sakupljanja komunalnog otpada.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su aktivnosti Društva provedene u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom **djelomično učinkovite** te daje sljedeće preporuke, prema područjima revizije:

1. Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu

- 1.1. Godišnjim planom poslovanja planirati ciljeve te mjere i aktivnosti za ostvarenje planiranih ciljeva u gospodarenju otpadom, koji bi pridonijeli ostvarenju planskih ciljeva utvrđenih na državnoj razini.

- 1.2. Godišnjim planom poslovanja Društva utvrditi visinu financijskih sredstava, rokove za realizaciju planiranih aktivnosti te izvore financiranja.
  - 1.3. Ciljeve Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom odrediti na dulji rok, u skladu s očekivanjima osnivača, kako bi se pridonijelo ostvarivanju ciljeva u gospodarenju otpadom utvrđenih na državnoj razini.
2. Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom
    - 2.1. Nadalje provoditi aktivnosti i mjere u kojima je Društvo određeno kao nositelj ili sunositelj provedbe iz područja svoje djelatnosti, kako bi se postigli ciljevi utvrđeni Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba, na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu.
3. Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom
    - 3.1. Cijenu javne usluge odrediti na način kojim se potiče odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno uvesti sustav odvoza i naplate koji omogućuje da se za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada plaća manja cijena javne usluge kako bi se potaknulo korisnike usluga na stvaranje manjih količina miješanog komunalnog otpada, kompostiranje otpada te odvajanje otpada.
    - 3.2. U slučajevima u kojima korisnici usluge postupaju protivno ugovoru i za koje se plaća ugovorna kazna postupati u skladu s Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.
4. Izobrazno-informativne aktivnosti
    - 4.1. Nadalje provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te u sljedećem razdoblju više pozornosti posvetiti edukaciji građana u vezi s postizanjem planiranih ciljeva gospodarenja otpadom i koristima koje se od postizanja ciljeva očekuju (smanjenje onečišćenja okoliša i drugo). Provoditi izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s ispravnim načinom odvajanja komunalnog otpada i koristima takvog načina odvajanja.
    - 4.2. Više pozornosti posvetiti informiranju građana o pravu i mogućnosti odlaganja raznih vrsta otpada u reciklažnim dvorištima na području Grada Zagreba te o mogućnosti odvoza krupnog (glomaznog) otpada na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade.
    - 4.3. Na mrežnim stranicama Društva detaljnije informirati korisnike javne usluge o projektima koje Društvo provodi na području Grada Zagreba u području gospodarenja komunalnim otpadom, odnosno što projekti obuhvaćaju, koji su ciljevi projekta i slično, kako bi bili upoznati s planiranim projektima te njihovoj ulozi i sudjelovanju u gospodarenju komunalnim otpadom.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih preporuka postigla poboljšanja u vezi s ostvarenjem planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom, uspostavilo odgovarajuće i transparentno financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi korisnike javne usluge poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, unaprijedio sustav sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada te poboljšala kvaliteta podataka o komunalnom otpadu i nadzor nad postupanjem s komunalnim otpadom, čime bi se povećala učinkovitost gospodarenja komunalnim otpadom u Republici Hrvatskoj.

OČITOVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O., PODRUŽNICA ČISTOĆA, ZAGREB

Društvo se očitovalo na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom. U očitovanju navodi da prihvaća preporuke Državnog ureda za reviziju.

U vezi s preporukom da se godišnjim planom poslovanja planiraju ciljevi te mjere i aktivnosti za ostvarenje planiranih ciljeva u gospodarenju otpadom, koji bi pridonijeli ostvarenju planskih ciljeva utvrđenih na državnoj razini, u očitovanju se navodi da Društvo kontinuirano razvija i unaprjeđuje sustav gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba te prati trendove kretanja količina svih vrsta otpada s kojima gospodari, kako onih obuhvaćenih javnom uslugom tako i svih drugih vrsta otpada koje sakuplja, odnosno koje nastaju tijekom obrade otpada. Stupanj odvajanja otpada u 2017. iznosio je 11,6 %, a u 2021. iznosio je 32,0 %. Planom poslovanja Društva su u dijelu koji se odnosi na fizički opseg usluga navedene ciljne kvantitativne vrijednosti količina miješanog komunalnog otpada, kao i ciljne kvantitativne vrijednosti količina ostalih vrsta otpada. U Planu poslovanja Društva navedeni su strateški ciljevi poslovne politike za 2021. koji se odnose na povećanje recikliranja/ponovnog korištenja komunalnog otpada, povećanje udjela izdvajanja određenih vrsta komunalnog otpada te postupno smanjivanje odlaganja materijala pogodnih za recikliranje. U narednom razdoblju Društvo će pri izradi Plana poslovanja nastaviti kvantificirati ciljeve u vezi izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada kroz zakonsku obvezu evidencije svih tokova otpada te navesti odgovarajuće mjere i aktivnosti koje se namjeravaju provoditi u svrhu ostvarenja postavljenih ciljeva.

U vezi s mišljenjem da se na području Grada Zagreba, u okviru javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom, ne ostvaruju u dovoljnoj mjeri utvrđeni ciljevi gospodarenja komunalnim otpadom koji se odnose na smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada, odvojeno prikupljenog proizvedenog komunalnog otpada i biootpada te ukupno odloženog otpada na odlagalište, navodi se da je Grad Zagreb u okviru Plana gospodarenja otpadom za razdoblje 2018. – 2023. definirao ciljeve gospodarenja otpadom te mjere i aktivnosti za postizanje ciljeva. U skladu sa zadanim ciljevima, Društvo planira implementaciju cijelog niza mjera i aktivnosti s ciljem unaprjeđenja postojećeg sustava gospodarenja otpadom, unaprjeđenja poslovnih procesa Društva te povećanje kvalitete pružanja usluge korisnicima. Društvo, kao davatelj javne usluge na području Grada Zagreba, u posljednjih nekoliko godina poduzelo je cijeli niz mjera i aktivnosti u svrhu smanjenja količina proizvedenog miješanog komunalnog otpada, povećanja količina odvojeno prikupljenog otpada (uključujući i biootpad) te smanjenja količina otpada koji se odlaže na odlagalište otpada Prudinec/Jakuševac. Jedna od najvažnijih aktivnosti je obnova postojećeg voznog parka te nabava opreme za odlaganje otpada. Zbog navedenog, Društvo planira u sljedećem razdoblju investirati značajna sredstva u ovu aktivnost.

Također, u očitovanju se navodi da je od 2018. provedeno nekoliko mjera i aktivnosti koje su rezultirale znatnim smanjenjem količina odloženog miješanog komunalnog otpada kao i povećanjem količina odvojeno prikupljenog otpada. Neke od najvažnijih su: svi korisnici javne usluge iz kategorije kućanstva dobili su odgovarajuće spremnike za odvojeno prikupljanje otpadnog papira i kartona te biootpada na svom obračunskom mjestu, domaćinstvima se kontinuirano dijele odgovarajuće vrećice volumena 60 l i 120 l za odvojeno prikupljanje otpadne plastične i metalne ambalaže, korisnicima javne usluge u višestambenim zgradama kontinuirano se dijele biorazgradive vrećice volumena 10 l i 30 l za odvojeno prikupljanje biootpada, koje korisnici usluge odlažu u odgovarajuće spremnike na svom obračunskom mjestu, uspostavljena je odgovarajuća dinamika sakupljanja otpada na način da se biootpad sakuplja jednom tjedno.

Navodi se da je uvedeno i naizmjenično sakupljanje otpadnog papira, kartona i plastike svaka dva tjedna (žuti i plavi tjedan), otvoreno je nekoliko reciklažnih i mobilnih reciklažnih dvorišta u kojima građani mogu bez naknade odložiti 40-ak raznih vrsta opasnog i neopasnog otpada, izgrađeno je novo skladište otpada površine 5 000 m² na prostoru Servisno operativnog centra Jakuševac, koje otvara niz mogućnosti u pogledu unaprjeđenja postojećeg sustava obrade kako glomaznog tako i odvojeno prikupljenog otpada.

Povećanje količina odvojeno prikupljenog otpada rezultiralo je značajnim smanjenjem količina miješanog komunalnog otpada sakupljenog od korisnika javne usluge na području Grada Zagreba odloženog na odlagalište, pa je u 2021. količina miješanog komunalnog otpada u odnosu na 2018. smanjena za više od 42 000 t.

Društvo će i u narednom razdoblju nastaviti ulagati u sustav odvojenog prikupljanja otpada, i to primarno u spremnike i specijalna vozila za sakupljanje otpada. Vezano uz izgradnju sortirnice odvojeno prikupljenog otpada i postrojenja za obradu biootpada, ističe da je nositelj provedbe projekata ZCGO, koje je društvo u većinskom vlasništvu Grada Zagreba zaduženo za izradu projektne dokumentacije, osiguranje izvora financiranja i sufinanciranja te izgradnju navedenih postrojenja.

U vezi s preporukom da se nadalje provode aktivnosti i mjere u kojima je Društvo određeno kao nositelj ili sunositelj provedbe iz područja svoje djelatnosti, kako bi se postigli ciljevi utvrđeni Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba, na čijem području obavlja javnu uslugu, navodi da je Zakonom o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021. propisana obveza jedinicama lokalne samouprave, odnosno Gradu Zagrebu da na svom području osigura obavljanje javne usluge sakupljanja komunalnog otpada kao usluge od općeg interesa, zbog čega je Gradska skupština Grada Zagreba 24. veljače 2022. donijela Odluku o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Zagreba. U cilju provedbe navedene Odluke Grad Zagreb i Društvo poduzeli su niz aktivnosti kako bi novi sustav naplate odvoza otpada na području Grada Zagreba bio spreman od dana primjene odluke. Kroz rad Radne skupine za provedbu sustava gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, koju je gradonačelnik Grada Zagreba osnovao u listopadu 2021., koordinirali su se sudionici u gradskom sustavu gospodarenja otpadom te davale smjernice za izvršenje aktivnosti pripreme novog sustava naplate odvoza otpada u Gradu Zagrebu. Nositelji aktivnosti su: Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Gradski ured za financije i javnu nabavu, Zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Vijeća gradskih četvrti te Društvo. Pripremne aktivnosti za provedbu navedene Odluke intenzivno se provode od veljače 2022., a najvažnije su nabava i distribucija vrećica za miješani komunalni otpad, cjenik javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada, nadzemni boksovi za spremnike za otpad, podzemni spremnici za otpad, geografski informacijski sustav (GIS) te informativno - promotivna kampanja.

U vezi s mišljenjem da je potrebno napraviti analizu uvođenja sustava povratne naknade kojom bi se utvrdili svi troškovi uvođenja sustava s najpovoljnijim modelom prihvata otpada, koji uključuje i analizu tehničkih preduvjeta u reciklažnim dvorištima, u očitovanju se navodi da sustav povratne naknade za ambalažu od pića i napitaka ne predstavlja novinu u poslovanju Društva i ima puno širi značaj od samog preuzimanja spomenute ambalaže na reciklažnim dvorištima. Naime, Društvo je od 2006. ugovorni sakupljač Fonda i jedno od rijetkih komunalnih društava koje obavlja i tu djelatnost. Obveza preuzimanja ambalaže od pića i napitaka na reciklažnim dvorištima kojima upravljaju davatelji javne usluge propisana je Pravilnikom o ambalaži i otpadnoj ambalaži i Zakonom o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021. Kako bi se postupilo u skladu s odredbama, Fond je dužan s davateljima javne usluge zaključiti sporazume.

Osnovni preduvjet je donošenje odgovarajuće odluke Fonda, kojom bi se definirala struktura troškova sakupljanja onih tokova komunalnog otpada koji se sastoje pretežito od otpadne ambalaže. Napominje da je zakonski rok za donošenje odluke Fonda bio 31.10.2021., no navedena odluka do danas nije donesena. Pitanja koja se odnose na gospodarenje otpadnom ambalažom predmet su intenzivne komunikacije Društva, nadležnog ministarstva i Fonda tijekom 2019., 2020. i 2021. Posebno napominje da se Društvo obraćalo Fondu sa zahtjevom za zaključenje ugovora (odnosno sporazuma po novom Zakonu), no navedeno još nije realizirano.

U vezi s preporukom da se cijena javne usluge odredi na način kojim se potiče odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno uvede sustav odvoza i naplate koji omogućuje da se za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada plaća manja cijena javne usluge kako bi se potaknulo korisnike usluga na stvaranje manjih količina miješanog komunalnog otpada, kompostiranje otpada te odvajanje otpada, navodi da Zakon o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021. određuje da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave o načinu pružanja javne usluge donosi odluku koja sadrži iznos cijene obvezne minimalne javne usluge, stoga Društvo nema ovlasti mijenjati/smanjiti cijenu obvezne minimalne javne usluge. Za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada će se plaćati manja cijena javne usluge na način da će korisnici iz kategorije kućanstva i korisnici koji nisu u kategoriji kućanstva moći ostvariti umanjenje cijene javne usluge, kako je propisano Odlukom o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Zagreba iz veljače 2022., a sve kako bi se potaknulo korisnike usluga na stvaranje manje količine miješanog komunalnog otpada, kompostiranje te odvajanje otpada. Navedenom Odlukom korisnicima je omogućena kupnja vrećica volumena 10 l te se na taj način korisnike javne usluge potiče na manje stvaranje miješanog komunalnog otpada, visokokvalitetno recikliranje te izravno omogućuje korisnicima da za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada plaćaju manju cijenu. Navedenom Odlukom određuje se da davatelj javne usluge odobrava popust za količinu predanog miješanog komunalnog otpada ukoliko korisnici koriste usluge reciklažnog dvorišta, odnosno mobilnog reciklažnog dvorišta te ako kompostiraju svoj biootpad. Navedenom aktivnosti će korisnici izravno utjecati na smanjenje troškova javne usluge.

U vezi s preporukom da se u slučajevima u kojima korisnici usluge postupaju protivno ugovoru i za koje se plaća ugovorna kazna postupa u skladu s Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, navodi se da prema Odluci o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Zagreba iz veljače 2022., korisnik usluge koji ne ispunjava svoje obveze ili ih neuredno ispuni dužan je platiti ugovornu kaznu u iznosu koji je razmjeran troškovima uklanjanja posljedica opisanog postupanja, a najviše u iznosu od 500,00 kn za korisnike usluge iz kategorije korisnika kućanstvo, odnosno najviše u iznosu od 1.000,00 kn za korisnike usluge iz kategorije korisnika koji nije kućanstvo. Nadzor nad provedbom ove odluke u dijelu postupanja za koja je propisana ugovorna kazna obavlja davatelj usluge, a Društvo, uzevši u obzir kompleksnost provedbe predmetne tematike, ima namjeru osnovati službu koja će biti nadležna za procese koji su relevantni kako bi se predmetna obveza definirana Odlukom ispunila.

U vezi s preporukom da se i nadalje provode izobrazno-informativne aktivnosti o ispravnom načinu odvajanja komunalnog otpada i koristima takvog načina odvajanja te da se više pozornosti posveti informiranju građana, navodi se da posljednjih nekoliko godina Društvo ulaže značajna sredstva i napore u edukaciju i informiranje građana o svim aspektima sustava gospodarenja otpadom, posebice na portfelj usluga koje pruža unutar javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Zagreba.

Edukaciju i informiranje građana kontinuirano provodi putem svih dostupnih kanala: G24 satni broj telefona Pozivnog centra ZGH 072500400, letci uz račun, mrežna stranica, na lokaciji korisnika pri odvozu otpada, u odgojnim i obrazovnim ustanovama, posredstvom društvenih mreža, medija, organizacijom javnih tribina i edukativno-informativnih akcija i događanja. S obzirom na Odluku o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Zagreba iz veljače 2022., pripremljen je poseban dokument – Komunikacijska strategija za potrebe uvođenja novog modela naplate odvoza otpada u gradu Zagrebu, kako bi građani, odnosno korisnici usluge pravodobno bili informirani o promjenama u sustavu naplate, razlozima zašto se uvodi novi model naplate, prednostima koje će novi sustav donijeti te kako bi se na odgovarajući način, pozitivnom komunikacijskom kampanjom s naglaskom na koristi za građane i cjelokupnu zajednicu građani pripremili za novi sustav i ciljeve gospodarenja otpadom. Svrha komunikacijske strategije jasno je definiranje operativnih aktivnosti za provedbu kampanje i sadrži iskazane komunikacijske ciljeve, ciljne skupine, poruke, komunikacijske kanale, alate i PR aktivnosti te definiranje konkretnih provedbenih aktivnosti. Informativno - promotivna kampanja početak će se provoditi neposredno prije primjene navedene Odluke te će se intenzivno provoditi tri mjeseca. Isto tako, informiranje korisnika javne usluge provodi se na više razina – intenzivno putem mrežnih stranica Društva te u manjem obujmu na mrežnoj stranici trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. Pažnja se posvećuje i informiranju zaposlenika koji su i korisnici javne usluge, putem intraneta te digitalnog časopisa Info ZGH.

U vezi s preporukom da se na mrežnim stranicama Društva detaljnije informira korisnike javne usluge o projektima koje Društvo provodi na području Grada Zagreba, odnosno što projekti obuhvaćaju, koji su ciljevi projekta i slično, kako bi bili upoznati s projektima te njihovoj ulozi i sudjelovanju u gospodarenju komunalnim otpadom, navodi da će Društvo i nadalje nastaviti s provedbom informativno - obrazovnih aktivnosti o nacionalnim i lokalnim projektima u gospodarenju otpadom, kao podrška zakonom definiranim nositeljima. Zakon o gospodarenju otpadom iz srpnja 2021. propisuje nositelje i načine informacijsko obrazovnih aktivnosti u projektima u gospodarenju otpadom. Fond je dužan tijekom cijele godine provoditi edukativne kampanje i informirati javnost o gospodarenju otpadom, dok su jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb dužni o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnju provedbu informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svom području. Grad Zagreb u suradnji s Društvom, u svrhu provedbe novog modela naplate odvoza miješanog komunalnog otpada, provest će spomenutu kampanju informativno - edukativnog karaktera.

Prilog 1

Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen, za otpad sakupljen u okviru javne usluge putem spremnika na javnim površinama i na obračunskom mjestu korisnika usluge za 2019. i 2020. (Obrazac SO-1)

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019 7=5/3x100
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
1	2		3	4	5	6	
Grad Zagreb							
1.	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža	1 386,388	R13	1 236,560	R13	89,19
2.	15 01 02	plastična ambalaža	5 976,915	R	11 790,163	R	197,26
3.	15 01 04	metalna ambalaža	0,760	R4	6,525	R4	858,55
4.	15 01 07	staklena ambalaža	2 204,945	R5	3 270,310	R5	148,32
5.	20 01 01	papir i karton	12 961,015	R	16 827,933	R	129,83
6.	20 01 08	biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	5 773,750	R3/R	25 602,300	R3/R	443,43
7.	20 01 10	odjeća	783,470	R	815,820	R	104,13
8.	20 01 11	tekstil	18,720	R	19,100	R	102,03
9.	20 01 38	drvo koje nije navedeno pod 20 01 37*	30,880	R	168,280	R	544,95
10.	20 02 01	biorazgradivi otpad	4,490	R3	12,540	R3	279,29
11.	20 03 01	miješani komunalni otpad	200 923,600	D1	172 224,500	D1	85,72
12.	20 03 07	glomazni otpad	9 235,960	R/R12	12 565,380	R	136,05
Ukupno			239 300,893		244 539,411		102,19

D1 Odlaganje otpada u ili na tlo (npr. odlagalište itd.)

R3 Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe)

R4 Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala

R5 Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala

R12 Razmjena otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R1 – R11

R13 Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R1 do R12 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije prikupljanja)

Prilog 2

Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen,
za otpad sakupljen u reciklažnim dvorištima za 2019. i 2020.
(Obrazac SO-3-2)

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	7=5/3x100
Reciklažna dvorišta u Gradu Zagrebu							
1.	13 02 05*	neklorirana motorna, strojna i maziva ulja, na bazi minerala	-	-	17,240	R	-
2.	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža	228,920	R13/R	381,110	R13/R	166,5
3.	15 01 02	plastična ambalaža	74,241	R13	82,610	R13/R	111,3
4.	15 01 04	metalna ambalaža	7,975	R13	5,095	R13	63,9
5.	15 01 07	staklena ambalaža	145,820	R13/R	20,000	R13	13,7
6.	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	25,832	D	13,753	D	53,2
7.	15 02 02*	apsorbensi, filtarski materijali (uključujući filtere za ulje koji nisu specificirani na drugi način), tkanine za brisanje i zaštitna odjeća, onečišćeni opasnim tvarima	0,965	D	-	-	-
8.	16 01 03	otpadne gume	158,910	R13/R	200,690	R13	126,3
9.	16 01 07*	filtri za ulje	0,390	D			0,0
10.	16 05 07*	odbačene anorganske kemikalije koje se sastoje od opasnih tvari ili ih sadrže	0,285	D	-	-	-
11.	17 01 07	mješavine betona, cigle, crijepa/pločica i keramike koje nisu navedene pod 17 01 06*	6 315,460	R	7 078,460	R	112,1
12.	17 03 01*	mješavine bitumena koje sadrže ugljeni katran	49,140	R	53,620	R	109,1
13.	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*	16,950	R	6,720	R	39,6
14.	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest	186,160	D	187,330	D	100,6
15.	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*	183,660	R	138,780	R	75,6
16.	19 01 17*	otpad od pirolize koji sadrži opasne tvari	10,420	D	-	-	-
17.	20 01 01	papir i karton	30,220	R13	31,660	R13/R	104,8
18.	20 01 02	staklo	69,647	R	35,090	R	50,4
19.	20 01 10	odjeća	89,100	R13	62,250	R13	69,9
20.	20 01 11	tekstili	28,890	R13	15,960	R13	55,2
21.	20 01 14*	kiseline	0,195	R	-	-	-
22.	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu	3,981	R	4,823	R	121,2
23.	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikove	9,980	R	35,470	R	355,4
24.	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*	19,380	R	5,820	R	30,0
25.	20 01 27*	boje, tinte, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari	33,560	D	41,982	D	125,1

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019 $7=5/3*100$
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	
26.	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*	89,485	R	106,566	R	119,1
27.	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*	2,130	R	1,297	R	60,9
28.	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*	4,475	R	5,778	R	129,1
29.	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente [7]	532,070	R	755,936	R	142,1
30.	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*	49,220	R	0,360	R	0,7
31.	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari	60,380	R			0,0
32.	20 01 38	drvo koje nije navedeno pod 20 01 37*	5 477,880	R13/R	5 941,770	R	108,5
33.	20 01 39	plastika	160,216	R13/R	13,210	R	8,2
34.	20 01 40	metali	389,036	R13/R	382,525	R13	98,3
35.	20 02 01	biorazgradivi otpad	685,470	R	630,330	R3	92,0
36.	20 03 07	glomazni otpad	4 748,830	R12/R	6 084,100	R	128,1
Ukupno			19 889,273		22 340,335		112,3

Prilog 3

Podaci o vrsti i količini otpada te postupcima za koje je namijenjen,
za otpad sakupljen u mobilnim reciklažnim dvorištima za 2019. i 2020.
(Obrazac SO-3-1)

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	7=5/3
Mobilna reciklažna dvorišta u Gradu Zagrebu							
1.	13 02 05*	neklorirana motorna, strojna i maziva ulja, na bazi minerala	-	-	1,540	R	-
2.	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža	63,390	R13/R	72,960	R13/R	115,1
3.	15 01 02	plastična ambalaža	25,125	R13/R	33,710	R13/R	134,2
4.	15 01 04	metalna ambalaža	5,810	R13	3,980	R13	68,5
5.	15 01 07	staklena ambalaža	37,240	R13	8,440	R13	22,7
6.	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	6,625	D	5,298	D	80,0
7.	16 01 03	otpadne gume	54,730	R13	78,550	R13	143,5
8.	17 01 07	mješavine betona, cigle, crijeva/pločica i keramike koje nisu navedene pod 17 01 06*	3 630,380	R	4 398,520	R5	121,2
9.	17 03 01*	mješavine bitumena koje sadrže ugljeni katran	-	-	4,440	R	-
10.	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*	1,860	R	-	-	0,0
11.	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest	-	-	15,900	D	-
12.	20 01 01	papir i karton	11,120	R13	20,250	R13/R	182,1
13.	20 01 02	staklo	41,073	R	8,820	R	21,5
14.	20 01 10	odjeća	64,920	R13	36,420	R13	56,1
15.	20 01 11	tekstili	24,670	R13	10,340	R13	41,9
16.	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu	1,600	R	2,778	R	173,6
17.	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikove	9,740	R	12,160	R	124,8
18.	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*	1,050	R	0,450	R	42,9
19.	20 01 27*	boje, tinte, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari	21,770	D	26,499	D	121,7
20.	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*	73,640	R	110,323	R	149,8
21.	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*	0,972	R	0,582	R	59,9
22.	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*	1,600	R4	2,080	R	130,0
23.	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente [7]	139,936	R	289,648	R	207,0
24.	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*	2,580	R	-	-	-
25.	20 01 38	drvo koje nije navedeno pod 20 01 37*	2 512,800	R13/R	3 291,330	R	131,0
26.	20 01 39	plastika	33,250	R13/R	4,142	R	12,5

Redni broj	Ključni broj otpada	Naziv otpada prema Katalogu otpada	2019.		2020.		Indeks 2020/2019
			Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	Količina u t	Postupak za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	7=5/3
27.	20 01 40	metali	110,153	R13	212,059	R13	192,5
28.	20 02 01	biorazgradivi otpad	378,000	R	440,950	R3	116,7
29.	20 03 07	glomazni otpad	2 456,880	R12/R	3 426,640	R	139,5
Ukupno			9 710,914		12 518,809		128,9